Kalbin Şifası

Hayatın Zincirlerinden
Kurtulmaya Dair İçgörüler

Yasmin Mogahed

Çeviri: Gülcan Pamak

Kalbin Şifası
Yasmin

TİMAŞ İNANÇ

iyi ki kitaplar var..

TİMAŞ YAYINLARI

İstanbul 2024

timas.com.tr

KALBİN ŞİFASI

Hayatın Zincirlerinden Kurtulmaya Dair İçgörüler

Yasmin Mogahed

TİMAŞ YAYINLARI | 6136
Din Kitaplığı - Din İnceleme Araştırma | 69

EDİTÖR
Seval Akbıyık Erdoğan

KAPAK TASARIMI
Esra Burak

İÇ TASARIM
Nur Kayaalp

1. BASKI
Mayıs 2024, İstanbul

ISBN
ISBN: 978-625-94242-4-8
9 786259 424248

TİMAŞ YAYINLARI
Bahçelievler Mah. Zübeyde Hanım Cad. No: 8
Üsküdar / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT
Çınar Matbaacılık
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad.
Ata Han No: 34 Kat: 5
Bağcılar / İstanbul
Telefon: (0212) 628 96 00
Matbaa Sertifika No: 45103

YAYIN HAKLARI
© Yasmin Mogahed, 2012, 2015, IDIFY Publishing, ABD.
Eserin her hakkı IDIFY Publishing ile anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

KALBİN ŞİFASI

Hayatın Zincirlerinden Kurtulmaya Dair İçgörüler

Yasmin Mogahed

Çeviri: Gülcan Pamak

TİMAŞ İNANÇ

YASMIN MOGAHED

Amerikalı araştırmacı yazar Yasmin Mogahed, lisans eğitimini Psikoloji alanında, yüksek lisans eğitimini ise Gazetecilik ve İletişim alanında Wisconsin-Madison Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra İslâmi Çalışmalar üzerine dersler verip gençlik koordinatörü olarak çalıştı. Ayrıca Cardinal Stritch Üniversitesi'nde yazı yazmak üzerine dersler verdi. Halen AlMaghrib Enstitüsü'nde eğitmenlik ve *Huffington Post* gazetesinde köşe yazarlığı yapmakta olan Mogahed, uluslararası camiada konferanslar vermektedir. Psikoloji, maneviyat, kişisel gelişim, insan ilişkileri ve iletişim alanlarında uzman olan ve AlMaghrib Enstitüsü'nün ilk kadın eğiticisi olma unvanını taşıyan Mogahed, dünya Müslümanlarının yakından takip ettiği ve alanında uzman isimlerin katılımıyla gerçekleşen ICNA, MAS-ICNA, RIS gibi organizasyonlarda program ve kongrelerde konferanslar vermekte, etkili üslubu ve dikkat çekici örnekleriyle milyonların hayatına dokunmaktadır.

Yayınlanmış Kitapları:

Reclaim Your Heart, 2012 — Kalbin Şifası, 2024

Healing the Emptiness, 2022 — *İyileştir Kalbini*, 2023

GÜLCAN PAMAK

İstanbul'da doğdu. İstanbul'da İngiliz Dili ve Edebiyatı eğitimi aldı. İstanbul'da yaşıyor.

Çevirmenlik ve İngilizce Öğretmenliği yapıyor.

gulcanpamaka@gmail.com

Çevirdiği Kitaplar:

İyileştir Kalbini, Yasmin Mogahed, Timaş Yayınları, 2023

Kalbin Şifası, Yasmin Mogahed, Timaş Yayınları, 2024

Çevirisine Katkıda Bulunduğu Kitaplar:

Prof. Dr. Fuat SEZGİN'e Vefa / Loyalty to Prof. Dr. Fuat SEZGİN, İbn Haldun Üniversitesi Yayınları, 2020

İÇİNDEKİLER

İthaf 9
Giriş 11

BAĞLAR

İnsanlar Neden Birbirinden Ayrılmak Zorunda? 15
İnsanlar Gidiyor, Peki Geri Dönüyorlar mı? 22
İçsel Boşluğu Doldurmak ve Eve Dönmek 28
Kabı Boşaltmak 34
Hediyeye Duyulan Sevgi 38
Çatıdaki Huzur 43
Dünya Denen Okyanus 46
Geri Al Kalbini 50

AŞK

Zindanın En Kötüsünden Kaçmak 57
Bu Hissettiğim Aşk mı? 62
Havada Aşk Kokusu Var 65
Aşk Arayışı 68
Aşk Budur 74
Gerçek Olana Âşık Olmak 78
Başarılı Bir Evlilik: Eksik Halka 83

DERTLER

Fırtınadaki Tek Sığınak 89
Cennette Evini Görmek:
Allah'ın Yardımı Üzerine Düşünceler 93

Başkaları Tarafından İncitilme: Çare ve Şifa 97
Hayat Denen Rüya 101
Kapanan Kapılar ve Bizi Körleştiren Yanılsamalar 106
Acı, Kayıp ve Allah'a Giden Yol 110
Bir Müminin Zorluk Karşısındaki Tavrı 113
Bu Dünya: Mahkûm Cenneti 119

ALLAH İLE İLİŞKİ

Allah'ı Aramak 125
Namaz: Hayatın Unutulan Gayesi 129
Namaz ve En Kötü Hırsızlık 133
Mukaddes Muhabbet 136
En Karanlık An ve Şafağın Söküşü 139
Birini Defnettik Bugün:
Ölüm Üzerine Bir Tefekkür 143
Dualarım Neden Kabul Olmuyor? 146
Facebook: Gizli Tehlike 148
Tevekkül: Asla Kopmayacak Kulpa Tutunmak 152
Tevekkül, Umut ve Mücadele: Bir Bütünün Üç Parçası... 154
Uyanış Bu 156

KADINLARIN KONUMU

Kadınların Güçlendirilmesi 165
Beni Yetiştiren Kültüre Bir Mektup 170
Bir Kadının Namaz Kıldırmaya Dair Görüşü 172
Erkeklik ve Sert Olmanın Aldatıcı Yüzü 176

ÜMMET

Etiketleri Bırak 181
Müslüman Ol, Ama Yalnızca Ilımlısı Ol 184
Tarifsiz Trajedi ve Ümmetin Durumu 188

Bugünün Kızıldeniz'inin Yarılması:
Mısır Üzerine Düşünceler 191

ŞİİR VE İZLENİMLER

Sana Mektup 203
Yastayım 204
Düşüncelerim 206
Aşk Üzerine Bir Tefekkür 208
Huzur İçin Dua Ettim Bugün 209
Hayat Mücadelesi Üzerine 212
Dinginlik 213
Ölmeden Önce Ölünüz 214
Kurtar Beni 216
Açık Bir Kitap Kalbim 217
Bıçak Yarası 219
Kovuk 220
Devam Et Yürümeye 222

İthaf

Bu kitap, bütünüyle, daha annemin rahmine düşmeden önceden beri beni Büyüten'e ithaf edilmiştir. Bana Öğreten'e, İlham Veren'e, hayatım boyunca bana Yol Gösteren'e ithaf edilmiştir. Bu mütevazı çalışmayı, tüm zayıflıklarıma rağmen kabulünü niyaz ettiğim Rabbime ve bu yolda beni destekleyen aileme ithaf ediyorum.

Giriş

Kalbin Şifası yalnızca bir kişisel gelişim kitabı değil, aynı zamanda kalbin hayat denilen okyanusun kâh içinde kâh dışındaki yolculuğuna dair bir rehber. *Kalbin Şifası*, kalbinizi bu okyanusun derinliklerine batmaktan nasıl koruyacağınızı ve batarsanız ne yapmanız gerektiğini anlatıyor. Kurtuluş, umut ve yenilenmeden bahsediyor. Her kalp iyileşebilir ve yaşadığımız her an bizi, hayatımızı değiştirecek o dönüşe yaklaştırmak için yaratılmıştır. *Kalbin Şifası* işte o her şeyin durduğu ve bambaşka göründüğü ânı, kendi uyanışımızı bulma yolunu gösteriyor bize. İşte o zaman, daha iyi, daha doğru, daha hür bir insan olduğumuz hâlimize geri dönebiliriz.

BAĞLAR

Bu dünya kıramaz seni eğer izin vermezsen.
Sahip olamaz sana, anahtarları kalbine verir ama dünyaya vermezsen.
Bu yüzden, bir anlığına olsa dahi eğer anahtarları bu dünyaya bir kez verdiysen,
Geri al hemen.
Bir son değil ki bu ve burada ölmek zorunda değilsin sen.
Dönerek kalbine, onu hakiki Sahibi'ne, Allah'a veresin sen.

İnsanlar Neden Birbirinden Ayrılmak Zorunda?

17 yaşındayken bir rüya gördüm. Rüyamda bir mescitte oturuyordum, küçük bir kız yanıma geldi ve bana bir şey sordu. "İnsanlar neden birbirinden ayrılmak zorunda?" Soru kişisel olsa da, bu sorunun neden beni bulduğunu o an anlamıştım.

Ben, bağlanan biriydim.

Çocukluğumdan beri mizacım buydu. Anaokulunda diğer çocuklar anne babalarından kolayca ayrılabiliyorken ben ayrılamıyordum. Bir ağlamaya başladım mı, kolay kolay susmuyordum. Büyüdükçe çevremdeki her şeye bağlanmayı öğrendim. Birinci sınıftan beri bir dostum olmasının ihtiyacını duydum hep. Yaşım ilerledikçe, bir arkadaşımla yaşadığım herhangi bir anlaşmazlık bile beni paramparça ediyordu. Hiçbir şeyi bırakamıyordum. İnsanlar, mekânlar, olaylar, fotoğraflar, anlar, hatta onların sonuçları bile benim için güçlü birer bağlanma nesnesi haline geliyordu. İşler istediğim ya da hayal ettiğim gibi gitmezse harap oluyordum. Hayal kırıklığı benim için sıradan bir duygu değil, bir felâketti. Bir düştüm mü, bir daha kolay kolay toparlanamıyordum. Unutamıyor, iyileşemiyordum. Tıpkı

masanın kenarına koyduğumuz ve bir kere kırıldı mı tamiri mümkün olmayan cam bir vazo gibi.

Ama sorun vazoda ya da vazonun kırılıp durmasında değildi. Asıl sorun, benim vazoyu masanın kenarına koyup durmamdı. Takıntılarım yüzünden insanlarla ilişkilerimin ihtiyaçlarımı gidermesini bekliyordum. Bu ilişkilerin mutluluğumu, üzüntümü, tatmin olma hissimi, emniyetimi hatta özsaygımı belirlemesine müsaade ediyordum. Ve böylece, tıpkı vazonun düşmesi kaçınılmaz olan bir yere konması gibi, ben de kendi hüsranıma sebebiyet veriyordum. Kendi hayal kırıklığımı hazırlıyordum. Ve ortaya şöyle bir sonuç çıkıyordu: peş peşe hüsran ve hayal kırıklıkları.

Nasıl ki yerçekimi, vazonun kırılmasının suçlusu olamazsa, beni kıran kişiler de bunun suçlusu olamazdı. Destek almak için incecik bir dala dayanıp o dal kırılınca da fizik kanunlarını suçlayamayız. Zira o dal, bizi taşımak için yaratılmadı.

Ağırlığımızı ancak Allah taşıyabilir. Kur'an'da denir ki: "Artık kim sahte tanrıları reddeder de Allah'a inanırsa kopmayan sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah her şeyi işitir ve bilir." (Kur'an, 2:256)

Bu ayette çok önemli bir ders var: tutunacak tek bir sağlam kulp vardır. Dayanabileceğimiz yalnızca tek bir yer vardır. Öz saygımızı belirlemesi gereken tek bir ilişki, nihai mutluluğumuzu, hoşnutluk ve emniyetimizi arayacağımız tek bir kaynak vardır: Allah.

Ama bu dünya, tüm bunları başka yerlerde aramaktan ibaret olan bir yer. Kimimiz bunu kariyerde arar, kimimiz malda, kimimiz de makamda. Kimi de benim gibi insanlarla olan ilişkilerinde. *Ye, Dua et Sev* kitabında Elizabeth Gilbert kendi mutluluk arayışını tarif ediyor. İlişkilere başlayıp bitirişlerini, hatta içindeki bu boşluğu doldurmak için tüm dünyayı geziş-

lerini anlatıyor. Gilbert bu tatmini ilişkilerde, meditasyonda hatta yemekte arıyor ama bulamıyor.

Ben de hayatımın büyük bölümünü, içimdeki bu boşluğu doldurmaya çalışarak geçirdim. Yani rüyamdaki küçük kızın bana o soruyu sorması boşuna değildi. Bu, kayıp, hüsran ve hayal kırıklıkları ile ilgili bir soruydu. Bu, aramak ama bulamamakla ilgili bir soruydu. Bu, çıplak elle betonu kazmaya çalışırsan ne olacağıyla ilgili bir soruydu ki bunun neticesinde sadece ellerin boş kalmaz, parmaklarını da incitirsin. Bunu ben kitaplardan ya da ak sakallı bir dededen işiterek değil, bizzat tecrübe ederek öğrendim.

Ve küçük kızın o sorusu aslında benim kendime sorduğum soruydu.

Nihayetinde bu soru, dünyanın fâniliğine, yaşadığımız anların ve bağlılıklarımızın geçiciliğine dairdi. Bugün yanınızda olan insanlar yarın yanınızda olmayabilir veya ölebilir. Doğamıza aykırı olduğu için de bu gerçek canımızı yakar. Biz insanlar, mükemmel ve bâki olanı aramak, sevmek ve uğruna çaba göstermek için yaratıldık. Sonsuz olanın peşindeyiz, zira bu dünya için yaratılmadık. Asıl yurdumuz, sonsuz ve mükemmel olan Cennet. Bu nedenle böyle bir hayata özlem duymak varoluşumuzda var. Ama asıl sorun, bizim bunu bu hayatta arayıp bulmaya çalışmamız. Bunun için de yaşlanma karşıtı kremler üretip, estetik ameliyatlar yapıp çaresizce bu dünyaya tutunmaya, bu dünyayı asla olmadığı ve de olamayacağı bir yere dönüştürmeye çalışıyoruz.

Bu nedenledir ki, eğer gönülden yaşarsak bu dünyayı, inciniriz. Acı çekmemizin nedeni budur. Çünkü manası itibariyle kusurlu ve fâni olan dünya, özlemi için yaratıldığımız her şeyin zıddıdır. Allah, sadece sonsuz ve mükemmel olanla doldurulabilecek bir özlem duygusu yerleştirmiştir içimize. Onu geçici

olanla doldurmaya çalışarak aslında bir hologramın, bir serabın peşinden koşuyoruz. Çıplak ellerimizle beton kazıyoruz. Ateşten su çıkarır gibi, fâni olanı bâki olana dönüştürmeye çalışıyoruz. Ve tabii yanıyoruz. Yalnızca, dünyaya umut bağlamayı, dünyayı aslında olmadığı, öyle olması için de yaratılmadığı bir yer, cennet yapmak için çabalamayı bıraktığımız vakit, kalplerimizi kırmayı bırakacaktır dünya.

Şunun da farkına varmalıyız ki hiçbir şey sebepsiz değildir. Hiçbir şey. Kırık kalpler ve acılar bile. Bunlar bizim için bir şeylerin yanlış gittiğine dair birer ders, birer işarettir. Bir şeyleri değiştirmemiz gerektiğini hatırlatan uyarılardır bunlar. Nasıl ki elimizin yanmasının hissettirdiği acı, ateşten elimizi çekmemiz gerektiğinin bir uyarısıysa duygusal acılar da içsel değişime gitmemiz gerektiğini hatırlatan uyarılardır bize. Bir şeyleri bırakmamız gerekiyordur ve acı bir bakıma bunu zorunlu kılan bir araçtır. Bizi incitip duran bir sevdiğimiz gibi, dünya bizi incittikçe kaçınılmaz olarak ondan uzaklaşır, onu sevmeyi bırakırız.

Ve acı, bağlılıklarımızın bir göstergesidir. Bizi ağlatan, en çok canımızı yakan şey, sahte bağlılıklarımızın bulunduğu yerdedir. Allah'a giden yolda bize engel olan, yalnızca Allah'a bağlanmamız gerekirken bağlandığımız diğer şeylerdir. Ama acının bizatihi kendisi sahte bağlılığı aşikâr eden şeydir. Acı, hayatımızda değiştirmeyi umduğumuz bir ortam oluşturur ve eğer kendimizde memnun olmadığımız bir şey varsa bunu değiştirmenin İlâhî bir reçetesi de vardır: "Bir toplum kendisindekini değiştirmedikçe Allah onlarda bulunanı değiştirmez." (Kur'an, 13:11)

Yıllarca aynı hayal kırıklıklarını yaşadıktan sonra, çok önemli bir şeyin farkına vardım. Ben hep dünya sevgisinin maddi şeylerle alakalı olduğunu sanırdım. Ve ben maddi olana değil ama insanlara ve yaşadığım anlara bağlıydım, duygulara bağlıydım. Bu yüzden de dünya sevgisi bende yok diye düşünürdüm. İn-

sanların, anların ve duyguların da dünya sevgisinin bir parçası olduğunun, hayatta çektiğim tüm acıların sebebinin yalnız ve yalnız dünya sevgisi olduğunun farkında bile değildim.

Bu farkındalığa ulaşınca gözümdeki perdeler kalktı. Sorunumun ne olduğunu görmeye başladım. Bu hayattan imkânsız bir şey bekliyordum: mükemmel olmasını. Ve idealist biri olarak da tüm hücrelerimle bunun böyle olması için çabalıyordum. Bu hayat mutlaka mükemmel olmalıydı ve öyle olana kadar da bana durmak yoktu. Varımla yoğumla bunun için, dünyayı cennete çevirmek için çalışıyordum. Ve tabii bu, etrafımdaki insanların ve onlarla kurduğum ilişkilerin de mükemmel olması gerektiği anlamına geliyordu. Hayattan ve insanlardan çok şey bekliyordum. Beklentiler... beklentiler... beklentiler. Mutsuzluğun tek bir tarifi varsa, o da buydu: beklentiler. Bu noktada benim vahim hatam devreye giriyor tabii. Benim hatam beklentilerimin olması değildi; insan olarak umudumuzu kaybedemeyiz elbette. Benim asıl hatam, bu beklentileri ve umudu yanlış yere konumlandırıyor oluşumdu. En nihayetinde, umudum ve beklentilerim Allah'a değildi. Beklentilerim, insanlara, ilişkilere, vasıtalara yönelikti. Umudum Allah'a değil, dünyayaydı.

Ve sonra, hatırıma gelen bir ayetle derin bir Hakikati anlamaya başladım. Daha önce duyduğum ama beni anlattığını ilk kez fark ettiğim bir ayetti bu: "Bize kavuşma ümidi taşımayanlar, dünya hayatıyla yetinip onunla mutlu ve huzurlu olanlar, kanıtlarımıza aldırış etmeyenler (var ya)." (Kur'an, 10:7)

Her şeye burada sahip olabileceğim düşüncesi ile, Allah ile buluşmaya değil, dünyaya umut bağlamıştım. Peki ya umudunu dünyaya bağlamak ne demektir? Ve bundan nasıl kaçınabiliriz? Dünyaya umut bağlamamak; içimizdeki boşluğu arkadaşlarımızla doldurmaya çalışmamaktır, evlendiğinizde eşinizden her ihtiyacınızı karşılamasını beklememektir, bir aktivistseniz

sonuçlara bel bağlamamaktır. Bir derdiniz olduğunda, kendinize değil, insanlara değil, Allah'a dayanmalısınız.

İnsanlardan yardım isteyin, ama derdinize dermanın insanlardan (veya kendinizden) değil, yalnızca Allah'tan geldiğini de bilin. İnsanlar sadece Allah tarafından kullanılan bir vasıtadır. Her tür yardım, destek ve kurtuluşun asıl kaynağı insanlar değil, yalnızca Allah'tır. İnsanlar, bir sineğin kanadını bile yaratamazlar. (Kur'an, 22:73) O hâlde, insanlarla vakit geçirirken bile, kalbimizi ve yönümüzü Allah'a yöneltmeliyiz. Hz. İbrahim'in (as) güzel bir şekilde dile getirdiği gibi: "Ben, O'nun birliğine inanarak yüzümü, gökleri ve yeri yoktan yaratana çevirdim ve ben müşriklerden değilim." (Kur'an, 6:79)

Peki Hz. İbrahim (as) bu noktaya nasıl geliyor? Ayı, güneşi ve yıldızları tefekkür ediyor, mükemmel olmadıklarını görüyor. Onların battıklarını görüyor.

Bizi yüzüstü bıraktıklarını görüyor.

Böylelikle Hz. İbrahim (as) yalnızca Allah'a yönlendiriliyor. Biz de onun gibi Allah'a, yalnızca Allah'a güvenip dayanmalı ve yalnız O'ndan medet ummalıyız. Bunu yaparsak işte ancak o zaman huzura ermiş, sarsılmaz bir kalbin ne demek olduğunu öğreneceğiz. Ancak o zaman, bir zamanlar hayatımızı tanımlayan o hız treni duracaktır. Çünkü içsel durumumuz tanımı gereği istikrarsız bir şeye bağlıysa, içsel durum da istikrarsız olacaktır. Eğer içsel durumumuz değişken ve geçici bir şeye bağlıysa, içsel durum da sürekli bir istikrarsızlık, çalkantı ve huzursuzluk halinde olacaktır. Bu şu demektir, bir an mutlu oluruz ama mutluluğumuzu dayandırdığımız şey değişir değişmez mutluluğumuz da değişir ve üzülürüz. Niye olduğunu bile anlamadan bir uçtan bir uca savrulup dururuz.

Bu duygusal iniş çıkışları yaşarız çünkü bağlılık ve bağımlılıklarımız asıl istikrarlı ve kalıcı olana olmadığı sürece hiçbir

zaman istikrar ve kalıcı huzura ulaşamayız. Tutunduğumuz şey tutarsızsa ve yok olmaya mahkûmsa nasıl istikrara kavuşmayı umabiliriz ki? Hz. Ebubekir'in şu ifadesi, bu gerçeği çok güzel açıklıyor, Hz. Muhammed (sav) vefat ettiğinde insanlar derinden sarsılıyor ve duydukları bu gerçekle başa çıkamıyorlar. Hz. Ebubekir (as) Hz. Peygamber'i (sav) en çok seven kişi olduğu halde, o anda dayanılacak tek mercinin neresi olması gerektiğini anlayıp şöyle diyor: "Her kim Muhammed'e (sav) tapıyorsa bilsin ki Muhammed (sav) öldü. Her kim Allah'a tapıyorsa bilsin ki Allah diridir, ölmez."

Bu hâle ulaşmak için içsel huzurun kaynağının Allah'tan gayrısı olmasına izin vermeyin. Başarı, başarısızlık ya da özsaygı tanımının, O'nun nazarındaki durumunuzdan başka bir şey olmasına müsaade etmeyin (Kur'an, 49:13). Böyle yaparsanız yıkılmaz olursunuz, zira tutunduğunuz yıkılmazdır. Yenilmez olursunuz zira yardımcınız yenilmezdir.

Tükenmezsiniz, zira huzur kaynağınız tükenmez ve eksilmezdir.

17 yaşında gördüğüm o rüyaya gelince, o küçük kız ben miydim acaba? Bunu merak ediyorum çünkü ona verdiğim cevap ders niteliğindeydi. Hayatımın bundan sonraki acı dolu yıllarını bunu öğrenerek geçirecektim. İnsanlar neden birbirinden ayrılmak zorunda sorusuna verdiğim cevap şuydu: "Çünkü bu hayat mükemmel değildir; öyle olsaydı, öteki dünya ne olurdu?"

İnsanlar Gidiyor, Peki Geri Dönüyorlar mı?

Gitmek zordur, kaybetmek daha da zor. Birkaç hafta önce 'İnsanlar neden birbirinden ayrılmak zorunda?' sorusunu sormuştum. Ve cevap beni, hayatımın en büyük farkındalıklarından ve mücadelelerinden birine götürdü. Ama aynı zamanda şunu da düşünmemi sağladı: İnsanlar gittikten sonra geri döner mi?

Sevdiğimiz bir şey bizden alındıktan sonra bize geri döner mi?

Kayıp kalıcı mıdır, yoksa daha ulvî bir gayesi mi vardır? Kayıp, bir son mudur yoksa kalbin hastalıklarına geçici bir tedavi mi?

Bu dünyanın hayret verici bir yönü var; bize acı veren şey, aynı zamanda acımızı dindirir. Burada hiçbir şey bâki değildir. Peki bu ne demektir? Vazomdaki nefes kesici güzelliği olan gül, yarın solacak demektir. Gençliğim beni terk edecek demektir. Ama bu aynı zamanda, bugün hissettiğim hüzün yarın değişecek demektir. Acım bitecek demektir. Gülüşüm bâki olmadığı gibi, gözyaşım da bâki değildir. Bu hayat mükemmel değil deriz ya, öyledir. Tamamen iyi de kötü de değildir.

Allah (cc) bize şu derin manası olan ayette der ki: "Şüphesiz ki zorlukla beraber kolaylık vardır." (Kur'an, 94:5). Önceleri sanırım bu ayeti yanlış anlamışım. Ben, zorluktan sonra kolaylık var sanırdım. Başka bir deyişle, kötü anlardan sonra iyi anların geldiğini, hayatın iyi zamanlar ve kötü zamanlardan ibaret olduğunu düşünürdüm. Bir şeyin ya tamamen iyi ya da tamamen kötü olduğunu sanırdım. Ama ayetin söylediği şey bu değil. Ayet diyor ki zorlukla BERABER kolaylık vardır. Kolaylık, zorlukla aynı andadır. Yani hayatta tamamen iyi ya da kötü diye bir şey yoktur. İçinde bulunduğumuz en zor durumda bile şükredecek bir şey muhakkak vardır. Zorlukla beraber Allah, bize dayanabilmemiz için güç ve sabır da ihsan etmiştir.

Hayatımızdaki zor zamanları düşünecek olursak, aslında bunların pek çok güzellik de barındırdığını görürüz. Soru şu—biz hangisine odaklanmayı tercih ediyoruz? İçine düştüğümüz bu tuzak, hayatın mükemmel olduğuna, ya tamamen iyi ya da tamamen kötü olduğuna dair yanlış düşünceden kaynaklanır. Ama bu, dünyanın değil, ahiretin doğasıdır. Ahiret mükemmellikler yurdudur. Cennet, mükemmelen ve külliyen iyi olandır. Cennette hiçbir kötülük bulunmamaktadır. Cehennem ise (Allah bizi muhafaza eylesin), hepten ve tamamen kötüdür ve içinde iyilik zerresi taşımamaktadır.

Bu hakikati tam olarak kavramadan, hayatın anlık değişen şartlarının (iyi ya da kötü) esiri olurdum. Her ikisini de tüm şiddetiyle, sonsuzmuş gibi ya da sanki hiç bitmeyecekmiş gibi yaşardım. Anda hissettiğim duygu genele yayılırdı. Eğer mutluysam geçmiş, bugün, gelecek, yakın ve uzak tüm kâinat o an iyi olurdu, sanki dünyada mükemmellik mümkünmüş gibi. Aynısı kötü durumlar için de geçerliydi. Olumsuz bir durum her şeyi bir anda tüketir, tüm dünya, geçmiş ve bugün, tüm kâinat o an kötüymüş gibi gelirdi bana. Ve bu bütün dünyamı kapladığı için de başka bir şey göremez olurdum. O an başka

hiçbir şey olmazdı benim için. Biri bana haksızlık ettiğinde bu, sonsuz olaylar silsilesi içinde sadece bir an olduğu ya da mükemmel insanlar olmadığımız için değil, muhakkak beni artık önemsemediği için olmalıydı. O an yaşadığım ya da hissettiğim her ne ise bu her şeyi değiştirirdi çünkü dünyaya bakış açımı belirleyen buydu.

Yaşayarak öğrenme tabiatımız gereği bazılarımız bu hususta çok daha hassas olabiliyor. Belki de bu yüzden, Hz. Peygamber'in bir hadisinde bizleri uyardığı "senden hiçbir iyilik görmedim" hatasına düşebiliyoruz. O an öyle hissedip bunu öyle dile getirmemiz, hayat tecrübemizden, gerçekten hiç iyilik görmemiş olmamızdan kaynaklanıyor olabilir, çünkü o anki hislerimiz her şeyi belirliyor ve her şeyin yerini alıyor. Geçmiş ve şu an, yaşanmış tek bir anda bir araya geliyor.

Bu hayatta hiçbir şeyin eksiksiz olmadığı hakikatinin tam olarak kavranması, yaşadıklarımızı deneyimleme şeklimizi değiştirir. Birden anların esiri olmaktan kurtuluruz. Burada her şeyin bir bitimi olduğu, hiçbir şeyin eksiksiz olmadığı düşüncesiyle, Allah bize o andan çıkıp her şeyi olduğu gibi görebilme imkânı verir: bu yaşananlar, tüm âlem değil, gerçeklik değil, geçmiş ve şimdiki zaman değil, sadece sonsuz anlar dizisindeki tek bir andır... ve elbet gelip geçerler.

Ağlasam da bir kayıp yaşasam ya da incinsem de hayatta olduğum sürece hiçbir şey nihai değildir. Yarın olduğu müddetçe umut vardır, değişim ve telâfi mümkündür. Kaybedilen, sonsuza dek kaybedilmiş değildir.

Şimdi, kaybedilenler geri döner mi sorusunun cevabına gelirsek, bunun için en güzel misalleri vereceğim. Hz. Yusuf babasına geri döndü mü? Hz. Musa annesine geri döndü mü? Hz. Hacer Hz. İbrahim'e geri döndü mü? Sıhhati, malı ve çocukları Hz. Eyyûb'a geri döndü mü? Bu kıssalardan önemli ve güzel bir

ders çıkarıyoruz: Allah tarafından alınmış olan, kaybedilmez. Öyle ki asıl Allah ile olan, bâki kalandır. Geri kalan her şey yok olur. Allah (cc) buyuruyor ki: "Sizde bulunanlar tükenip gider, ama Allah'ın katındakiler kalıcıdır. Asla kuşkunuz olmasın ki, güçlüklere göğüs gerenlerin ecirlerini, yapmış olduklarının daha da güzeliyle vereceğiz." (Kur'an, 16:96).

Demek ki neymiş, Allah ile olan kaybolmazmış. Hz. Peygamber (sav) şöyle demiştir:

"Sizler elinizde olandan Allah (cc) rızası için vazgeçmezsiniz, ancak Allah size onun yerine daha hayırlısını verir." Allah, Ümmü Seleme'nin eşini alıp ona daha iyisini, Hz. Peygamber'i (sav) vermedi mi?

Bazen de Allah vermek için alır. Ama şunu anlamamız gerekiyor ki bu her zaman bizim istediğimiz şekilde olmayabilir. En iyisinin ne olduğunu en iyi Allah bilir. Allah şöyle buyurur: "Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz. Sizin için kötü olduğu halde bir şeyden hoşlanmış da olabilirsiniz. Yalnız Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Kur'an, 2:216)

Peki bir şey şu ya da bu şekilde bize geri döndürülecekse neden alınıyor ki? SubhanAllah. Kaybetme süreci yaşarken bize bahşediliyor.

Allah bize hediyeler bahşediyor, ama biz, O'na bağlanacağımız yerde O'nun bize bahşettiklerine bağlanıyoruz. Bize para verdiğinde, O'na değil paraya bağlanıyoruz. Bize insanlar verdiğinde, O'na değil insanlara bağlanıyoruz. Bize makam ve mevki verdiğinde aklımızı başımızdan alıyor bunlar. Allah bize sıhhat verdiğinde aldanıyoruz. Hiç ölmeyeceğiz sanıyoruz.

Allah bize hediyeler bahşediyor, ama biz yalnız O'nu seveceğimize, bahşettiklerini seviyoruz. Bunları alıyor ve kalbimize sokuyoruz. Kalbimize hakim olduklarında ise onlarsız yaşayamaz hale geliyoruz. Her ânımız onları düşünmek, onlara itaat ve

kulluk etmekle geçiyor. Allah için ve Allah tarafından yaratılmış olan akıl ve kalp, başkasının ya da başka bir şeyin mülkü oluyor. İşte o zaman korku başlıyor, kaybetme korkusu bizi felç ediyor. Bizim kontrolümüzde olması gereken o hediyeler, kalbimizi ele geçiriyor ve bu kaybetme korkusu bizi bitiriyor. Çok geçmeden de bir zamanlar hediye olan şey, bize eziyet veren bir silaha dönüşüyor ve kendi ellerimizle inşa ettiğimiz zindanımız oluyor. Peki biz bu zindandan nasıl kurtuluruz? Sonsuz merhametiyle Allah, o hediyeyi bizden alarak... bizi özgürleştiriyor.

Onun bizden alınmasıyla, canıgönülden Allah'a yöneliriz. Yaşadığımız muhtaçlık ve çaresizlikle, O'ndan ister, O'na yakarır, dua ederiz. Yaşadığımız kayıp ile, Allah'a karşı, eğer ki bizden alınmamış olsaydı ulaşamayacağımız bir tevazu, içtenlik ve bağlılık seviyesine ulaşırız. Yaşadığımız kayıp ile, kalpler yalnız O'na yönelir.

Bir çocuğa hep isteyip durduğu bir oyuncağı ya da bir video oyununu hediye ettiğinizde ne olur? Aklı fikri o olur. Gözü başka hiçbir şey görmez. Başka bir şey yapmak, hatta yemek yemek bile istemez. Kendi aleyhine hipnotize olmuştur. Peki böyle bir durumda, müşfik bir anne baba olarak siz ne yaparsınız? Dikkatini ve ruhsal dengesini tamamen kaybetsin, müptelası olduğu şeyin içinde boğulsun diye bırakır mısınız? Bırakmazsınız.

Onu elinden alırsınız.

Sonra, çocuk diğer önceliklerine yöneldiğinde, akıl sağlığına ve ruhsal dengesine kavuştuğunda, kalbinde ve aklında her şey yerli yerine oturduğunda ne olur? Aldığınızı tekrar geri verirsiniz. Ya da daha iyisini verirsiniz. Ama bu kez verdiğiniz, onun kalbinde değildir. Olması gereken yerdedir: elinde.

Bu alma sürecinde asıl en önemli olan şey gerçekleşir. Kaybetmek ve yeniden kazanmak önemsizdir artık. Gafletiniz, O'ndan başkasında olan dikkatiniz ve O'ndan başkasına olan

bağlılığınız alınır, yerine yalnızca O'nu anma, O'na dayanma ve O'nu hayatın merkezine koyma verilir size, ki asıl hediye budur. Vermek, Allah'ın elindedir.

Bazen de "daha iyisi" en büyük hediyedir: Allah'a yakınlık. Allah, Malik ibn Dinar'ı kurtarmak için kızını ondan almıştır. Kızını almış, ama yerine, onu cehennem ateşinden korumuş, meşakkatli ve Allah'tan uzak günahkâr bir hayattan kurtuluşu bahşetmiştir. Kızının vefatı vesilesiyle Malik ibn Dinar'a Allah'a yakınlıkla geçen bir ömür lütfedilmiştir. Üstelik ondan alınan (kızı) ile birlikte sonsuza dek cennette yaşayacaktır.

İbn Kayyım, *Medaricu's Sâlikin* kitabında bununla ilgili olarak şöyle der: "Müminle ilgili İlâhî hüküm her daim bir ihsandır, (İstenilen) verilmiyor olsa dahi bir nimettir, başına gelen şey bela ve musibet gibi görünse dahi; bir şifadır, hastalık gibi görünse dahi!"

Ve 'kaybedilen geri döner mi' sorusuna cevabımız, evet, döner, olacaktır. Bazen burada, bazen başka yerde ya da başka ve daha iyi bir biçimde geri döner. Ama en büyük ödül, alış ve geri verişte saklıdır.

Allah şöyle buyurur: "Söyle onlara, (sevineceklerse) Allah'ın lütfu ve rahmetiyle, evet bununla sevinsinler; çünkü bu, onların toplayıp biriktirdiklerinden daha değerlidir." (Kur'an, 10:58)

İçsel Boşluğu Doldurmak ve Eve Dönmek

Evdeyiz.

Ve sonra değiliz. Aslımızdan kopup zaman ve mekânda başka bir dünyaya geldik. Daha küçük bir dünyaya. Ama bu ayrılışla üzücü bir şey de oldu: maddesel âlemde artık Allah ile beraber değildik. Bu gözlerimizle O'nu göremez, bu sesimizle O'nunla konuşamaz olduk. Hz. Âdem'in (as) aksine, aynı huzuru hissedemez olduk.

Ve böylece yeryüzüne indik. O'ndan koparıldık. Bu ayrılığın acısıyla ilk kez kan ağladık. Yaratıcımızdan koparılmak derin bir yara açtı bizde. Onunla doğduğumuz derin bir yara. Biz büyüdükçe, yaranın ızdırabı da büyüdü ve derinleşti. Zaman ilerledikçe de uzaklaştıkça uzaklaştık halihazırda fıtratımızda olan devadan: Kalben, aklen ve ruhen Allah'a yakın olmaktan.

İçimizdeki boşluğu doldurmak için, her geçen yıl biraz daha umutsuz bir hal aldık. Ama tam da bu boşluğu doldurma arayışımızda tökezledik, hata yaptık. Ve bunu her birimiz farklı şekillerde yaptık. Çoğumuz bu boşluğu uyuşturmaya çalıştık.

Kimi alkol ve uyuşturucuya bulaştı, kimi başka yatıştırıcılar aradı. Kimimizin bedensel zevk, makam ve para ile ayağı tökezlerken, kimimiz kariyer peşinde kendini kaybetti.

Ve sonra, kimimizin ayağı insanlara takıldı, kimimiz kendimizi kaybettik burada.

Peki ya hayatımızdaki her tökezleme, her imtihan, her deneyim tek bir amaç -bizi aslımıza döndürmek- içinse? Peki ya her kazanç, her kayıp, her güzellik, her cefa, her tebessüm Allah ile aramızdan başka bir engeli kaldırmak içinse? O'nunla aramızdaki ve çaresizce dönmeyi beklediğimiz o başlangıç yerimizle aramızdaki perdeyi kaldırmak içinse?

Ve de ya her şey O'nu görebilmek içinse?

Şunu bilmemiz gerekiyor ki hayatta başımıza gelen her şeyin bir amacı vardır. Ve bu amacın farkına varıp varmamak bizim tercihimizdir. Güzelliği ele alalım. Bazı insanlar gözlerinin önünde olsa dahi güzelliği görmezler. Bir günbatımının, portakal ağaçlarından oluşan harika bir ormanın yanından yürür giderler de yine de fark etmezler.

Diğerleri ise güzelliği görür ve takdir ederler. Durur ve doyasıya seyrederler. Gördükleri karşısında kendilerinden bile geçebilirler ama bu orada biter. Böyle biri, sanatı takdir eden ama sanatçıyı merak edip hakkında bilgi edinmek istemeyen biri gibidir. Sanat eserinin bizatihi kendisi, sanatçının mesajını iletmek içindir; ama sanatsever kendini resme kaptırır da mesajı görmezse, o sanat eseri asıl amacını ifa edememiş demektir.

Parlayan güneşin, yağan ilk karın, gökte hilalin, nefes kesen okyanusların amacı yalnızca bu yalnız gezegeni süslemek değildir. Asıl amacı çok daha derindir. Bu amacı Allah bize Kur'an'da şöyle anlatıyor:

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ
وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَ النَّهَارِ
لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

﴿190﴾ *"Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda aklıselim sahipleri için elbette ibretler vardır."*

الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى
جُنُوْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ
سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

﴿191﴾ *"Onlar ayakta dururken, otururken, yatarken hep Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler (ve şöyle derler:) "Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!" (Kur'an, 3:190-191)*

Tüm bu güzellikler bize birer işaret olarak yaratılmıştır. Ama bunu sadece seçilmiş bir zümre anlar: tefekkür edenler (düşünen, anlayan, aklını kullanan) ve her durumda Allah'ı ananlar (ayakta dururken, otururken, yatarken).

Dolayısıyla gün batımı bile dikkatle izlenmelidir. Ancak gün batımını seyrederken kendimizden geçemeyiz. Bu görkemli güzelliğin ve renklerin ötesine bakmalıyız ki ardındaki Güzellik'i görebilelim. Zira onun ardındaki güzellik, tüm güzelliklerin Kaynak'ı olan, Gerçek Güzellik'tir. Gördüğümüz her şey yalnızca bir yansımadan ibarettir.

Ardındaki mesajı anlayabilmek için, yıldızlara, ağaçlara, karla kaplı dağlara bakıp tefekkür etmeliyiz. Bunu yapmazsak harika bir şekilde süslenmiş bir şişe bulan, ona hayran olan ama mesajı hiç açmayan birine benzeriz.

Peki bunca yıldızın arasındaki bu mesaj nedir? Bir işaret var elbet, ama neyin işareti? Bu işaretler bize O'nu, O'nun büyüklüğünü, haşmetini, cemâlini gösterir. O'nun kudret ve kuvvetini gösterir. Düşün, tefekkür et, yaratılanın güzellik ve ihtişamını özümse ama orada kalma. Güzelliğe kapılma. Ötesine bak ve düşün, yaratılan bu kadar ihtişamlı, bu kadar harika, bu kadar güzelse Yaratan nasıl da haşmetli, büyük ve güzeldir.

En sonunda fark et tecrübeyle ki:

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ "Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!" (Kur'an, 3:191)

Her şeyin bir amacı vardır. Göklerde ve yerde, sizde ve bende hiçbir şey yoktur ki bir amaç için yaratılmamış olsun. Hayatınızdaki hiçbir olay, hiçbir keyif hiçbir keder, hiçbir sefa hiçbir cefa, hiçbir kayıp amaçsız yaratılmamıştır. Yani nasıl ki güneş, ay ve yıldızların "içindeki mesajı" okumamız gerekiyorsa, kendi hayat tecrübelerimizdeki mesajları da okumamız gerekiyor.

Bizler hep bir işaret ararız. Hep Allah'ın bizimle 'konuşmasını' isteriz. Ama o işaretler zaten her yerde, her şeydeler. Allah hep bizimle 'konuşuyor' zaten. Soru şu ki biz dinliyor muyuz?

Allah buyurur ki:

﴿118﴾ *"Bilgiden yoksun olanlar, 'Allah bizimle konuşmalı veya bize bir mucizeli işaret gelmeli değil miydi?' dediler. Bunun gibi onlardan öncekiler de onların dediklerinin benzerini demislerdi. Kalpleri hep birbirine benziyor! Biz, gerçeği kabul edenlere ayetleri açıkladık." (Kur'an, 2:118)*

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ
اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ
قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿١١٨﴾

Başımıza gelen her şeye ve ötesine bakabilir, yaptığımız -ya da yapmaya çalıştığımız- her şeyde Allah'ı görebilirsek, işte o zaman o amacı anlamış olacağız. Sevdiğin bir şey olduğunda asıl amacı gözden kaçırma. Hiçbir şeyin sebepsiz olmadığını unutma. O'nu ara. Sana verdiği nimette Allah'ın yarattığı amacı ara. O nimetin aracılığıyla, Allah sana kendi varlığının hangi yönünü gösteriyor? Senden ne bekliyor?

Aynı şekilde, sevmediğin ya da seni inciten bir şey olduğunda acının oluşturduğu yanılsamada kaybolma. Bak daha öteye onunla. Şişenin içindeki mesajı bul. Amacı bul. Ve bırak seni O'na bir nebze daha götürsün.

Eğer ki dininde ayağının kaydığı hatta düştüğün olursa, şeytanın seni aldatmasına izin verme. Bırak o kayma daha tecrübi ve derin bir şekilde seni O'nun merhametinin şahidi kılsın. Sonra da o merhametin peşinden git ki seni günahlarından ve kendine karşı yaptığın hatalardan arındırsın.

Çözülemez bir meseleyse eğer, üzülme. Kulları için her müşkülü açan El-Fettah'ın isminin tecellisine şahit ol. Bir fırtınaysa eğer tutulduğun, seni suya batırmasına izin verme onun. Kimseler yokken etrafta, seni kurtarabilecek olanın yalnız Allah olduğuna şahit ol.

Ve unutma, tüm yaratılmışlar yok olduğu, O'ndan başka hiçbir varlık kalmadığında Allah şöyle soracak: لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ "Bugün hükümranlık kimindir?" (Kur'an, 40:16)

Allah buyurur:

يَوْمَ هُم بَٰرِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنْهُمْ شَىْءٌ ۗ لِّمَنِ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

﴿16﴾ "O gün onlar, Allah'a gizli kalan hiçbir şeyleri olmaksızın

(kabirlerinden) çıkarlar. Bugün hükümranlık kimindir? Elbette tek ve mutlak hükümran olan Allah'ındır!" (Kur'an, 40:16)

Bugün hükümranlık kimindir? Hayatta biraz olsun buna şahitlik et. Bugün hükümranlık kimindir? O'ndan başka kimin seni kurtarmaya gücü yeter? O'ndan başka kim sana derman olabilir? O'ndan başka kim kalbini iyileştirebilir? O'ndan başka kim ihtiyaçlarını karşılayabilir? Başka kime koşup sığınabilirsin? Kime? Bugün hükümranlık kimindir? Li men el mülk el yevm?

Lil vâhid el Kahhar. Mutlak Galib, yegâne Güç ve Kudret Sahibi Olan'dan gayrısına sığınmak, karşı konulamaz olana karşı koymaktır. Bir (el-Vâhid) Olan'dan başkasını aramak, darmadağın olmak ve hiç mutmain olmamaktır. O'ndan gayrısında birliği, kalbin, ruhun ve aklın bütünlüğünü nasıl bulabiliriz?

Başladığımız yere dönen bu yolda başka kime sığınabiliriz? Başka ne arayabiliriz? Ne de olsa hepimiz aynı şeyi istiyoruz: Bir ve bütün olmak, mutlu olmak ve yine şunu diyebilmek:

Evdeyiz.

Kabı Boşaltmak

Bir kabı doldurmak için, onu önce boşaltmak gerekir. Kalp bir kaptır. Her kap gibi, tekrar doldurulması için onun da önce boşaltılması gerekir. O kap O'ndan başka şeylerle dolu olduğu müddetçe kalbi Allah subhanallahu ve teâlâ (her tür noksanlıktan tenzih ettiğim izzet ve şanı yüce olan Allah) ile doldurmayı ummak mümkün olmaz.

Kalbi boşaltmak, kalpten sevgiyi çıkarmak anlamına gelmez. Aksine, gerçek sevgi, Allah'ın da kastettiği gibi, sahte bağlılıklardan uzak olduğunda en saf halindedir.

Kalbi boşaltma süreci evvela kelime-i şehadetin ilk kelimesiyle başlar. Dikkat ederseniz ki imanın beyanı olan kelime-i şehadet son derece önemli bir retle, bir nevi boşaltmayla başlar. Hakiki tevhide ulaşma umudundan önce, bir olan Rabbe imanımızı beyan etmeden önce "la ilâhe" (ilah yoktur) deriz. İlâha kulluk ederiz. Ama şunu da anlamamız gerekir ki ilâh, yalnızca dua ve ibadet ettiğimiz biri değildir. Her şeyden önce, ilâh, hayatımızın etrafında döndüğü, itaat ettiğimiz ve bizim için en önemli olan şeydir.

Onun için yaşadığımız ve onsuz yaşayamayacağımız şeydir.

Yani ister ateist, ister agnostik, ister Müslüman, ister Hristiyan ya da Yahudi olsun, herkesin bir ilâhı vardır. Herkes bir şeye tapar. Çoğu insan için bu, dünyadan bir şeydir. Kimi mal mülk, kimi makam ve ün, kimi kendi aklının kuludur. Kimi de başkalarının. Kur'an'da belirtildiği gibi, çoğu da, kendi hevâ ve heveslerinin kuludur.

Allah (cc) buyurur ki:

﴿23﴾ *"Arzularını tanrı yerine koyan, Allah'ın -bilgisine rağmen (sapmayı tercih ettiği için)- kendini saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi bir tasavvur et! Allah'tan sonra onu kim yola getirecek? Düşünmüyor musunuz?" (Kur'an, 45:23)*

أَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ
وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ
وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً
فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾

Bu kulluk nesneleri, bağlandığımız şeylerdir. Ama bağlandığımız bu şey yalnızca sevdiğimiz bir şey olmayabilir. Kelimenin tam manasıyla ihtiyacımız olan şeydir. Kaybettiğimiz vakit, büyük bir yıkıma uğramamıza sebebiyet verecek şeydir. Eğer ki hayatımızda Allah'tan başka asla vazgeçemeyeceğimiz biri veya bir şey varsa, sahte bağlılığımız var demektir. Allah Hz. İbrahim'den niçin oğlunu kurban etmesini istedi? Onu hür kılmak için. Sahte bir bağlılıktan onu kurtarmak için. Hürriyetine kavuştuğu vakit ise sevgi nesnesi (bağlılık değil) ona geri verildi.

Eğer ki hayatımızda, onu kaybetmenin bizi tümüyle yaralayacağı biri veya bir şey varsa, sahte bağlılığımız var demektir. Sahte bağlılıklar, neredeyse patolojik seviyede kaybetmekten

korktuğumuz, birazcık uzaklaştığını hissettiğimizde bile çaresizce peşine düştüğümüz şeylerdir. Peşine düşeriz çünkü bağlılık nesnelerinin kaybı tam bir yıkıma yol açar ve bu yıkımın şiddeti bağlanma derecesiyle orantılıdır. Bu bağlılıklar paraya, kişisel eşyalarımıza, insanlara, fikre, fiziksel zevke, uyuşturucuya, statü sembollerine, kariyerimize, görünüşümüze, insanların bizi nasıl gördüğüne, fiziksel görünüm ve güzelliğimize, giyim tarzımıza, unvan ve mevkimize, mesleğimize, kontrol duygumuza ya da kendi akıl ve mantığımıza dair olabilir. Bu sahte bağlılıkları ortadan kaldırana kadar da kalp kabımızı boşaltamayız. Boşaltamazsak onu tam olarak Allah ile dolduramayız.

Kalbi, bu sahte bağlılıklardan kurtarmak ve kalp kabını boşaltmak gayreti dünya hayatının en büyük mücadelesidir. Bu mücadele, tevhidin esasıdır. İyice incelendiğinde görürsünüz ki İslâm'ın beş şartı bu ayrışmayı mümkün kılar:

Kelime-i Şehadet (imanın beyanı): İmanın beyanı, gerçekleştirmeye çalıştığımız o ayrışmanın, yegâne kulluğun, bağlılığın, sevginin, korkunun ve umudun yalnızca Allah'a olduğunun dil ile ikrar edilmesidir. Kendini, Yaratan'a bağlılık dışında kalan tüm bağlılıklardan kurtarmak, tevhidin hakiki tezahürüdür.

Namaz: Günde beş kez, dünyadan uzaklaşıp Allah'a ve esas amacımıza odaklanmalıyız. Günde beş kez, her ne yapıyor olursak olalım bırakıp Allah'a yönelmeliyiz. Namazın, günde veya haftada bir kez veya beş vaktin tümü günde bir kez kılınması emredilebilirdi, ama öyle olmadı, namaz, günün farklı vakitlerine yazıldı. Namazlarına belirlenen vakitlerde devam eden birinin dünyaya bağlanma fırsatı kalmaz. Namazla, herhangi bir dünya meşgalesine (yaptığımız iş, izlediğimiz dizi, çalıştığımız sınav, aklımızdan çıkaramadığımız biri) kendimizi kaptırmaya başlar başlamaz ondan kopup bağlanmamız gereken asıl merciye ve mevzuya odaklanmamız istenir bizden.

Oruç: Oruç demek ayrışma demektir; yemeden, içmeden, cinsel yakınlıktan, boş sözlerden uzaklaşmaktır. Fiziksel benliğimizi dizginleyerek ruhsal benliğimizi arındırır, güçlendirir ve yüceltiriz. Oruç yoluyla kendimizi, fiziksel ihtiyaçlar, arzu ve heveslerden ayırırız.

Zekât: Zekât, kendimizi paradan ayırıp Allah rızası için vermektir. Zekât vererek bizden mala mülke olan bağlılığımızı koparmamız istenir.

Hac: Hac, en kapsamlı ve en büyük ayrışma eylemlerinden biridir. Bir hacı, hayatındaki her şeyi ardında bırakır. Ailesini, evini, altı haneli gelirini, sıcak yatağını, rahat ayakkabılarını ve marka kıyafetlerini bırakır, karşılığında ise yerde ya da kalabalık bir çadırda yatıp sadece iki parça basit bir beze sarınır. Hac'da hiçbir statü sembolü yoktur. Tommy Hilfiger ihram da beş yıldızlı çadır da. (Beş yıldızlı otel konaklamalı hac paketleri haccın öncesi ve sonrası içindir. Hac süresince Mina'da çadırda, Müzdelife'de ise yerde ve yalnızca göğün altında uyursunuz.)

Sonsuz hikmeti ve rahmeti ile Allah, bizden sadece dünyadan ayrışmamızı istemekle kalmıyor, bize bunu nasıl yapacağımızı da söylüyor. İslâm'ın beş şartının ötesinde, giysimiz bile bu ayrışmayı destekliyor. Hz. Peygamber (sav) bize topluluk içinde görünüşümüzle dahi farklı olmayı öğütlüyor. Başörtüsü, takke veya sakal ile, isteseniz de kalabalığa karışıp gidemezsiniz. Hz. Peygamber (sav) şöyle demiştir: "İslâm, garip olarak başladı ve garip hâle dönecektir. Ne mutlu o garip müminlere!" (Sahih-i Müslim)

Bu dünyada "garip" olarak, onun bir parçası olmadan yaşayabiliriz. Ve ancak bu ayrışma ile, kalp kabımızı onu Besleyen'e, ona Hayat Veren'e hazırlamak için boşaltmış oluruz. Kalbi boşaltarak onu gerçek gıdasına hazırlarız:

Allah'a.

Hediyeye Duyulan Sevgi

Hepimiz hediyeleri severiz. Hayatımızı güzelleştiren lütufları severiz. Çocuklarımızı, eşimizi, anne babamızı, arkadaşlarımızı severiz. Gençliğimizi ve sıhhatimizi severiz. Evlerimizi, arabalarımızı, paramızı, güzelliğimizi severiz. Peki bir hediye, sadece bir hediye olmaktan çıkarsa ne olur? İstek ve ihtiyaç halini alırsa, bir lütfa, bir bağlılığa dönüşürse ne olur? Bir hediye, artık hediye olmanın çok ötesine geçtiyse ne olur?

Hediye nedir? Bizden gelmemiş olan şeydir. Verilebilir de alınabilir de. Hediyenin asıl sahibi biz değilizdir. Hediye, hayatta kalmamız için gereken bir şey de değildir. Gelir ve gider. Hediye almayı ister ve severiz ama varlığımız için olmazsa olmaz değildir. Ona bağlı değilizdir. Hediye almak için yaşamadığımız gibi, onu almazsak da ölmeyiz. Hava ve su gibi olmasalar da hediyeleri severiz. Kim sevmez ki? Bir sürü hediye almayı kim istemez ki? El-Kerîm (lütfu bol, en cömert)'den bizi hediyelerinden mahrum bırakmamasını isteriz. Ama hediye ne bağlandığımız ne de onsuz öldüğümüz bir şeydir.

Bir şeyi iki şekilde tutarız; elimizde ya da kalbimizde. Hediyeyi nerede tutarız? Kalbimizde değil, elbette elimizde tutarız. Yani hediye bizden alındığında, yokluğunun acısını kalbimiz değil elimiz hisseder. Şu hayatta yeterince güngörmüş herkes bilir ki elin acısı, kalbin acısı gibi değildir. Kalbin acısı, bağımlılık ve bağlılık nesnesini kaybetmektir. Diğer acılara benzemez. Normal bir acı değildir bu. Ve, yanlış yerde tuttuğumuz bağlılık nesnesini kaybettiğimizi anlarız bu acı sayesinde.

Elin acısı da acıdır ama çok daha farklı bir acıdır. Elin acısı kaybetmeye dairdir, ama bağlı olduğumuz bir şeyi değil. Bir hediye elimizden alındığında, ya da hiç verilmediğinde, normal insani bir acı hissederiz. Üzülürüz, ağlarız ama acı elimizdedir; kalbimiz iyidir ve atmaya devam etmektedir. Çünkü kalp, Allah içindir.

Yalnızca Allah için.

Hayatımızda bize en çok acı veren ve korkutan şeyleri düşündüğümüzde, hangi hediyenin yanlış yerde saklandığını saptamaya başlarız. Eğer evlenememiş, istediğimiz kişiyle olamamış, çocuk sahibi olamamış, iş bulamamış, belli bir yol tutturamamış, mezun olamamış veya belli bir konuma ulaşamamış olmak bizi tüketiyorsa, bir şeyleri değiştirmemiz gerekiyor demektir. Hediyeyi tuttuğumuz yeri değiştirmemiz gerekiyor demektir; hediyeyi kalpten çıkarıp ait olduğu yere koymamız gerekiyor demektir.

Hediyeleri sevebiliriz, insanız biz, sevdiğimiz hediyelere sahip olmak da isteyebiliriz. Ama, hediyeyi kalbimize, Allah'ı elimize koyduğumuzda başlıyor asıl problemimiz. İşin garip yanı ise, Allahsız yaşayabileceğimize inanırız da hediyeyi kaybedersek böyle devam edemeyeceğimize, harap olacağımıza inanırız biz.

Sonuçta, Allah'ı çok kolay bir yana bırakabilirken, hediyesiz yaşayamaz kalbimiz. Aslında hediye uğruna bile Allah'ı bir yana

bırakabiliriz. Namazı ertelemek veya kaçırmak bile kolay bir hale gelir, yeter ki toplantımdan, filmimden, gezimden, alışverişimden, dersimden, partimden veya basketbol oyunumdan mahrum olmayayım. Faizli kredi almak ya da alkol satmak kolay, yeter ki kâr payımdan ya da saygın kariyerimden mahrum olmayayım. Son model arabamdan, aşırı lüks evimden olmayayım. Haram bir ilişki veya flört edinmek kolay, yeter ki 'sevdiğim'den olmayayım. Başörtüsünü çıkarmak ya da hiç takmamak da kolay, yeter ki güzelliğimden, evlilik tekliflerinden ya da insanların nazarındaki görünüşümden olmayayım. Allah'ın güzel dediği tevazuyu bir kenara bırakmak kolay, yeter ki toplumun güzellik olduğunu söylediği dar kot pantolonumdan olmayayım.

Tüm bunlar, Allah elimizde, hediye de kalbimizde olduğu için oluyor. Eldeki, kolaylıkla bir kenara bırakılabiliyor. Kalpteki olmadan yaşanmıyor ve uğruna her şey feda edilebiliyor. Ama er ya da geç kendimize sormamız gereken asıl soru gerçekte kime kulluk ettiğimiz: Hediyeye mi onu Veren'e mi? Güzelliğe mi, güzelliğin Tanımı ve Kaynak'ına mı? Rızka mı, Rezzak'a mı?

Yaratılana mı, Yaratan'a mı?

Tercihlerimizin trajedisi şu ki; bağlılıklarımızla kendimizi boğazımızdan zincirliyor, sonra da niye boğulduk ki biz diyoruz. Asıl hava'yı bir yana bırakıyor, sonra da niye nefes alamadığımızı merak ediyoruz. Tek gıdamızdan vazgeçiyor, sonra da açlıktan ölmekten yakınıyoruz. En sonunda da bıçağı bağrımıza saplıyor ve acıyor diye ağlıyoruz. Hem de çok. Ama ne yaptıysak kendimiz yaptık.

Allah buyurur ki:

﴿30﴾ *"Başınıza gelen her musibet kendi yapıp ettikleriniz*

وَمَآ أَصَابَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا۟ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾

yüzündendir; kaldı ki Allah birçoğunu da bağışlar." (Kur'an, 42:30)

Evet, ne yaptıysak, kendi ellerimizle yaptık ama ayet şöyle bitiyor: "Allah birçoğunu da bağışlar." Burada kullanılan kelime 'ya'fu' Allah'ın 99 isminden El-Afüvv'dur. Bu sadece affedip bağışlamak anlamına gelmiyor, tamamen silmek anlamına da geliyor! Yani biz her ne kadar bağrımıza bıçak saplasak da Allah bizi iyileştirebilir, hem de hiç yaralanmamışız gibi! El-Cebbar (Düzelten, İyileştiren) bizi iyileştirebilir.

Tabii O'nu ararsanız.

Havayı kolyeyle takas etmek ahmaklık, değil mi? "Kolyeyi bana ver, sonra nefesimi al. Beni boğ, ama lütfen ölürken o kolye boynumda olsun." Asıl mesele şu ki bizi boğan şey zaten kolyenin kendisi. Bizi asıl öldüren, Allah'tan daha çok sevdiğimiz bağlılıklarımızın ta kendisi.

Bizim sorunumuz, hediyeyi sadece bir hediye olarak görmekten ziyade hava gibi görmemizle başladı aslında. Ve bu gafletle Hakiki havayı bırakıp hediyeye bağımlı hale geldik. Sonuç olarak da hediye geri alındığı veya hiç verilmediği zaman hayata eskisi gibi devam edemeyeceğimizi düşündük. Ama bu, kendimize söylediğimiz ve de kendimizi inandırdığımız bir yalandan başka bir şey değildi. Halbuki atlatamayacağımız tek bir kayıp vardır, devam edemememizin tek bir sebebi vardır, o da, hayatımızda Allah'ı kaybetmemizdir. Tuhaf olan şu ki, çoğumuz hayatımızda Allah'ı kaybetmemiş olmamıza rağmen, hâlâ hayatta olduğumuzu sanırız. O'nun lütfu olan hediyelere olan sahte bağlılığımız bizi öylesine aldattı ki.

Hayatta kalma sebebi ve dayanağımız yalnızca Allah'tır, O'nun lütfu olan hediyeler değil. Allah bizim tek gerçek ihtiyacımız ve yardımcımızdır. Allah şöyle buyurur:

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ
مِن دُونِهِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾

﴿36﴾ "Allah kuluna kâfi değil mi? Öyleyken onlar kalkmış seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar. Allah kimi şaşırtırsa artık ona doğru yolu gösterecek yoktur." (Kur'an, 39:36)

Hepimizin istek ve ihtiyaçları vardır. Bizim asıl ızdırabımız, isteklerimizi ihtiyaçlara, yegâne ihtiyacımız Allah'ı da onsuz yaşayabileceğimizi sandığımız bir metaa dönüştürdüğümüzde başlar. Asıl ızdırabımız, aracı Amaç ile karıştırdığımızda başlar. Tek Amaç, Allah'tır. Geri kalan her şey araçtır. Amaç'ı görmeyi bırakıp araçta kaybolduğumuz an ızdırap çekeceğiz.

Gerçek şu ki, hediyenin maksadı bizi Allah'a döndürmektir. O bile bir araçtır. Örneğin, Hz. Peygamber (sav) dememiş midir evlilik dinin yarısıdır diye? Niye? Çünkü doğru kullanıldığında, bu hayatın bazı yönleri kişinin karakter gelişiminde oldukça kapsamlı bir etki yapabilir. Sabır, şükür, merhamet, tevazu, cömertlik, özveri ve diğerkâmlık gibi vasıflar hakkında okumalar yapabilirsiniz. Ama bu vasıflarla imtihan olacağınız bir durum yaşamadıkça kendinizde bu vasıfları geliştiremezsiniz.

Evlilik gibi bir hediye, sizi Allah'a yaklaştıran bir araç olacaktır—tabii araç olarak kaldığı, amaç olmadığı müddetçe. Allah'ın lütufları bizi O'na götüren bir araç olacaktır, kalpte değil elde kaldığı müddetçe. Unutmayın ki kalpte yaşayan, size hükmeder. Ve uğruna didindiğiniz ve ona sahip olmak ve elde tutmak için her şeyi feda edebileceğiniz bir şeye dönüşür. Aslî seviyede dayanağınız halini alır. Dolayısıyla bu, hiç yorulmaz, hiç yıkılmaz, sonsuz biri olmalıdır. Hiç terk etmeyen bir şey olmalıdır. Böyle olan, bir tek Allah'tır.

Çatıdaki Huzur

Hepimizin yoğun duygular yaşadığı anlar vardır. Benim için, Mescid-i Haram'ın en üst katında yaşadığım an öyle bir andı. Üstte yalnız gök, altta Kâbe'nin en güzel manzarası ve Allah'ın, bu hayatın ve ahiretin belirgin işaretleri. Dünyada başka hiçbir yerde olmayan çok büyük bir kalabalıkla çevriliydi etrafım ama ben sanki tamamen yalnızdım. Allah'laydım.

O çatıya bir sürü gönül yarası, kafa karışıklığı ve şüpheyle çıkmıştım. Zayıflık, kırılganlık ve keder doluydum. Olacaklara dair korku, olabileceklere dair umut ile çıktığım o çatıda hayatımın dönüm noktalarından birini yaşıyordum. Oraya çıktığımda, Hz. Musa'nın (as) Kızıldeniz'in önünde dikildiği kıssayı hatırladım. O gözleri sadece, peşinde ona yaklaşan ordu ve önünde de âdeta denizden bir duvar görürken; manevî gözleri sanki çıkış yoluna çoktan ulaşmış gibi yalnızca Allah'ı görüyordu. —Güven ve umuttan yoksun—halkı, yakalandıklarını düşünürken, Hz. Musa (as) asla vazgeçmedi.

O çatıdayken, uzaktan gelen seslerin beni olacaklara dair uyardığını duydum—ama kalbim yalnızca şunu duydu: "İnna maiye rabbî seyehdîn…Eminim ki Rabbim benimledir, bana bir çıkış yolu gösterecektir." (Kur'an, 26:62)

Bizi kuşatan zorluk, kafa karışıklığı ve acının meydana getirdiği yanılsamanın idrakine varmak ancak kalbimizin odaklanmasına müsaade ettiğimizde mümkün olur. İslâm'ın temeli tevhiddir (Vahdet, Birlik), lakin tevhid, yalnızca Allah Bir'dir demek değildir, manası çok daha derindir. Amacın, korkunun, kulluğun, Allah sevgisinin Birliği ile de ilgilidir. Görüş ve odaklanmanın birliğidir. Kişinin görüşünü tek bir noktaya yönelterek, diğer her şeyin yerli yerine oturmasının sağlanmasıdır.

Hz. Peygamber'in (sav) en güzel hadislerinden biri, bu mefhumu mükemmelen yansıtır. Efendimiz (sav) şöyle buyurur: "Kimin derdi ahiret ise Allah onun gönlünü zengin kılar. Dağınık işlerini toparlar. Dünya ona istemese de boyun eğerek gelir. Kimin derdi dünya ise Allah onun fakirliğini gözleri önüne bırakır. İşlerini dağıtır. Kendisi için takdir edilenin haricinde dünyadan ona bir şey kalmaz." (Tirmizi)

Daha önce üç boyutlu resim (stereogram) gördüyseniz onun bu hakikatin ne de güzel bir metaforu olduğunu anlarsınız. İlk bakışta resim, belli bir nizamı maksadı olmayan, sadece bir araya gelmiş bazı şekillerden ibaret gibi görünür. Ama onu yüzünüze yaklaştırmaya başladığınızda, gözünüzü tek bir noktaya sabitlediğinizde ve resmi yavaşça uzaklaştırdığınızda, resim birdenbire netleşip ortaya çıkar. Gözünüzü odaklandığı yerden çektiğinizde de ortadan kaybolur ve yine şekiller denizinden ibaret hale gelir.

Aynı şekilde, dünyaya ne kadar odaklanırsak meselelerimiz o kadar tarumar olur. Biz dünyayı ne kadar kovalarsak dünya bizden o kadar kaçar. Ve ne gariptir ki, ne kadar servet peşinde koşarsak o kadar fakir hissederiz. Odak noktası para olunca, ne kadar paranız olursa olsun hep onu kaybetmekten korkarsınız. Bu endişe, sefaletin ta kendisidir. Hz. Peygamber (sav) bu yüzden böyle insanlar için fakirlik her daim gözlerinin önündedir, demiştir. Tüm gördükleri bundan ibarettir. Neye sahip olurlarsa olsunlar, gönül huzurları yoktur, hep daha fazlasına tamah eder-

ler ve hep kaybetmekten korkarlar. Ama Allah'a odaklananların, dünya ayağına gelir ve Allah gönüllerine huzur doldurur. Daha azına da sahip olsalar, kendilerini zengin hisseder ve bu servetten başkalarına da vermek isterler.

Ve böyle insanlar, hayatta ne zaman köşeye sıkışmış hissetseler, maddi sıkıntı yaşasalar, acı çekseler, yalnız kalsalar, korksalar, kalpleri kırılsa, üzülseler, hemen Allah'a yönelirler ve O her daim bir çıkış yolu gösterir. Şunu bilin ki bu bir kendini iyi hissetme nazariyesi değildir. Bu bir vaaddir. Bizzat Allah'ın vaadidir. Allah Kur'an'da şöyle buyurur:

"...Kim Allah'a saygısızlıktan sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu gösterir. Ve ona hiç beklemediği yerden rızık verir. Kim Allah'a dayanıp güvenirse Allah ona yeter." (Kur'an, 65:2-3)

Allah onlara yeter. Önceliği Allah olanlara Allah kâfidir ve onlara huzur vardır, zira başlarına ne gelirse gelsin iyidir, gelen Allah'tan geldiği için boyunları kıldan incedir. Hayata hep böyle bakmak, müminin hâlidir. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurur: "Müminin hâline hayret. Ki onun her işinde hayır vardır. Ve bu sadece mümine has bir özelliktir. Onu sevindiren bir şey olsa şükreder, bu onun için hayırlıdır. Başına bir bela gelse sabreder, bu da onun için hayırlıdır." (Müslim)

Yani böyle bir müminin gönlü cennet gibidir. İbn Teymiyye'nin bahsettiği cennet budur: "Bu dünyada bir cennet vardır ve bu dünya cennetine girmeyen, ahiret cennetine giremez."

Ve bu cennette, huzur anlık bir şey değil, sonsuz bir hâldir.

Dünya Denen Okyanus

Dün sahile gittim. Oturmuş, devasa Kaliforniya dalgalarını seyrederken tuhaf bir şey fark ettim. Okyanus nefes kesici derecede güzeldi, ama bir o kadar da öldürücüydü. Kıyıdayken beğendiğimiz o muhteşem dalgalar, içine girersek bizi öldürebilirdi. Yaşamı sürdürmek için gerekli olan aynı su, insanı boğarak yaşamı sona erdirebilirdi. Ve gemileri yüzdüren aynı okyanus, o gemileri paramparça edebilirdi.

Bu dünya hayatı da tıpkı okyanus gibi, kalbimizse bir gemi. Bu okyanusu ihtiyaçlarımızı gidermek ve varacağımız yere ulaşmak için bir araç olarak kullanabiliriz. Ama okyanus sadece bir araçtır. İçinden yiyecek ürünler çıkardığımız, üzerinde seyahat ettiğimiz ve daha yüce bir amaç için kullandığımız bir araçtır. Sadece geçip gittiğimiz, orada kalmayı hiç düşünmediğimiz bir şeydir. Okyanus, bizim için sadece bir araç değil de amaç olsaydı ne olurdu bir düşünsenize.

Eninde sonunda boğulurduk.

Okyanus suyu geminin dışında kaldığı müddetçe gemi salimen yüzer gider. Peki ya gemiye su sızmaya başlarsa ne olur? Ya dünya, kalplerimizin dışındaki bir sudan ibaret değilse, dünya

sadece bir araç olmaktan çıkarsa? Dünya kalplerimize sızarsa ne olur?

Gemi batar.

Kalp rehin alınır ve esir düşer. Ve —bir zamanlar kontrolümüz altında olan—dünya bizi kontrol etmeye başlar. Okyanus suyu gemiye sızıp her yanı sardığında, gemi artık kontrolden çıkmıştır. Gemi artık okyanusun merhametine kalmıştır.

Su üstünde kalmak için, dünyayı Allah'ın görmemizi istediği gibi görmeliyiz: "Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün farklı oluşunda aklıselim sahipleri için elbette ibretler vardır." (Kur'an: 3:190) Dünyada yaşıyoruz ve aslında dünya bizim istifademiz için yaratıldı. Dünyadan soyutlanma (zühd), bu dünya ile etkileşim halinde olmayacağımız anlamına gelmez. Aksine, Hz. Peygamber (sav) bize şöyle olmamızı öğütlemiştir:

Enes (ra) rivayetle: "Üç kişi, Hz. Peygamber'in (sav) zevcelerinin evlerine gelip Efendimizin (sav) nasıl ibadet ettiğini sorarlar. Kendilerine bilgi verildiğinde ise, 'Geçmiş ve gelecek bütün günahları affedilen Allah Resulü (sav) böyle ibadet ediyorsa biz kimiz ki' diye düşünür ve onlardan biri hiçbir gece uyumayıp sürekli namaz kılacağını, diğeri aralıksız her gün oruç tutacağını, öbürü ise hiç evlenmeyeceğini söyler. Bu haber kendisine ulaşınca, Allah Resulü (sav) 'Böyle böyle diyen sizler misiniz? Allah'a yemin olsun ki, Allah'tan en çok korkanınız ve O'na karşı gelmekten en çok sakınanınız benim. Ama buna rağmen bazen oruç tutar, bazen tutmam, biraz namaz kılar biraz uyurum ve evlenirim. Kim benim sünnetimi beğenmezse benden değildir," buyurmuştur. (Müttefekun aleyh hadis)

Hz. Peygamber (sav) bu dünyadan kopmak için ondan elini ayağını çekmedi. Onun dünyadan kopuşu çok daha derinde, kalbindeydi. Onun esas bağlılığı yalnızca Allah' (cc) ve O'nun olduğu asıl Yurda idi, zira O'nun sözlerini hakiki manada idrak

etmişti: "(Oysa onların tek gerçek kabul ettikleri) bu dünya hayatı hakikatte sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir; ahiret yurduna gelince işte asıl hayat odur; keşke bunu bilselerdi!" (Kur'an, 29:64)

Dünyadan kopmak, dünya malına sahip olamayacağımız anlamına gelmez. Aslına bakıldığında çoğu büyük sahabe zengindi. Bilakis dünyadan kopmak, bir araç olarak dünyayı olduğu gibi görebilmek ve ona uygun mukabele etmektir. Onu kalpte değil, elde tutabilmektir. Hz. Ali (ra) bunu çok güzel ifade etmiştir: "Zühd, hiçbir şeye sahip olmamak değil, hiçbir şeyin sana sahip olmamasıdır."

Okyanus suyunun gemiye girmesi gibi, kalbimize dünyanın girmesine izin verdiğimiz an batarız. Okyanusun amacı gemiye girmesi değil, dışarıda kalmasıdır. Aynı şekilde dünya da kalbimiz için yaratılmamıştır. O sadece, bizi ele geçirip hükmetmemesi gereken bir araçtır. Bu yüzden Allah (cc) Kur'an'da dünyadan hep meta diye bahseder. Meta kelimesi 'geçici dünyevi zevkin kaynağı' olarak çevrilebilir. Bu bir kaynak, bir araçtır, bir yoldur, varılacak yer değil.

Hz. Peygamber (sav) bunu bir hadisinde öyle güçlü ve etkili bir biçimde ifade etmiştir ki:

"Benimle dünyanın hâli ancak bir ağacın gölgesinde bir müddet dinlenip de bırakıp giden yolcu gibidir." (Ahmed, Tirmizi)

Yolcu metaforunu bir an düşünün, seyahat ederken veya geçici bir süre bir yerde konaklayacağınız zaman ne olur? Bir geceliğine bir şehirden geçerken o yere ne kadar bağlanırsınız? Geçici olduğunu biliyorsanız, Motel 6'da kalmayı isteyebilirsiniz. Peki ya orada yaşamak ister misiniz? Muhtemelen istemezsiniz. Örneğin patronunuzun sizi bir proje için bir süreliğine şehir dışında bir yere gönderdiğini, projenin ne zaman biteceğini söylemediğini ve her an herhangi bir zaman dönebileceğinizi

farz edin. Ne yaparsınız orada? Büyük meblağlarla mülk yatırımı mı yaparsınız yoksa tüm birikiminizi pahalı mobilya ve arabalara mı harcarsınız? Kuvvetle muhtemel bunları yapmazsınız. Alışverişe çıktığınızda sepetler dolusu gıda ya da çabuk bozulan ürünler alır mısınız? Almazsınız. Muhtemelen birkaç günlük ihtiyacınızdan daha fazlasını almaya tereddüt edersiniz—çünkü patronunuz sizi her an arayıp geri çağırabilir.

Bir yolcunun düşünce yapısı budur. Bir şeyin geçici oluşunun fark edilmesiyle gelen doğal bir kopukluk vardır. Hz. Peygamber'in (sav) hikmetiyle bahsettiği o muazzam hadisinde mevzu budur. O, dünyaya dalmanın tehlikesini biliyordu. Aslında bizim için bundan daha fazla korktuğu bir şey yoktu.

Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurdu: "Allah'a yemin olsun ki sizin için fakirlikten korkmuyorum, fakat ben, sizden öncekilerin önüne serildiği gibi dünyanın sizin de önünüze serilmesinden, onların dünya için yarıştıkları gibi sizin de yarışmanızdan, dünyanın onları helâk ettiği gibi sizi de helak etmesinden korkuyorum." (Müttefekun aleyh hadis)

Kutlu Nebî (sav) bu hayatın fıtratının farkındaydı. Dünyaya ait olmadan dünyada yaşamanın ne demek olduğunu biliyordu. Hepimizle aynı okyanusta yelken açtı. Ama onun gemisi, nereden geldiğini ve nereye gideceğini biliyordu. Onun gemisi kuru kalmıştı. Güneş ışığında parlayan okyanusun, içine giren gemilere mezar olacağını biliyordu.

Geri Al Kalbini

Kimse düşmeyi sevmez. Ve çok az insan boğulmayı seçer. Ama bu dünya okyanusunda mücadele ederken, bazen dünyanın içeri girmesine izin vermemek o kadar zordur ki. Bazen okyanus dolar içimize, dünya sızar kalplerimize.

Suyun gemiyi parçalaması gibi, dünya girdiğinde kalbimizi parçalar. Gemiyi parçalar. Geçenlerde bir vesile ile parçalanmış bir geminin neye benzediğini, her şeyi içine aldığında neler olduğunu hatırladım. Çünkü birini gördüm, tıpkı benim gibi, bu hayata fazlasıyla âşık ve kendini yaratılmışlarla doldurma arayışında olan birini. Dünya okyanusu, benimki gibi onun gemisini de parçalamış ve bu kişi suya düşmüştü. Suyun altında çok uzun süre kaldı, nasıl çıkacağını ve nereye tutunacağını bilmiyordu.

Boğuldu.

Dünyanın kalbinizi ele geçirmesine izin verirseniz, okyanusun gemiyi yuttuğu gibi, dünya da sizi yutar. Denizin derinliklerine kadar batarsınız. Okyanusun zeminine değersiniz. Ve kendinizi en dipte hissedersiniz. Dünya sevgisinin ve günahlarınızın tuzağına düştüğünüzde kendinizi incinmiş, karanlıkla

kuşatılmış hissedersiniz. Okyanusun dibinde olmakla ilgili bir şeydir bu: ona hiçbir ışık ulaşamaz.

Ama bu karanlık yer bir son değildir sizin için. Unutmayın ki karanlığın en koyu olduğu an şafak sökmeden önceki andır. Kalbiniz atıyorsa hâlâ, ölmemiştir, sizin de ölmeniz gerekmiyordur burada. Okyanusun dibi, yolculuğun sadece bir durağıdır bazen. Bu sebeple, en dipte olduğunuzda bir tercihle karşı karşıya kalırsınız. Ya boğulana kadar orada kalırsınız ya da yukarı çıkana kadar inci mercan toplarsınız—ki sonunda da yüzdüğünüz için daha güçlü ve mücevherlerle de daha zengin olursunuz.

O'nu ararsanız Allah sizi tutup kaldırır ve okyanusun karanlığını, Kendi güneşinin ışığıyla aydınlatır. Bir vakitler en zayıf olduğunuz yanınızı en büyük gücünüz yapar ve büyümenize, arınmanıza, kurtuluşunuza vesile kılar bunu. Şunu bilin ki bazen dönüşüm bir düşüşle başlar. Bu yüzden düşmeye küfretmeyin. Tevazu dipte saklıdır. Alın onu. Öğrenin. Can kulağı ile dinleyin. Ve sonra daha güçlü, daha mütevazı, O'na olan ihtiyacının daha farkında olarak geri dönün. Kendi hiçliğinizi ve O'nun büyüklüğünü görmüş olarak geri dönün. Eğer o Hakikati görmüşseniz, çok şey görmüşsünüzdür. Zira gerçekten aldanan kişi, O'nu değil kendi nefsini görendir. Muhtaç olan kişi, kendinin Allah'a olan muhtaçlığını görmeyendir. Kendi imkânlarına güvenerek, aracı, kendi ruhunu, varolan her şeyi O'nun yarattığını unutur.

Sizi tekrar yukarı çıkarması için Allah'tan yardım isteyin, O, sizi geri döndürdüğünde geminizi yeniden inşa edecektir. Sonsuza dek harap olduğunu düşündüğünüz kalbiniz onarılacaktır. Parçalanmış olan yeniden bütünleşecektir. Şunu bilin ki bunu yalnızca Allah yapabilir. Arayın O'nu.

Ve sizi kurtardığında, düştüğünüz için af dileyin, pişmanlık duyun ama umutsuzluğa kapılmayın. İbn Kayyım'ın dediği gibi: "Şeytan, Hz. Âdem (as) cennetten çıktığında sevindi, ama

bilmiyordu ki bir dalgıç denize daldığında topladığı incilerle yukarı çıkar."

Tevbe edip yeniden Allah'a (cc) yönelmenin şöyle güzel bir yanı var. Tevbe etmenin kalbin cilası olduğunu biliriz. Ve biliriz ki cila, sadece temizlemekle kalmaz, cilalanan nesneyi kirlenmeden önceki halinden de daha parlak hale getirir. Allah'a geri döner, bağışlanma diler, hayatınızı ve kalbinizi O'na yeniden odaklarsanız sanki hiç düşmemişsiniz gibi daha güçlü olma imkânınız var. Bazen düşmek ve kalkmak size başka türlü elde edemeyeceğiniz hikmet ve tevazuyu kazandırır. İbn Kayyım şöyle der:

"Önceki İslâm büyüklerinden biri şöyle der: 'Bazen bir kul günah işler ve bu yüzden cennete girer; başka bir kul bir iyilik yapar ve bu yüzden cehenneme girer.' Bu nasıl olur diye sorduklarında şöyle cevap verir: 'Günah işleyen sürekli onu düşünür, günahından dolayı korkar, pişman olur, gözyaşı döker, el-Âlâ olan Rabbinin karşısında hicap duyar. Tevazuyla eğdiği başı ve kırık kalbi ile Allah'ın huzurunda durur. Dolayısıyla bu günah onda tevazu ve itaate vesile olduğu için onu cennete taşır. İyilik yapana gelince, o kul, bunun Rabbinin ona bir lütfu olduğunu düşünmez. Aksine, kibre kapılır, kendini över, şöyle der: Ben şunu şunu başardım, şöyle şöyle yaptım. Dolayısıyla bu onun kendine hayran oluşunu, kibrini ve gururunu artırdığı için helakine sebep olur."

Allah (cc) Kur'an'da bize umudumuzu kaybetmememiz gerektiğini hatırlatır: "De ki (Allah şöyle buyuruyor): Ey kendi aleyhlerine olarak günahta haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir." (Kur'an, 39:53)

İşte bu, nefsinin zulmüne esir olmuş, nefs ve heves zindanına hapsolmuş tüm insanlara bir çağrıdır. İşte bu, dünya denen

okyanusa dalan, derinliklerine batan, onun yıkıcı dalgalarına kapılan herkese bir çağrıdır. Su yüzüne çık. Hava alacağın yere çık. Okyanus zindanından Gerçek dünyaya çık. Hürriyetine çık. Çık ve hayata geri dön. Ruhunun ölümünü arkanda bırak. Kalbin hâlâ yaşayabilir ve her zamankinden daha güçlü ve saf olabilir. Tevbe cilası kalbi eskisinden daha güzel hale getirmiyor muydu? Günahlarınla diktiğin perdeyi kaldır. Hayat ile, Hürriyet ile, Nur ile—Allah ile arandaki perdeyi kaldır. Kaldır perdeyi ve ayağa kalk. Kendine dön. Başladığın yere dön. Yurduna dön. Tüm kapılar yüzüne kapandığında, her zaman Bir Kapı'nın açık olduğunu bil. Hem de her zaman. Ara onu. Ara O'nu ve O seni zalim okyanusun dalgalarından güneşin merhametine götürsün.

Bu dünya incitemez seni, eğer sen izin vermezsen. Sahip olamaz sana, anahtarları kalbine verir ama bu dünyaya vermezsen. Bu yüzden, eğer anahtarları bir süreliğine dahi olsa bu dünyaya bir verdiysen, geri al hemen. Bir son değil ki bu, burada ölmek zorunda değilsin sen. Dönerek kalbine, onu hakiki Sahibi'ne, Allah'a veresin sen.

AŞK

Karıştırma sakın bağlılığı aşkla.
Bağımlılığa, korkuya ve kendine olan sevgine dairdir bağlılık,
değildir bu bir başkasına.
En saf hâlidir sevginin, eğer ki bağlılık yoksa,
Kalbin boş olduğundan başkalarının ne verebileceği
değil bu sana,
Senin başkalarına ne verebileceğindir,
kalbin dopdoludur zira.

Zindanın En Kötüsünden Kaçmak

Sara, Ahmed'le tanıştığında hemen anlamıştı. Hayalini kurduğu her şey onda vardı. Onunla buluşmak, bir kar fırtınasının ortasında gün doğumunu seyretmek gibiydi. Onun sıcaklığı, soğuğu yumuşatıyordu. Ama bu hayranlık kısa sürede taparcasına sevmeye dönüşmüştü. Ne olduğunu bile anlamadan, Sara bir tutsak haline gelmişti. Kendi arzusunun ve hayran olduğu kişiye olan tutkusunun esiri olmuştu. Nereye baksa onu görüyordu. Hayatta en çok korktuğu şey onu memnun edememekti. Hissedebildiği tek şey oydu ve onsuz mutluluğun bir anlamı yoktu. Ahmed'den ayrılmak, ruhu bedeninden sıyrılıyormuş gibi hissetmesine neden olmuştu. Kalbi, onunla doluydu ve hiçbir şey ona sevdiğinden daha yakın gelmiyordu. Ahmed sanki damarlarındaki kan gibi olmuştu. Onsuz yaşamanın acısı dayanılmazdı zira Sara'ya göre, onunla olmak haricinde bir mutluluk yoktu.

Sara, âşık olduğunu sanıyordu.

Hayatı boyunca pek çok şey yaşamıştı. Gençken babası onu terk etmişti. Kendisi 16 yaşında evden kaçmış, uyuşturucu ve

alkol bağımlılığıyla savaşmıştı. Hatta hapse bile düşmüştü. Ama yaşadığı tüm o acıların toplamı, kendine kurduğu bu yeni hapishanede yaşadığı acı ile kıyaslanamazdı. Sara, arzularının esiri olmuştu. Bu esirlik, İbn Teymiye'nin bahsettiği şeydi: "Asıl mahkûm, kalbi Allah'tan gayrısına mahkûm olan ve asıl tutsak, kendi tutkularının kölesi olandır." (*el-Vabil*, s.69)

Sara için Ahmed'i taparcasına sevmesinin ızdırabı, daha önce yaşadığı zorlukların ızdırabından daha yoğundu. Onu tüketiyordu, kalbini doyurmuyordu. Çölün ortasında susuz kalmış biri gibi, çaresizce bir serabın peşinden koşuyordu. Daha da kötüsü, bu yaşadığı şey, bir şeyi yalnızca Allah'ın olması gereken yere koymanın acı verici sonucuydu.

Sara'nın hikâyesi çok anlamlı çünkü bize varoluşun önemli bir hakikatini gösteriyor. Biz insanlar belli bir fıtrat üzere yaratıldık. Bu fıtrat, Allah'ın birliğini tanımak ve bu hakikati hayatımıza geçirmektir. Bu yüzden hiçbir musibet, hiçbir kayıp, hiçbir şey bizi kalplerimize Allah'a eş bir şey koymanın verdiği acıdan daha fazla yaralayamaz. Hangi seviyede olursa olsun şirk, insan ruhunu hiçbir dünyevi felaketin yaralayamayacağı kadar çok yaralar. Yalnızca Allah'ı sevmesi, O'na teslim olup O'nun önünde eğilmesi gereken ruhu başkasını severek, ona teslim edip boyun eğdirerek fıtratına tamamen aykırı bir konuma getiriyoruz. Bu hakikati görmek için insan, kulluk ettiği nesneyi kaybeden birinin ne hale düştüğüne bir bakmalı.

22 Temmuz 2010'da *Times of India* gazetesi 40 yaşında bir kadının kendini gaz yağıyla yakarak intihar ettiğini yazmıştı. Polis ise kadının intiharını "aşırı gitmek" olarak yorumlamış, çünkü kadının 19 yıllık evliliğinde hiç çocuk doğuramadığını söylemişti.

Aynı gazetede sadece birkaç gün önce, 16 Temmuz'da da 22 yaşında bir Hindistan vatandaşının, kız arkadaşının onu terk etmesinin ardından intihar ettiği yazıyordu.

Çoğu kişi bu insanların acısını paylaşabilir, çoğu da aynı durumda aynı acıları yaşıyor olabilir. Ama eğer bir çocuğun veya bir kişinin varlığını, varoluş sebebimiz olarak düşünüyorsak, bir şeyler fena halde yanlış demektir. Eğer sonlu, gelip geçici ve fâni olan bir şey, hayatımızın merkezi haline gelmişse, varoluş sebebimiz olmuşsa elbette ki yaralanırız. Hayatımızın merkezine yerleştirdiğimiz kusurlu nesneler, tanımları gereği, gelip geçer, bizi hayal kırıklığına uğratır ve yitip giderler. Ve biz de bundan yara alırız. Bir dağa tırmanırken tüm ağırlığımızı taşıması için bir dala tutunursak ne olur? Fizik kuralları bize, o ağırlığı taşımak için yaratılmamış olan o dalın kırılacağını söyler. Yerçekimi kanunları, kesinlikle düşeceğimizi söyler. Bu bir tahmin değil, maddesel âlemin kat'i oluşudur. Bu hakikat manevi âlem için de geçerlidir. Allah Kur'an'da şöyle buyurur:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ
إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟
ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ
وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ
ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾

﴿73﴾ *"Ey insanlar! Size bir misal verilmekte; dinleyin onu: Allah'tan başka kendilerine yalvarıp yakardıklarınız var ya, hepsi bunun için bir araya gelseler bile bir sinek yaratamazlar! Hatta sinek onlardan bir şey kapsa, onu dahi ondan kurtaramazlar. İsteyen de âciz, kendinden istenen de!"*

Bu ayetin vermek istediği mesaj çok önemli. Ne zaman ki zayıf ve güçsüz bir şeyi (Allah'tan gayrı her şey) arar, onun peşinden koşar, ondan dilerseniz zayıf ve güçsüz bir hale düşersiniz. İste-

ğinize ulaşsanız dahi, asla bununla yetinemezsiniz. Hemen başka bir arayışa girersiniz. Hakiki bir gönül huzuruna ve hoşnutluğa hiçbir zaman ulaşamazsınız. Çünkü değişimin ve daha yeni sürümlerin olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Telefonunuz, arabanız, bilgisayarınız hatta karınız kocanız, her zaman daha yeni, daha "üst bir modelle değiştirilebilir."

Ama bu esaretten kurtulmanın bir yolu vardır. Eğer tutunduğunuz nesne sarsılmaz, yıkılmaz ve bitmez tükenmez ise düşmezsiniz. Yıkılmazsınız. Allah bu hakikati Kur'an'da şöyle açıklar:

لَآ إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ
لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

﴿256﴾ "Dinde zorlama yoktur. Doğru eğriden açıkça ayrılmıştır. Artık kim sahte tanrıları reddeder de Allah'a inanırsa kopmayan sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah her şeyi işitir ve bilir." (Kur'an, 2:256)

Tutunduğunuz şey güçlü ise siz de güçlü olursunuz ve gerçek özgürlük ancak bu güçle gelir. İbn Teymiye'nin bahsettiği de budur: "Düşmanlarım bana ne yapabilir ki? Ben cennetimi göğsümde taşıyorum. Nereye gitsem benimle gelir. Hapsedilmem halvet, sürgün edilmem hicret, öldürülmem ise şehadettir." (*El-Vabil,* s. 69)

İbn Teymiyye, kusursuz, sonsuz ve güçlü olanı kulluğun merkezine alarak bu hayat zindanından kaçış yolunu tarif ediyor. Kalbi hür olan bir mümini tarif ediyor. Bu hayata ve içindeki her şeye kulluk zincirlerinden kurtulmuş bir kalbi tarif ediyor.

Asıl felaketin, tevhidden (Allah'ın birliği) taviz vermek olduğunu ifade ederken, başa çıkılamaz tek derdin ise Allah'tan başka birine veya bir şeye kulluk etmek olduğunu anlatıyor. Asıl zindanın, bir şeyi Allah'a değişme zindanı olduğunu anlamış bir kalpten bahsediyor. İster kişinin kendi arzuları, nefsi (ego), ister malı, işi, eşi, çocukları, ister hayatının aşkı olsun, eğer ki bu nihai amaç haline geldiyse, o sahte ilah kişiyi tuzağa düşürüp tutsak edecektir. Bu esaretin acısı ise hayattaki tüm trajedilerin yol açtığı acıdan daha büyük, daha derin ve daha kalıcı olacaktır.

Hz. Yunus'un (as) yaşadığı hadiseyi özümseyebilmek oldukça önemli. Balinanın karnında kaldığı vakit, tek bir çıkış yolu vardı: tümüyle Allah'a yönelmek, Allah'ın birliğinin ve insanın zayıflığının farkına varmak. Onun duası ise bu hakikati en içten şekilde içinde barındırıyordu: "Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten ben kötü işler yapmışım!" (Kur'an, 21:87)

Aslında pek çoğumuz da kendi arzularımızın ve kulluk ettiğimiz nesnelerin balinasının karnında hapsolmuşuz. Kendi nefsimizin esiri olmuşuz. Bu esaret, kalplerimize Allah'tan gayrı her şeyi koymanın bir sonucu. Böyle yaparak kendimize en kötü ve en acı verici zindanı inşa ediyoruz; zira maddi zindan geçici ve özü itibariyle eksik olanı hapsederken, bu manevi zindan, nihai, sonsuz ve mükemmel olanı hapsediyor: Allah'ı ve O'nunla olan ilişkimizi.

Bu Hissettiğim Aşk mı?

"Aşk, ciddi bir akıl hastalığıdır." En azından Platon öyle söylüyor. Âşık olan herkes bu ifadede bir doğruluk payı görüyorsa eğer, burada çok önemli bir hata yapılıyordur. Zira aşk bir akıl hastalığı değildir. Arzu bir akıl hastalığıdır.

Eğer ki "âşık olmak" hayatımızın paramparça olması, tamamen kırılmış, perişan olmuş ve tükenmiş olmamız, hiçbir şey yapamaz ve her şeyi feda edebilir bir hale gelmemiz anlamına geliyorsa, muhtemelen zaten o aşk değildir. Popüler kültürde bize anlatılanların aksine, gerçek aşkın bizi uyuşturucu bağımlısı haline getirmemesi gerekiyor.

Büyürken filmlerde izlediğimizin aksine, her şeyi tüketen türde bir takıntının adı da aşk değildir. Onun başka bir adı vardır: heva—bu kelime Kur'an'da, insanın en aşağı, boş arzu ve heveslerini ifade etmek için kullanılır. Allah, körmüşçesine bu arzularının peşinden koşanları en sapkınlar olarak tanımlıyor: "Eğer sana cevap vermezlerse bil ki onlar sırf kendi bencil arzularına uymaktadırlar. Allah'tan bir yol gösterme olmaksızın,

sırf kendi bencil arzularına uyandan daha sapkını kim olabilir!" (Kur'an, 28:50)

Allah'ın gösterdiği yol yerine hevalarımıza itaat etmeyi seçerek bu arzulara kulluk etmiş oluyoruz. Eğer arzuladığımız şeye olan aşkımız, Allah'a olan aşkımızdan güçlü ise o şey bizim efendimiz olmuş demektir. Allah şöyle buyurur: "İnsanlardan kimileri vardır ki Allah'tan başka bazı varlıkları Allah'a denk tanrılar sayar da bunları Allah'ı sever gibi severler. İman edenler ise en çok Allah'ı severler." (Kur'an, 2:165)

Eğer ki bir şeye olan "sevgi"miz ailemizden, itibarımızdan, öz saygımızdan, bedenimizden, ruh sağlığımızdan, huzurumuzdan, dinimizden ve hatta bizi yoktan var eden Rabbimizden vazgeçmemize neden oluyorsa, emin olun "âşık" filan değiliz. Köleyiz.

Böylelerinden Allah şöyle bahsediyor: "Arzularını tanrı yerine koyan, Allah'ın -bilgisine rağmen (sapmayı tercih ettiği için)- kendini saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözüne de perde çektiği kimseyi bir tasavvur et! (Kur'an, 45: 23)

Görüşünün, işitmesinin, kalbinin mühürlenmesi ile insan katılaşır. Heva zevk değildir, bir hapishanedir. Aklın, ruhun ve bedenin esaretidir. Bir bağımlılık ve kulluktur. Bunun örneklerini edebiyatta görmek mümkündür. Charles Dickens'ın *Büyük Umutlar* adlı eserinde, Pip bu hususu, Estella'ya olan takıntısını tarif ederken şöyle örnekliyor: "Her zaman olmasa da çoğu kez, üzüntüyle biliyordum ki onu mantığa, söze, huzura, umuda, mutluluğa ve olabilecek tüm engellere karşı seviyordum."

Dickens'ın aynı eserinde Miss Havisham ise aşkı şöyle tanımlıyor: "Gerçek aşkın ne olduğunu...anlatayım sana. Gerçek aşk, körü körüne bağlanmaktır, sorgusuz sualsiz kendini aşağılamaktır, tam itaattir, kendine ve tüm dünyaya karşı güvenmek ve inanmaktır, tüm kalbini ve ruhunu kendi celladına bırakmaktır—benim yaptığım gibi!"

Miss Havisham'ın burada anlattığı aslında gerçektir, ama gerçek aşk değildir; hevadır. Allah'ın kastettiği gerçek aşk ise bir hastalık ya da bağımlılık değil, sevgi ve şefkattir. Allah Kitab'ında şöyle buyurur: "Kendileri ile huzur bulasınız diye size kendi türünüzden eşler yaratıp aranıza sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesi de O'nun kanıtlarındandır. Doğrusu bunda iyi düşünen kimseler için dersler vardır." (Kur'an, 30: 21)

Gerçek aşk beraberinde huzuru getirir—ızdırabı değil. Gerçek aşk hem kendinle hem Allah'la barışık olmanı sağlar. Bu yüzden Allah: "Kendileri ile huzur bulasınız diye" buyurur. Heva ise bunun tam tersidir, insanı bedbaht eder. Tıpkı bir uyuşturucu gibi her zaman onu istersiniz ama asla tatmin olmazsınız. Kendi aleyhinize onun peşinden gider ama asla ulaşamazsınız. Ve ona tüm benliğinizi teslim etseniz de size asla mutluluk getirmez.

Dolayısıyla, nihai mutluluk herkesin amacı olsa da, yanılsamaların ötesini görmek ve aşk ve hevayı ayırt etmek genelde zordur. Ama ayırt etmeyi sağlamanın bir yolu, kendinize şu soruyu sormaktır: "Âşık" olduğum bu kişiye yaklaşmak beni Allah'a yaklaştırıyor mu uzaklaştırıyor mu? Bir bakıma, bu kişi kalbimde Allah'ın yerini aldı mı?

Gerçek ya da saf aşk, asla Allah'a olan aşkla çelişmemeli ve yarışmamalıdır. Onu güçlendirmelidir. Bu yüzdendir ki gerçek aşk ancak Allah'ın izin verdiği sınır ve ölçülerde olduğunda mümkündür. Bundan gayrısı, teslim olduğumuz ya da reddettiğimiz hevadan başka bir şey değildir. Ya Allah'ın ya da hevanın kuluyuzdur, her ikisinin birden kulu olamayız.

Ancak sahte lezzete karşı mücadele ederek gerçek lezzete ulaşabiliriz. Tanımları gereği bunlar birbirini dışlar. Bu sebeple cenneti kazanmanın ön şartı, arzularımızla mücadele etmektir. Allah şöyle buyurur: "Rabbinin huzurunda (hesap vermekten) korkan ve nefsine kötü arzuları yasaklayana gelince, onun barınağı da şüphe yok ki cennetin ta kendisidir." (Kur'an, 79: 40-41)

Havada Aşk Kokusu Var

Havada aşk kokusu var!

Ya da en azından reklamcılar Şubat ayında böyle düşünmenizi istiyor.

Sevginizi sık sık ifade etmek hoş bir şey olsa da senede bir kez gelen Sevgililer Günü, size ona uygun davranmaktan yahut kalpsiz görünmekten başka seçenek bırakmıyor. Çiçekçilere ve çikolata dükkanlarına Şubat'ta bayram geliyor. Yine de bu kadar ticarileştirilmiş sevgilerin ortasında bile insan, sevdiklerini düşünmeden edemiyor. Ve bunu yaparken de bazı çok önemli sorularla karşı karşıya kalıyor.

Bir arkadaşımın anlattığı şeyi düşünmek bu sorulardan bazılarını aklıma getirdi. Sevdiği kişiyle olmanın nasıl hissettirdiğini anlatmıştı bana. Onun ifadesiyle, bir aradalarken tüm dünya gözden kayboluyormuş. Onun söylediklerini düşünmek, beni daha da etkilemiş, daha da meraklandırmıştı.

Biz insanlar, başkalarına karşı sevgi ve bağlılık hissetmek için yaratıldık. Bu bizim fıtratımızda var. Başkalarına karşı

böyle hissedebiliyorken, günde beş kez Rabbimizle buluşmaya gittiğimizde O'nun huzurundayken ne sıklıkla tüm dünyanın gözümüzün önünden kaybolduğunu hissediyoruz acaba diye düşünmeden edemedim. Acaba biz, Allah'a olan sevgimizin, diğer her şeye ve herkese duyduğumuz sevgiden daha büyük olduğunu iddia edebilir miyiz?

Genelde biz Allah'ın bizi yalnızca zorluklarla imtihan ettiğini sanırız, ama bu yanlıştır. Allah bizi kolaylıkla da imtihan eder. Bizi na'im (nimetler) ile ve sevdiğimiz şeylerle de imtihan eder, genellikle de çoğumuzun kaldığı imtihanlar bunlardır. Bu imtihanlardan kalırız çünkü Allah bize bu nimetleri bahşeder, bizse farkında olmadan onları kalbin sahte putlarına dönüştürürüz.

O (cc) bize para lütfettiğinde Allah yerine paraya bağlanırız. Rızkımızın kaynağının para değil rızkı veren olduğunu unuturuz. Ve bir gün bir bakarız, işimizde para kaybetmenin önüne geçmek için alkol satmaya başlamışız veya kendimizi güvende hissetmek için faizli kredi almışız. Ne gariptir ki böyle yaparak, ahmakça bir şekilde, rızkı korumak için Rızık Veren'e karşı geliriz.

Allah bize sevdiğimiz birini lütfettiğinde, bu lütfun kaynağının Allah olduğunu unutur, onu Allah'ı sever gibi sevmeye başlarız. O kişi hayatımızın merkezi olur, tüm endişeler, düşünceler, planlar, korkular, umutlar onun etrafında döner. Eğer o kişi eşimiz değilse, sırf onunla olabilmek için haram yollara bile düşeriz. Ve eğer bizi terk ederse dünyamız yıkılır. Bu durumda da kulluğumuzu nimetin Kaynak'ından nimetin kendisine kaydırırız.

Allah bu kişilerden şöyle bahseder: "İnsanlardan kimileri vardır ki Allah'tan başka bazı varlıkları Allah'a denk tanrılar sayar da bunları Allah'ı sever gibi severler. İman edenler ise en çok Allah'ı severler." (Kur'an 2:165)

Unutmaya meyilli olduğumuz için nimetlerini bahşettikten sonra Allah Kur'an'da bizi şöyle uyarır: "De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, hısım-akrabanız, kazandığınız mallar, durgunluğa uğramasından endişe ettiğiniz ticaretiniz ve hoşlandığınız meskenler size Allah'tan, peygamberinden ve O'nun yolunda cihattan daha sevimli ise artık Allah buyruğunu (kıyameti) gerçekleştirinceye kadar bekleyin. Allah günaha saplanmış kimseleri hidayete erdirmez." (Kur'an, 9:24)

Yukarıdaki ayette geçen her şeyi sevmenin helal ve aslında bizatihi birer nimet olduğunu belirtmekte yarar var. Hatta bu nimetlerden bazıları Allah'ın işaretlerindendir.

Bir yandan Allah şöyle buyurur: "Kendileri ile huzur bulasınız diye size kendi türünüzden eşler yaratıp aranıza sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesi de O'nun kanıtlarındandır. Doğrusu bunda iyi düşünen kimseler için dersler vardır." (Kur'an, 30: 21)

Ama diğer yandan Allah şöyle uyarır: "Ey iman edenler! Eşlerinizden ve çocuklarınızdan da size düşman olanlar vardır, onlardan sakının. (Kur'an 64:14)

Buradaki uyarı oldukça önemlidir. Ayette eşlerimiz ve çocuklarımız geçiyor zira onlar en çok sevdiğimiz nimetlerdendir. Ve bizler, hep en çok sevdiklerimizle imtihan ediliriz. İmtihanı geçmek, kutlama kartları ve gül demetlerinin ardında bizi bekleyen daha büyük bir sevgiyi görmek demekse, öyle olsun, zaten bundan daha uygun zaman mı var?

Çünkü ne de olsa, havada aşk kokusu var.

Aşk Arayışı

Ömrüm, yaratılanın peşinde koşmakla geçti. Her zaman "muhtaç" diyebileceğiniz bir tiptim. Arkadaşlara muhtaç, insanlara muhtaç. Hem de her zaman. Bir de hayal kırıklıklarıyla hiç başa çıkamazdım.

Bizi yaratılanın peşinde koşturan şeyin temelinde ancak sevgi vardır. Sevme ve sevilme ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç bize Allah tarafından verilmiştir. Ve Allah'ın yarattığı her şey, bir amaç için yaratılmıştır. Sevgi alma ve verme ihtiyacı bir nevi sürücü olarak yaratılmıştır. Bizi Allah'a doğru iten bir sürücü. Allah ile başladık ve Allah bu hayatta O'na dönmemizi istiyor, ahirette O'na dönmeden önce. Bu sebeple de içimize, Yurdumuza geri dönmemizi sağlayacak olan sürücüleri yerleştirdi.

Ama sorun şu ki biz, yolda kaybolduk. Sürücünün varlığını inkâr edemeyiz ama bunu yanlış şekilde ve yanlış yerde kullandık. Bu sürücü, bizi Yaratan'a götürmesi gerekirken yaratılana götürdü. İşte tam orada kaybolduk.

Niye insanların peşinden koşarız? Niye paranın peşinden koşarız? Niye makam mevki peşinde koşarız? Çünkü sevgi ve saygı isteriz. Ve bunları elde edince hem saygıya hem sevgiye ulaşacağımıza inanırız.

Bu dünyayı döndüren çok ilginç bir formül vardır. Çok da basit bir formül. Ama maalesef bu formülü çoğu zaman yanlış anlarız. Hepimizin içinde aynı sürücü vardır, ama insanoğlu acelecidir. Şimdiyi sonraya, görüleni görülmeyene, maddi olanı manevi olana tercih ederiz. İlk önce, görebildiğimiz, hissedebildiğimiz ve dokunabildiğimiz şeye meylederiz. Daha yakın olduğunu "düşündüğümüz" şeye meylederiz. Zira insanoğlu muhtaç ve bağımlı olduğu kadar sabırsız ve zayıftır da. En yakın, en kolay ve en çabuk olanı seçeriz:

Yaratılana yöneliriz.

Biz sanırız ki ne kadar bu dünyanın peşinden koşarsak, ne kadar insan sevgisi, mal ve mevki, güzellik peşinden koşarsak o kadar çok şeyimiz olur; bir şeyi ne kadar çok istersek, onu elde etme olasılığımız da o kadar yüksek olur. İstediğimizi elde edemeyince de Allah'ın zatına kızarız. Sanki istediğimiz şeyin *yoğunluğu* bize o şeye sahip olma hakkını veriyor.

Ama bu yanlış denklemde ne kadar boğulursak amacımıza ulaşmada o kadar başarısız olur, aşk ve yaşam arasındaki asıl—ama kolay—denklemi o kadar ıskalarız. Denklem gayet açıktır: yaratılanı ne kadar yoğun istersek, ona ulaşma olasılığımız o derece azalır. Eğer aradığınız şey sevgi ise ve bunu yaratılandan bekliyorsanız, hakiki manada, ona asla sahip olamazsınız. Yeterince de olamazsınız. Yaratılanın kendisi için aradığı her şey sizden kaçar.

Ve sizi asla tatmin etmez.

Mutluluk bile! Siz kovalarsınız o kaçar. Ama siz Allah'a koşarsanız mutluluk peşinizden gelir. Siz Allah'a koşarsanız insan sevgisi peşinizden gelir. Siz Allah'a koşarsanız başarı peşinizden gelir. Hem bu hayatta hem ahiretteki hakiki başarı. Siz Allah'a koşarsanız rızık peşinizden gelir. Kardeşlerim, işte

bu, uğruna zalimlerin şehirleri yakıp yıktığı, kralların dünyayı arasa da asla bulamadığı gizli formüldür.

İşte bu, bilmeniz gereken tek formüldür.

Bir hadiste şöyle buyrulmuştur, bir kişi Hz. Peygamber'e (sav) gelip sorar: "Ey Allah'ın Resulü, bana öyle bir şey söyle ki onu yaptığımda Allah da insanlar da beni sevsin." Hz. Peygamber (sav) şöyle cevap verir: "Dünyaya rağbet etme ki Allah seni sevsin. Başkalarının elinde bulunana göz dikme ki insanlar seni sevsin." (İbn Mace)

İşin tuhaf yanı, insanların onayı ve sevgisini ne kadar az istersek o kadar çok elde ederiz. Ne kadar az insana ihtiyaç duyarsak o kadar çok insan bizimle arkadaş olmak ister. Bu hadis bize bu mühim hakikati öğretir. Yalnızca yaratılanın yörüngesinden çıktığımız vakit, Allah ve insanlarla olan ilişkimizde muvaffak olabiliriz.

Allah'a koşmak bir gönül hareketidir. Allah'a koşmak, Allah'ın sana bahşettiği her şeyle çaba sarf etmektir. Allah'a koşmak bir eylemdir. Eğer eylem hâlinde değilsen düşüyorsundur. Allah'a doğru hareket halinde olmak, O'na koşmak, hayatın her bir hareketi ile kalbin O'na yönelmesidir. Her gayenin, her niyetin, her amacın yönünü O'na çevirmektir. O, çabanın muhatabı, aracı ve nihai amacı haline gelir. Ama sen çabalamaya devam edersin. En iyi anne, en iyi baba, en iyi komşu, en iyi öğrenci, en iyi evlat, en iyi çalışan olmak için çalışmaya devam edersin.

Bu, tüm Peygamberlerimizin, selam onların üzerlerine olsun, bize mirasıdır. Onlar bu dünyada mücadele ediyorlardı. Hz. Peygamber (sav) en iyi önder, en iyi baba, en iyi eş, en iyi dosttu. Onun bedeni, bir müddet bu dünyada çalışıp çabaladı ama kalbi, her an Allah'laydı. Bedeni buradayken kalbi ahiretteydi. Gönlü, asıl Yurdundaydı. Hayatın yanılsamalarının ötesini görmüştü onun gönlü. Uzuvları çok ama çok iyi çalışırdı, yaralandı, ağladı,

mücadele etti. Ayakları çatlayana kadar kıyam dururdu. Taif'te taşlandı. Uykusuzluk, açlık, susuzluk, yüksek ateş ve acıyı tattı o bedeni. Ve de kaybetmeyi.

Ama kalbi her daim Allah'a dönüktü.

Allah ile olana açlık, susuzluk, acı, kayıp yoktu. Bedeni farklı yönlerden, bir baba, bir önder, bir dost, bir eş olarak mücadele etmeliydi. Ama bedeni onca şeyle mücadele halindeyken kalbi tek bir yöne, Bir Olan'a doğruydu.

Yalnız Allah'a doğruydu.

Hz. İbrahim'in (as) çok güzel ifade ettiği gibi:

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَّمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

﴿79﴾ "Ben, O'nun birliğine inanarak yüzümü, gökleri ve yeri yoktan yaratana çevirdim ve ben müşriklerden değilim." (Kur'an, 6:79)

Hz. İbrahim (as) kalbinin yüzünü Yalnızca ve yalnızca Allah'a çevirmişti. 'Hanîfen'. Tamamen. Kalbin sadece kısmen Allah'a dönmesi, acı çekmek manasına gelir. Ve bu acı, kısmî teslimiyetin derecesi ile orantılıdır.

Allah Kur'an'da şöyle buyurur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً ۖ
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾

﴿208﴾ "Ey iman edenler! Hep birden barışa girin. Sakın şeytanın peşinden gitmeyin; çünkü o, apaçık düşmanınızdır." (Kur'an, 2:208)

Kısmî teslimiyette acı vardır. Tüm kalp ile *tek* barış ve selâmete tamamen girmemekte acı vardır. Gönülsüz edilen secdede acı vardır. Kalbi kısmen bile olsa başkasının ellerine

teslim etmede acı vardır. Ve bu acı siz tüm kalbinizi *yalnız* bir yöne çevirmedikçe, tüm kalbinizi *yalnız* Allah'a çevirmedikçe devam eder. O, mücadelenizin yegâne hakiki amacı olur.

Günde en az 17 kez dediğimiz gibi: "Yalnız Sana ibadet eder ve yalnız Sen'den yardım dileriz. (Kur'an, 1:5). Allah tek gerçek Son'dur ve bu Son'a giden tek gerçek yoldur. Allah olmadan kimse O'na ulaşamaz. La havle ve la kuvvete illa billah: Allah'tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur.

Kalbini bu şekilde Allah'a yönelten kişi, gerçek özgürlüğe kavuşur ve artık yaratılan hiçbir şey ona zarar veremez. Ateş, İbrahim'i (as) yakmamıştı. Yaratılan "ateş", kalbi bir tek Allah'a dönük olana zarar veremez. Ekonomik, fiziksel, duygusal, sosyal, psikolojik hiçbir ateş, kalbi *yalnızca* Allah'a dönük olana zarar veremez. Kişi dışarıdan zarar görmüş gibi görünebilir, ama gerçekte, böyle bir kişi asla zarar görmez. Bu hâlin hakikati konusunda Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurur:

"Müminin hâline hayret. Ki onun her işinde hayır vardır. Ve bu sadece mümine has bir özelliktir. Sevindiğinde şükreder, bu onun için hayırlıdır. Başına bir bela gelse sabreder, bu da onun için hayırlıdır." (Müslim)

Ve bu *yalnızca* mümine has bir hâldir. Bu ancak, kalbi tamamen ve *yalnızca* tek bir yöne dönmüş olana has bir hâldir. Allah ne buyuruyordu:

﴿208﴾ "Ey iman edenler! Hep birden barışa girin. Sakın şeytanın peşinden gitmeyin; çünkü o, apaçık düşmanınızdır." (Kur'an, 2:208)

Barış ve esenliğe girmek. Tam bir esenlik ancak *tamamen* girenlere hastır. Unutmayalım ki kalp hareketsiz bir varlık değildir. Kalp kelimesi, Arapça 'dönmek' kökünden gelir. Kelime anlamıyla kalp, dönen demektir. Yani hayattaki amacımız, kalbi odağa, merkeze, Allah'a tekrar tekrar döndürmektir. Sürekli ola-

rak Allah'ın yardımını dileriz Hz. Peygamber'in (sav) duasındaki gibi: "Ey kalpleri halden hâle döndüren Allah'ım, kalplerimizi dinin üzre sabit kıl."

Bu sürekli yeniden dönme tevbedir. Tekrar ve tekrar, O'na kavuşana kadar. Bu mücadeleden vazgeçen kişi başarısız olur. Kalbi tekrar tekrar odak noktasına döndüren bu mücadeleden rehavet veya umutsuzluk sebebiyle vazgeçen kişi hem bu hayatta hem de ahirette başarısız olur.

Hayatta hepimiz sevgi isteriz, hem Yaratan'dan, hem de yaratılandan. Ve hep bir şeylerin peşinden koşarız. Biz kovaladıkça da o bizden kaçar! Biz kovalamayı bırakınca ve tekrar aslolana odaklanınca, Allah'a koşunca, bu sefer o bizi kovalamaya başlar. Formül basit:

Yaratılana koş, Yaratan'ı kaybet. Yaratan'a koş, hem Yaratan'a hem yaratılana kavuş.

Allah El-Vedûd'dur (çok seven çok sevilen, sevginin kaynağı). Bu sebeple, sevgi Allah'tandır, insanlardan değil. Yazar, Charles F. Haanel'in dediği gibi; "Sevgiyi elde etmek için... bir mıknatıs haline gelene dek kendinizi onunla doldurun."

Kendinizi sevginin Kaynağı (el-Vedûd) ile doldurursanız sevgi mıknatısı olursunuz. Allah bir Kudsî hadisinde bize şunu öğretiyor:

"Allah bir kulunu sevdi mi, Cebrail'i (as) çağırır ve ona şöyle der: 'Ben filanca kulumu seviyorum, onu sen de sev.' Cebrail (as) onu sever. Sonra Cebrail (as) gök ehline: 'Allah filanca kulunu seviyor, onu siz de sevin' der. Gök ehli de onu sever. Hz. Peygamber (sav), 'Yeryüzündekiler de icabet ettiler' der." (Müslim, Buhari, Malik, Tirmizi)

Hepimiz koşuyoruz, ama pek azımız doğru yöne doğru koşuyor. Hepimizin hedefi tek. Ama oraya ulaşmak için durmamız gerekiyor. Doğru Kaynak'a mı, yoksa sadece bir yansımaya doğru mu koşuyoruz diye durup bir bakmamız gerekiyor.

Aşk Budur

Tüm hayatını bir arayış içinde geçiren insanlar vardır. Kimi zaman vererek kimi zaman alarak, kovalayarak, ama çoğu zaman da bekleyerek geçirirler ömürlerini. Aşkın, uzun bir yolun sonundaki bir varış yeri olduğuna inanırlar. Ve o varış noktasına ulaşmayı iple çekerler. Hassas kalpli ve duygusaldırlar. Bu umutsuz romantikler, aşk hikâyelerinin ya da gerçek âşıklığın samimi ifadesinin hastasıdırlar. Onlara göre bu arayış ömür boyu süren bir takıntı gibidir. Ancak bu trajik 'arayış'ın ödülleri olduğu gibi, bazı bedelleri de olabilir.

Bu beklentiler ve 'aşka âşık olma' yolu acılarla doludur, ama bu yol aynı zamanda bir ders niteliğindedir. Aşka, dünyaya, insanlara ve kalbe dair bu dersler, acı verici bu yolu yürümeye yardım eder. Her şeyden de öte, kişiye aşkın Yaratıcısı'na dair çok şey öğretir.

Bu yolu yürüyen kişi sık sık şunu fark eder: istenilen o insani aşk, varış yeri değildir, ama bazı insani sevgiler bu yolun meyvesi olabilir. O bir araçtır, ama onu Amaç olarak gördüğünüz vakit kaybedersiniz. Ve tüm hayatınızı yanlış yere odaklanmış olarak yaşarsınız. Amaç'ı araç uğruna feda edersiniz. Olmayan

bir dünyevi mükemmellik 'hedef'ine varmak için ömrünüzü tüketirsiniz.

Serabın peşinden koşan kişi, oraya hiç ulaşamaz ama yine de peşinden gider. Siz de uykusuzluğa, gözyaşına, acılara, hatta onurunuz dahil en değerli şeylerinizi feda etmenize rağmen peşinden koştuğunuz her neyse ona gitmeye devam edersiniz. Ama bu hayatta beklentilerinize ulaşamazsınız çünkü aradığınız, dünyevi bir istikamet değildir. Aradığınız mükemmellik, bu dünyada yoktur. O Yalnızca Hakk katındadır.

Aradığınız insan sevgisi, hayat çölünde bir yanılsamadan başka bir şey değildir. Eğer aradığınız buysa, hayat boyu arar durursunuz. Bir seraba ne kadar yaklaşırsanız yaklaşın ona asla dokunamazsınız. Bir suretin sahibi olamazsınız. Kendi hayal ürününüzü elle tutamazsınız.

Yine de o 'yer'e ulaşmak için ömrünüzü verirsiniz. Çünkü masallarda hikâye orada biter. Bir buluşma, bir kavuşma, bir evlilikle biter. İki ruhun birliğindedir o yer. Etrafınızdaki herkes, ruh eşinizi, diğer yarınızı bulup evlendiğinizde o yolun biteceğini düşünmenizi ister. Size, diğer yarını buldun, nihayet tamam oldun, derler. Şüphesiz ki bu bir yalandır, zira tamamlanma, Allah'tan gayrısıyla mümkün olamaz.

Küçüklüğünüzden beri size, her hikâye, her şarkı, her film, her reklam ile, her atasözü ile başka türlü tamam olamayacağınız öğretildi hep. Bir de—Allah muhafaza— 'toplum tarafından dışlanan' o evlenmemiş ya da boşanmış kesimdenseniz her halükârda eksik ve noksan sayılırsınız.

Size söylenen hep, hikâyenin düğünle bittiği, sonra Cennet'in başladığıdır. Kurtarıldığınız, tamamlandığınız, bir vakitler kırılan her şeyin onarıldığı andır o. Aslında sorun şu ki hikâyenin bittiği değil başladığı yerdir o. Bir inşa sürecinin başladığı yerdir:

hayatın inşası, karakterinizin inşası, sabır sebat ve fedakârlık inşası. Diğerkâmlık inşası. Aşk inşası.

Allah'a giden yolun inşası.

Eğer evlendiğiniz kişi hayatınızın odak noktası ise asıl mücadele daha yeni başladı demektir. Eşiniz, en büyük imtihanınız olur. Kalbinizde yalnızca Allah'ın olması gereken yerden o kişiyi çıkarıncaya kadar, size acı vermeye devam eden bir imtihan. Ne gariptir ki, siz insan kalbinde yalnızca Allah'a has yerler olduğunu öğreninceye kadar, eşiniz, bu çıkarma sürecinin bir aracı olur.

Kayıp, kazanç, başarı, başarısızlık ve pek çok hatayla dolu bu uzun yolun ardından, bu yolda aldığınız derslerin yanında, en az iki tür sevgi vardır. Bazı insanları onlardan aldıklarınız, size hissettirdikleri sebebiyle seversiniz. Belki de sevginin çoğu böyledir ve sevgiyi bu derece istikrarsız kılan da budur. İnsanın verme kapasitesi değişken ve istikrarsızdır. Sizin verilene gösterdiğiniz tepki de değişken ve istikrarsızdır. Yani bir duygunun peşindeyseniz hep peşinde olacaksınızdır. Hiçbir duygu değişmez değildir. Eğer sevgi buna bağlı ise o da değişken ve istikrarsız olur. Ve dünyadaki her şey gibi, o da kovaladıkça sizden kaçar.

Ara sıra da olsa, hayatınıza size verdikleri için değil, olduğu gibi oldukları için sevdiğiniz insanlar girer. Onlarda gördüğünüz güzellik Allah'ın yansımasıdır. Bu sefer onlardan ne aldığınız değildir mevzu; ne verebildiğinizdir. Bencil olmayan sevgi budur. Bu ikinci tip sevgi, oldukça nadir görülür. Ayrıca bu sevgi, Allah sevgisine dayalıysa ve onunla rekabet de etmiyorsa en büyük sevinci de beraberinde getirecektir.

Ömrünü arayışla geçiren herkes şunu bilmelidir ki her şeyin saf hâli Kaynak'tadır. Aradığınız sevgiyse onu Allah aracılığıyla arayın. O'nun sevgisine dayanmayan diğer tüm nehirler içeni

zehirler. İçmeye devam edeni ise öldürür. İçen kişi, durup da saf su Kaynak'ını buluncaya dek, içten içe ölmeye devam eder.

Güzel olan her şeyi Allah'ın güzelliğinin bir yansıması olarak görmeye başladığınızda, doğru şekilde sevmeyi, Allah rızası için sevmeyi öğrenmiş olacaksınız. Sevdiğiniz herkes ve her şey O'nun için, O'nun aracılığıyla, O'nun sayesinde olacaktır. Böyle bir sevginin temeli Allah'tır. Ve tutunduğunuz şey artık sadece değişken veya geçici bir duygu olmayacaktır. Peşinde olduğunuz şey artık geçici bir heves olmayacaktır. Tutunduğunuz, peşinde olduğunuz, sevdiğiniz, sabit ve değişmez tek varlık olan Allah olacaktır. Bundan sonra her şey O'nun aracılığıyla olacaktır. Aldığınız verdiğiniz, sevdiğiniz sevmediğiniz her şey nefsinizden değil O'ndan olacaktır. Nefsiniz için değil, Allah için olacaktır.

Bu da demektir ki O'nun sevdiğini sevecek, sevmediğini siz de sevmeyeceksiniz. Ve sevdiğinizde de yaratılana verecek, onlardan ne alacağınızı düşünmeyeceksiniz. Sevecek, sevginizi verecek ama karşılığını Allah'tan bekleyeceksiniz. Ki karşılığını Allah'tan alan kişi, sevenlerin en cömerdi ve en zenginidir. Sevginiz O'nunla, O'nun için, O'nun sayesindedir. Bu da nefsin yaratılan her şeye kulluktan kurtuluşudur. Özgürlük işte budur. Mutluluk işte budur.

Aşk budur.

Gerçek Olana Âşık Olmak

Vazgeçmek hiç kolay değil. Yoksa kolay mı? Çoğumuz sevdiğimiz şeylerden vazgeçmekten daha zor çok az şey olduğu konusunda hemfikirizdir. Yine de kimi zaman yapmak zorunda olduğumuz şey tam da budur. Bazen sahip olamayacağımız şeyleri severiz. Bazen bizim için hayırlı olmayan şeyleri isteriz. Bazen de Allah'ın sevmediği şeyleri severiz. Ki bunlardan vazgeçmek de zordur. Kalbin delicesine sevdiği bir şeyden vazgeçmek, vermek zorunda olduğumuz en zorlu savaşlardan biridir.

Peki ya böyle bir savaş olmasaydı? Ya bu, bu kadar zor olmasaydı? Bir bağlılıktan vazgeçmenin daha kolay bir yolu acaba var mıydı? Evet, vardı:

Daha iyisini bulmak.

Derler ki birini daha iyisini buluncaya kadar unutamazsınız. Biz insanlar boşlukla pek başa çıkamayız. Her boşluk derhal doldurulmalıdır. Boşluğun bizde bıraktığı acı çok güçlüdür. Mağduru, o boşluğu doldurmaya mecbur kılar. Bir anlık bir

boşluk büyük bir acıya sebebiyet verir. O yüzden o oyalanmadan bu oyalanmaya, o bağlılıktan bu bağlılığa koşar dururuz.

Kalbi özgürleştirme arayışında, bağlılıklarımızdan kurtulmak hakkında çok şey söyleriz de, bir de bunun 'nasıl' sorusu var. Bir sahte bağlılık geliştiğinde bundan nasıl kurtuluruz? Çoğu zaman çok zordur bir şeylere bağlanıp ondan vazgeçmek. Bize zarar verdiklerinde, Allah ile aramızdaki bağa zarar verdiklerinde, bizim için zararlı olduklarında bile onlardan kolay kolay vazgeçemeyiz. Öyle bağımlıyızdır ki, hem gereğinden fazla, hem yanlış biçimde severiz onları. İhtiyaç duyduğumuz, o olmadan yaşayamayacağımız bir boşluğu doldurur onlar içimizde. Ve vazgeçmek için ne kadar mücadele etsek de genelde bu mücadeleden vazgeçeriz, çünkü aksi bize çok zor gelir.

Peki neden böyle? Allah'ın sevdiği şey için kendi sevdiğimizden vazgeçmek neden bu kadar zor gelir bize? Neden vazgeçemeyiz öylece? Onun yerini alacak daha çok sevdiğimiz bir şey bulamadığımız için vazgeçmekte bu kadar zorlanıyoruz bence.

Bir çocuk oyuncak arabaya tutulduğunda aklı fikri o oyuncak olur. Peki o oyuncağa sahip olamazsa ne olur? Sahip olamadığı oyuncağı görmek için her gün onun satıldığı dükkânın önünden geçerse? Her geçtiğinde daha da çok hisseder acısını. Onu çalmamak için çaba göstermesi bile gerekebilir. Peki ya çocuk dükkânın penceresinden bakıp Gerçek bir araba, Gerçek bir Ferrari görürse? Yine de oyuncağa olan tutkusuyla mücadele eder miydi? Onu çalma dürtüsü ile mücadele etmesi gerekir miydi? Yoksa oyuncağın yanından öylece çekip gidebilir miydi —mücadeleyi ortadan kaldıran onların büyüklük farkı mıydı?

Aşk istiyoruz, para istiyoruz. Makam istiyoruz, bu hayatı istiyoruz. Sevdiğimiz bu şeyler o çocuk gibi bizim de aklımızı fikrimizi alıyor. Onlara sahip olamayınca da dükkânın önündeki o çocuk oluyor, çalmamak için çabalıyoruz. Sevdiğimiz için haram

yollara sapmamak uğruna çaba sarf ediyoruz. Haram ilişkilerden, haram işlerden, davranışlardan, giyimden vazgeçme mücadelesi veriyoruz. Dünya sevgisinden vazgeçme mücadelesi veriyoruz. Oyuncaktan vazgeçmeye çalışırken tökezleyen kullarız... çünkü tüm görüp bildiğimiz bu.

Tüm bu hayat ve içindeki her şey tıpkı o oyuncak araba gibi. Ondan vazgeçemiyoruz zira daha güzelini bulamadık. Gerçek olanı görmüyor gözümüz. Asıl olanı, Aslolan'ı görmüyor.

Allah şöyle buyurur:

﴿64﴾ *"(Oysa onların tek gerçek kabul ettikleri) bu dünya hayatı hakikatte sadece bir oyun ve eğlenceden ibarettir; ahiret yurduna gelince işte asıl hayat odur; keşke bunu bilselerdi!" (Kur'an, 29:64)*

Bu hayattan bahsederken Allah burada Arapça الْحَيٰوةُ kelimesini kullanırken, ahiret için, hayli mübalağalı olan الْحَيَوَانُ kelimesini kullanıyor. Ahiret hayatı Asıl hayattır. Daha hakiki olan hayattır. Aslolandır. Ve Allah ayeti şöyle bitiriyor 'keşke bilselerdi'. Eğer Asıl olanı görebilseydik, onun daha düşük ve sahte versiyonu dünyaya olan büyük aşkımızdan kolaylıkla vazgeçebilirdik.

Başka bir ayette Allah şöyle buyurur:

بَلْ تُؤْثِرُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّ اَبْقٰى ﴿١٧﴾

﴿16﴾ *"Fakat siz dünya hayatını tercih ediyorsunuz."* ﴿17﴾ *"Oysa ahiret daha hayırlı ve süreklidir." (Kur'an, 87:16-17)*

Asıl versiyon, hem nitelik خَيْرٌ hem nicelik وَاَبْقٰى olarak daha iyidir. Bu hayatta sevdiğimiz şey ne denli büyük olursa olsun, hem nitelikte (kusurlar) hem nicelikte (geçicilik) her daim biraz eksik olacaktır.

Tabii bu, bu dünyadaki şeylere sahip olamayacağımız ya da onları sevemeyeceğimiz anlamına gelmiyor. Biz müminlere, dünyada da ahirette de iyilik istememiz öğütlenmektedir. Bu aynı oyuncak araba ve gerçek araba örneğine benziyor. Oyuncak arabamız olsa, onunla iyi vakit geçirebiliriz, ama gerçek olanla arasındaki farkı da biliriz. Biri düşük model (dünya: kelime anlamı aşağı, aşağıda olan), diğeri ise Gerçek modeldir (ahiret).

Peki bu farkındalığın bize bu hayatta ne gibi bir faydası dokunabilir? Bu farkındalık, helale uyma, haramdan sakınma mücadelemizi kolaylaştırır. Gerçek olanı gördükçe, gerektiğinde gerçek olmayandan vazgeçmek bizim için o kadar kolay olur. Tabii bu, gerçek olmayandan her daim tümüyle vazgeçmek demek değildir. Aksine, dünya ile olan ilişkimizde bir şeyden vazgeçmemiz gerektiğinde, bunu bizim için kolaylaştırır. Bir şeyden kaçınmamız istendiğinde işimiz kolaylaşır. İstemediğimiz bir emirde sebat etmemiz istendiğinde işimiz kolaylaşır. Oyuncak edinmeyi seven, ama oyuncakla Gerçek arasında bir seçim yapması istendiğinde hiç düşünmeden karar verebilen yetişkin bir çocuk haline geliriz. Misal, Hz. Peygamber'in (sav) sahabeleri arasında çok zengin olanlar vardı, ama vakti geldiğinde varlıklarının yarısını ya da hepsini gönül rahatlığıyla Allah rızası için verebiliyorlardı.

Bu düşünce bizim yardım isteme şeklimizi de değiştirir. Eğer bir şeye çok ihtiyacımız varsa Padişah'a ulaşamazsak hizmetkârından yardım isteriz. Ama Padişah ile görüşmeye gidiyorsak, yolda hizmetkârına rastlasak bile ona selam verir, nazik davranır fakat Padişah dururken vaktimizi onunla harcamayız. Tek hüküm ve söz sahibi Padişah iken ihtiyacımız için hizmetkârdan medet ummayız. Padişah hizmetkârına az da olsa bir yetki vermiş olsa bile, alma ve verme yetkisinin sadece Padişah'ta olduğunu biliriz. Bu bilgi yalnızca, Padişah'ı

tanımak ve bilmekten ileri gelir. Ve bu bilgi, hizmetkârla olan iletişimimizi bütünüyle değiştirir.

Bu Gerçeği görmek bizim sevme şeklimizi de değiştirir. İbn Teymiyye bu hususta şöyle demiştir: "Eğer kalbiniz, onun için haram olan birinin veya bir şeyin esiri olmuşsa bu sefil durumun ana sebeplerinden biri Allah'tan yüz çevirmektir, zira kalp Allah'a kulluğu ve O'na olan ihlası bir kere tattı mı, bundan daha tatlı, daha lezzetli, daha kıymetli hiçbir şey olamaz. Kimse sevdiğini, daha çok sevdiği ya da korktuğu bir şey için terk etmez. Kalp ancak Gerçek aşk ya da incinme korkusuyla yanlış aşktan vazgeçer.

Ümmet olarak en büyük sorunlarımızdan biri, Hz. Peygamber'in (sav) bir hadisinde belirttiği gibi vehndir (dünya sevgisi ve ölüm nefreti). Biz dünyaya âşık olduk. Ve âşık olduğumuzda daha iyisini buluncaya kadar bu aşkın üstesinden gelmek veya ondan ayrılmak neredeyse imkânsız hale gelir. Yerine daha iyisini koyana kadar, kalplerimizden bu yıkıcı dünya aşkını çıkarmak neredeyse imkânsızdır. Daha büyük bir aşkı bulunca diğerini unutmak kolaylaşır. Allah'a, Resulüne ve ahiret Yurduna duyulan aşk görüldüğünde, kalpteki diğer her tür aşka hükmedilebilir. Bu aşk ne kadar görünürse o kadar hâkim olur. Böylelikle Hz. İbrahim'in (as) şu sözünü yerine getirmek kolaylaşır:

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾

﴿162﴾ "De ki: "Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir." (Kur'an, 6:162)

Yani işin sırrı aşkta saklı. Âşık ol. Daha büyük bir şeye âşık ol. Gerçek bir şeye âşık ol. Köşkü gör.

Oyuncak evde oynamayı ancak o zaman bırakacağız.

Başarılı Bir Evlilik: Eksik Halka

Not: Bu yazıda eşler arasında asgari düzeyde saygının mevcut olduğu varsayılmaktadır. Saygı kavramı hiçbir şekilde istismara (fiziksel, duygusal, psikolojik) göz yummak anlamına gelmemelidir. Kendinize veya ailenize yapılan istismarı kabullenmek, sabretmek değildir. Allah (cc) haksızlığı onaylamadığını söyler. Biz de onaylamamalıyız.

"Onlara ısınıp kaynaşasınız diye size kendi türünüzden eşler yaratıp aranıza sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesi de O'nun kanıtlarındandır. Doğrusu bunda iyi düşünen kimseler için dersler vardır." (Kur'an, 30:21)

Bu ayeti hepimiz sayısız düğün davetiyesinde okumuşuzdur. Ama kaçımız bunu yerine getirdik? Acaba kaçımızın evliliği, Allah'ın tarif ettiği sevgi ve merhameti taşıyor? Çoğumuzun evliliği boşanmayla sonuçlanıyor ise acaba biz nerede yanlış yapıyoruz?

Sevgi ve Saygı: Kadının İstediği Sevgi, Adamın Beklediği Saygı kitabının yazarı Dr. Emerson Eggrichs'e göre cevap basit. Eggrichs detaylı bir araştırmanın sonucuna göre kitabında erkeğin temel ihtiyacının saygı, kadının temel ihtiyacının ise sevgi olduğunu ortaya koyuyor. "Çılgın Döngü" olarak adlandırdığı, kadı-

nın saygı erkeğin sevgi göstermemesi ile sonuçlanan münakaşa biçiminden bahsediyor ve ikisinin birbirini nasıl desteklediğini ve tetiklediğini açıklıyor. Başka bir deyişle, bir kadın kocasının sevgisizliğini hissettiğinde, genellikle saygısızca tepki verir, ki bu da kocasının daha da sevgisiz davranmasına yol açar.

Eggrichs "çılgın döngü"nün çözümünün kadının kocasına koşulsuz saygı, kocanın da karısına koşulsuz sevgi göstermesinde olduğunu vurgular. Bu, bir kadının kocasına saygı göstermeden evvel, kocasının sevgi dolu olması gerektiğini söylememesi anlamına gelir. Çünkü böyle yaparak, daha çok sevgisiz tutuma neden olacaktır. Aynı şekilde, bir kocanın karısına sevgi göstermeden evvel, karısının saygılı olması gerektiğini söylememesi gerekir. Çünkü böyle yaparak, daha çok saygısız tutuma neden olacaktır. İki taraf da koşulsuz olmalıdır.

Bunun üzerine biraz düşündüğümde, Kur'an'da ve sünnette, evlilik ilişkisi kadar vurgulanan ikinci bir kavram olmadığını fark ettim.

Hz. Peygamber (sav) erkeklere şöyle der:

"Kadınlara iyi davranın, onlar kaburga kemiğinden yaratılmıştır, kaburga kemiğinin en eğri kısmı üst kısmıdır, eğer kemiği doğrultmaya kalkarsanız onu kırarsınız, kendi haline bırakırsanız eğri kalır, bu yüzden kadınlara iyi davranınız." (Buhari ve Müslim)[1]

Ve şunu vurgular: "Müminlerin iman bakımından en mükemmeli huyu en mükemmel olandır; sizin en hayırlınız hanımlarına karşı en iyi davrananlarınızdır." (Tirmizi)

---

1 Bu konuda Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hadis Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hüseyin Akgün'ün Sünni ve Şii kaynaklarını da dikkate alarak, aslu'l-hadîs ve rivayet coğrafyası açısından yaptığı incelemeye bakılabilir. Akgün, makalesinde hadisin yaratılış formlu olmaktan ziyade teşbih formlu olma ihtimalinin üzerinde durmaktadır. (https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/818932) (e.n.)

Hz. Peygamber (sav) ayrıca şöyle der: "Mümin bir erkek mümin bir kadına buğzetmesin; eğer bir huyundan hoşlanmıyorsa başka bir huyundan hoşlanabilir." (Müslim)

Allah şöyle buyurur:

"...Onlarla iyi geçinin. Eğer onlardan hoşlanmazsanız, Allah'ın hakkınızda çok hayırlı kılacağı bir şeyden de hoşlanmamış olabilirsiniz." (Kur'an, 4:19)

Bu kıymetli sözlerde, erkeklerin eşlerine karşı nezaketli olması teşvik edilmiştir. Dahası, sevgi ve nezaketli olmanın yanında, hataların da tolere edilmesi tavsiye edilmiştir.

Öte yandan, hanımlardan bahsederken, neden onların kocalarına karşı nezaketli ve sevgi dolu olmaları gerektiği tekrar tekrar söylenmiyor? Muhtemelen bunun nedeni koşulsuz sevginin kadınların tabiatında doğal olarak bulunmasıdır. Çok az erkek, eşinin kendisini sevmediğinden yakınırken, pek çoğu eşinden saygı görmemekten şikâyetçidir. Ve Kur'an ve sünnette kadınlarla ilgili en çok vurgulanan duygu budur.

Saygı, pek çok şekilde kendini gösterebilir. Bunun en önemli yollarından biri, birinin isteklerine saygı duymaktır. Birine "tavsiyene saygı duyuyorum" demek, "tavsiyene uyacağım" anlamına gelir. Bir lidere saygı duymak, onun söylediklerini yapmak demektir. Anne babamıza saygı göstermek, onların isteklerine karşı gelmemek demektir. Eşine saygı duymak, isteklerine saygı duymak demektir. Hz. Peygamber (sav): "Bir kadın beş vakit namazını kılar, orucunu tutar, bedenini korur ve eşine saygı gösterirse ona 'Hangi kapısından istersen gir cennete' denilir," buyurmuştur. (Tirmizi)

Neden biz kadınlara, eşlerimizin isteklerine saygı duymamız ve dinlememiz gerektiği söylenir? Çünkü erkeklere ekstra sorumluluk yüklenmiştir. Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "Allah'ın, (iki cinse) birbirinden farklı özellik ve lütuflar bahşetmesi ve

mallarından harcama yapmaları sebebiyle erkekler kadınların yöneticisi ve koruyucusudurlar." (Kur'an, 4:34)

Peki eşe karşı bu koşulsuz saygı biz kadınları zayıf ve itaatkâr bir konuma sokmaz mı? Kendimizi sömürülüp istismar edilmeye hazır hale getirmez mi? Hayır tam tersi. Kur'an ve sünnet ve hatta çağdaş araştırmalar bize bunun tam tersi olduğunu kanıtlamıştır. Bir kadın kocasına ne kadar saygı gösterirse koca da karısına o kadar sevgi ve nezaket gösterir. Ve aslında kadın ne kadar saygısızlık ederse erkek de bir o kadar sert ve sevgisiz hale gelir.

Benzer şekilde, bir erkek, saygısız karısına karşı bile neden nezaket ve sevgi göstermeli diye sorulabilir. Sorunun cevabı Hz. Ömer bin Hattab'ın şu örneğindedir. Bir adam, o vakitler halife olan Hz. Ömer'e karısını şikâyet etmeye geldiğinde, Hz. Ömer'in eşinin ona bağırdığını duyar. Adam geri dönüp gideceği vakit Hz. Ömer onu geri çağırır. Adam Hz. Ömer'e onunla aynı sorunu için şikâyete geldiğini söyler. Hz. Ömer buna cevaben, eşinin kendisini hoş gördüğünü, giysilerini yıkadığını, evini temizlediğini, onu rahat ettirdiğini, çocuklarına baktığını söyler ve ekler, o bu kadar şeyi benim için yapıyorsa, eşim sesini yükselttiğinde nasıl olur da onu hoş görmem, der.

Bu sadece erkekler için değil hepimiz için çok güzel bir örnektir. Bu hikâye başarılı bir evliliğin olmazsa olmazı olan hoşgörü ve sabrın paha biçilemez bir örneğidir. Dahası, sabredenlerin ahirette de sevabı vardır: Allah şöyle buyurur: "Sabredenlere mükâfatları hesapsız verilecektir." (Kur'an, 39:10)

DERTLER

Her daim Allah'tan derdimize derman olmasını isteriz de biz,
asıl dermanın derdimiz olduğunu hiç düşünmeyiz.

Fırtınadaki Tek Sığınak

Fırtına çıktığında ayakta durmak zordur. Yağmur başlar, ardından şimşek çakar. Güneşin yerini kara bulutlar kaplar ve o an görebildiğiniz tek şey önceleri durgun olan okyanusun dalgalarıdır. Yolunuzu bulamaz ve yardım çağırırsınız.

İlk olarak sahil güvenliği ararsınız; cevap yoktur. Tekneye tekrar yön vermeye çalışırsınız; işe yaramaz. Cankurtaran botunu ararsınız; yoktur. Can yeleğine uzanırsınız; yırtıktır. Sonunda tüm yolları tükettiğinizde yüzünüzü yukarıya çevirirsiniz.

Allah'tan yardım istersiniz.

Ama o an'ın bütünüyle benzersiz olan bir yanı vardır. Tam o anda, normalde sadece üzerine yorum yapabileceğiniz bir an'ı bizzat deneyimliyorsunuzdur: Hakiki tevhid, Birlik. Karada olduğunuzda da Allah'ın yardımını çağırırsınız ama O'nun yanında başkalarını da yardıma çağırabilirsiniz. Allah'a dayanabilirsiniz ama O'nun yanında tutunacak başkalarını da bulursunuz. O müstesna andaysa başka hiçbir şey ama hiçbir

şey erişilebilir değildir. Çağırılacak hiç kimse, dayanılacak hiçbir şey yoktur. Allah'tan başka.

Asıl mesele işte bu.

Hiç merak ettiniz mi, en çok ihtiyaç duyduğunuz anlarda neden tüm kapılar yüzünüze kapanır? Bir kapıyı çalarsınız; çarparak kapatılır. Başka kapıya gidersiniz; kapalıdır. O kapı senin bu kapı benim dolaşır durursunuz ama hiçbiri açılmaz. Hatta en güvendiğiniz kapılar bile birden kapanır. Neden? Sizce bu niçin olur?

Biz insanlar, Allah'ın çok iyi bildiği bazı özelliklere sahibiz. Sürekli bir muhtaçlık halindeyiz biz, zayıfız. Aynı zamanda aceleci ve sabırsızız. Başımız belaya girdiğinde yardım istemek zorunda kalırız. Böyle yaratılmışız. Hava güneşli ve güzel olsa sığınağı ne yapalım ki! İnsan ne vakit sığınır? Fırtınanın ortasında. Bu sebeple Allah subhanallahu ve teâlâ fırtına gönderir, muhtaç olacağımız bir durum yaratır, ki böylece sığınmaya yönelelim.

Yardıma ihtiyacımız olduğunda, sabırsızlığımızdan dolayı onu yakınlarda ararız. Görebildiğimiz ve dokunabildiğimiz mesafede ararız. Kısayollar ararız. Kendimiz dahil, yaratılandan medet umarız. En yakın olanda ararız yardımı. Zaten dünya da bu değil mi? Yakın olan. Dünya kelimesinin anlamı aşağıda olan, yakın olan demektir. Ama bu sadece bir yanılsama.

Daha yakın olan bir şey var.

Bir düşünün, size en yakın olan şey nedir? Bu soruya çoğu kişi kalbim ve nefsim diye cevap verirdi. Ama Allah (cc) şöyle buyurur:

وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ وَنَعْلَمُ
مَا تُوَسْوِسُ بِهٖ نَفْسُهٗ ۚ
وَ نَحْنُ اَقْرَبُ اِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيْدِ ۝١٦

﴿16﴾ *"İnsanı biz yarattık ve elbette içinden geçenleri biliriz; biz ona şah damarından daha yakınız." (Kur'an, 50:16)*

Bu ayette Allah (cc) bize ettiğimiz mücadeleleri bildiğini söylüyor. Birinin sadece bunu söylemesi bile bizim için rahatlatıcı etkiye sahiptir. Allah, içimizden geçenleri, nefsimizin bizi neye çağırdığını bilir. O, bize kendi nefsimizden ve nefsimizin bizi çağırdığı şeylerden daha yakındır. O, bize şah damarımızdan daha yakındır. Peki neden şah damarı? Bunun seçilmesinin özel bir anlamı mı var? Şah damarı, kalbe kan taşıyan en önemli damardır. Eğer kesilirse, anında ölürüz. Kelimenin tam manasıyla hayatımız ona bağlıdır. Ama Allah (cc) bize ondan daha yakındır. Bize kendi canımızdan, kendi özümüzden, nefsimizden daha yakındır. Allah, bize kalbimize giden en önemli yoldan daha yakındır.

Bir başka ayette Allah (cc) şöyle buyurur:

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ
اِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيْكُمْ ۚ
وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهٖ
وَاَنَّهٗٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۝٢٤

﴿24﴾ "Ey iman edenler! Sizi hayat verecek şeylere çağırdıklarında Allah ve resulünün çağrısına uyun ve şüphesiz bilin ki Allah kişi ile kalbinin arasına girer. Unutmayın ki, O'nun huzuruna götürüleceksiniz." (Kur'an, 8:24)

Allah (cc) bir nefsimiz olduğunu, bir kalbimiz olduğunu bilir ve bunların bizi yönlendirdiğini de bilir. Ve bize onlardan bile daha yakın olduğunu söyler. Dolayısıyla Allah'tan gayrısından medet umduğumuzda yalnızca daha zayıf olandan medet ummuş olmuyor aynı zamanda yakın olanı geçip çok daha uzak olana sığınmış oluyoruz. SubhanAllah.

Tabiatımız bu olduğu için, ki Allah en iyisini bilir, fırtına esnasında tüm kapıları kapalı tutarak bizi korur ve yönlendirir. O, her yanlış kapının ardında, girersek düşeceğimiz, dik bir yamaç olduğunu bilir. Rahmetiyle o kapıları kapalı tutar.

Rahmetiyle, fırtınayı yardım çağıralım diye gönderir bize. Muhtemelen yanlış cevabı seçeceğimizi de bildiğinden bize sadece doğru olan tek cevabın seçilebileceği çoktan seçmeli bir imtihan verir. Zorluğun kendisi kolaylıktır. Tutunduğumuz diğer tüm dalları, diğer tüm seçenekleri ortadan kaldırarak bize imtihanı kolaylaştırır.

Fırtına çıktığında ayakta durmak zordur. Asıl mesele de işte budur. Allah, rüzgârı göndererek bizi dizlerimiz üzerine çöktürür ki bu, dua etmek için en harika konumdur.

Cennette Evini Görmek: Allah'ın Yardımı Üzerine Düşünceler

Size sadece hikâyeden ibaret olmayan bir hikâye anlatacağım. Bir kadının, bir şeyi hayatının şaşaasından daha çok sevmesiyle başlıyor hikâye. Öyle bir kadın ki kendisinin içinde bulunduğu acı verici durumlarla tanımlanmasına ya da sınırlanmasına izin vermez; içinde, uğrunda öleceği bir iman taşırdı. O bir kraliçeydi, lakin bu dünyanın tahtlarından, saraylarından geçip ötesini görmüştü. Bu dünyadaki sarayından ahiretteki sarayını görmüştü. Ama, Firavun'un karısı Asiye için, yalnızca kalbin mecazen görmesi değildi bu. Asiye'nin gördüğü, bizzat kendi gözleriyle gördüğüydü.

Allah subhanallahu ve teâlâ şöyle buyurur: "Allah iman edenlere de Firavun'un karısını misal vermektedir: O, 'Rabbim!' demişti, 'Yüce katında, cennette benim için bir ev yap; beni Firavun'dan ve yaptıklarından kurtar ve beni bu zalimler topluluğundan da selâmete çıkar!'"

Hz. Asiye'nin hikâyesini defalarca dinlemişimdir. Ve her seferinde beni çok etkilemiştir. Ama bu sefer bir başka tesir etmişti bana. Birkaç ay önce zorlu bir imtihandan geçiyordum. Böyle anlarda yanınızda erdemli, iyi insanların olması paha biçilemez bir şeydir. Bir derdiniz olduğunda, bir kısa mesaj, bir facebook durum mesajı, Suhaibwebb'in e-posta listesinden gelen bir mesaj yeterlidir, sizin için dua eden insanlar ordunuz olmuştur. SubhanAllah (Allah her tür noksanlıktan münezzehtir).

Ve ben de bir ricada bulundum. Bir insanın bir insana verebileceği en büyük hediyeyi istedim: samimi bir dua. Aldığım geri dönüşlerle şaşkına dönmüştüm. Allah'ın bu lütfunu asla unutamam. İnsanlar bana gece namazında, Kâbe'de, yolculukta hatta doğumda dua ediyorlardı. O kadar çok dua almıştım ki... ama içlerinden bir tanesi beni çok etkilemişti. Şöyle diyordu: "Allah sana Cennetteki evini göstersin ki her zorluk senin için kolaylaşsın." Bu mesajı okudum ve vuruldum. Tam on ikiden vuruldum.

Hz. Asiye'nin hikâyesini hatırladığımda inanılmaz bir şey fark ettim. O, bir insanının tahayyül edebileceği en ağır işkenceleri yaşıyordu. Firavun, yeryüzünün gelmiş geçmiş en büyük zalimiydi. Onun sadece hükümdarı değil aynı zamanda kocasıydı. Son anlarında, Firavun ona vahşice işkence etmeye başladığında tuhaf bir şey oldu. Asiye gülümsedi. Bir insanın başına gelebilecek en ağır sıkıntılardan birini yaşıyordu ama o gülümsüyordu.

Bu nasıl mümkün olabilirdi? Biz trafikte kaldığımızda ya da biri bize yan gözle baktığında bile bununla başa çıkamazken o işkence görürken nasıl oluyordu da gülümseyebiliyordu? Hz. İbrahim (as) aleyhisselam, Allah'ın selamı ve rahmeti üzerine olsun, en büyük musibetlerden birini yaşıyordu ama nasıl oluyordu da ateş ona serin geliyordu? Neden hiçbir şeyi olmayan bazı insanlar şikâyet etmek için hiçbir sebep bulamazken, 'her

şey'i olanlar şikâyet etmekten başka bir şey bulamıyordu? Nasıl oluyordu da bazen hayattaki büyük dertlere, her gün karşılaştığımız küçüklerinden daha fazla sabır gösterebiliyorduk?

Musibetlerin zor olduğunu sanırdım ben, çünkü bazı şeylere katlanmak zordur. Hatta bunun zorluk sırasına göre listesi filan olduğunu sanırdım. Mesela en sevdiğinin ölümüne dayanmak, elbette ki trafik cezası almaktan çok daha zordur. Gayet açık. Gayet anlaşılır.

Ama aynı zamanda gayet yanlış.

Musibetin hiçbir türüne dayanmak kolay değildir çünkü bizatihi musibetin kendisi zordur. Sıkıntının kolaylığı veya zorluğunun görünmeyen farklı bir ölçütü vardır. Hayatta yaşadıklarımın kolay veya zor oluşu, onun kolay veya zor oluşuyla alakalı değildir. Kolaylık ve zorluk ancak İlâhî yardımın derecesine bağlıdır. Allah bana kolaylaştırmadığı müddetçe hiçbir şey ama hiçbir şey kolay değildir. Trafik sıkışıklığı da kâğıt kesiği de. Allah bana kolaylaştırdığı müddetçe hiçbir şey zor değildir. Ne hastalık, ne ölüm, ne ateşe atılma, ne de bir zalimin elinden işkence görme.

İbn Ataullah el-İskenderi ne de güzel söylemiş: "Rabbinde ararsan hiçbir şey zor değil, kendinde ararsan hiçbir şey kolay değil."

Hz. İbrahim (as) ateşe atılmıştı. İnşaAllah hiçbirimiz bu hayatta böyle bir musibetle karşılaşmayız. Ama hayatında duygusal, psikolojik veya sosyal ateşe atılmayan insan herhalde yoktur. Ve sanmayın ki Allah o ateşleri bizim için serinletemez. Asiye bedensel işkence görüyordu ama Allah ona Cennetteki evini gösterdi ve o gülümsedi. Bizim gözlerimiz bu hayatta cenneti görmez, ama Allah dilerse, bize kalben O'nunla olan yurdumuzu gösterebilir, böylece her zorluk kolaylaşır. Ve kim bilir belki biz de öyle zamanlarda bile gülümseyebiliriz.

Yani mevzu musibetin kendisi değildir. Sorun açlık ya da soğuk değildir. Asıl sorun, açlık ve soğukla karşılaştığımızda ihtiyacımız olanın bizimle olup olmadığıdır. Eğer öyleyse, hiçbir açlık ve soğuk bizi etkilemez, incitemez. O zaman sorun, sadece açlık kapımızı çaldığında yiyeceğimizin olmamasına, kar fırtınası vurduğunda sığınacak yerimizin olmamasına döner.

Hiç şüphe yok ki Allah bize arınalım, güçlenelim, O'na dönelim diye musibetler gönderir. Ama şundan da emin olun ki Allah açlık, susuzluk ve soğukla beraber yiyecek, su ve sığınak da gönderir. Allah imtihanı gönderir ama sabrı ve hatta rızayı da beraberinde gönderir. Evet Allah Hz. Âdem'i (as) zorluklarla mücadele edeceği bu dünyaya göndermiştir, ama aynı zamanda İlâhî yardım sözü de vermiştir. Kur'an bize der ki: "(Allah) Şöyle buyurdu: İkiniz birden inin oradan, birbirinize düşman olarak. Size benden bir hidayet geldiğinde bilesiniz ki hidayetime uyan artık ne sapar ne de bedbaht olur." (Kur'an, 20:123)

En sevdiğim dualardan biri Hz. Peygamber'in (sav) Taif'te ettiği duadır. Kanlar içinde yaralanmış halde Rabbine yakardı ve şöyle dedi: "Bütün karanlıkları aydınlatan ve dünya ve ahiretin tüm işlerini düzelten Senin Nuruna sığınıyorum."

Şüphesiz Allah, sevdiği kimseleri imtihan eder ve bunu imanın dereceleri nispetinde yapar. Ama Allah, her imtihanı kolay kılan, her ateşi serin kılan İlâhî yardımını da gönderir. Aynı şekilde Allah ateşin ortasında bile bizi Nur'u ile gülümsetebilecek İlâhî yardımı elbet gönderir.

Başkaları Tarafından İncitilme: Çare ve Şifa

Ben büyürken dünyayı mükemmel bir yerdi. Tek sorun, öyle olmamasıydı. Her şeyin her zaman "adil" olabileceğine inanırdım. Benim için bu, kimsenin haksızlığa uğramaması, eğer uğrarsa da adaletin yerini bulması gerektiği anlamına geliyordu. Her şeyin olması gerektiğine inandığım gibi olması için çok mücadele ettim. Ama bu mücadelemde, bu hayatla alakalı asıl gerçeği gözden kaçırdım. Çocukça idealizmimle, dünyanın özü itibariyle kusurlu olduğunu anlayamadım. Biz insanlar, özümüz itibariyle kusurluyuz. Bu yüzden hep işleri berbat edeceğiz. Ve bunu yaparken de kaçınılmaz olarak, bilerek veya bilmeyerek, isteyerek veya istemeyerek başkalarına zarar vereceğiz. Dünya adil bir yer olmadı hiç.

Peki bu bizim haksızlığa karşı mücadele etmeyi bırakmamız veya Hakikatten vazgeçmemiz anlamına mı gelir? Elbette ki gelmez, ama bu, bizim bu dünyayı ve insanları, gerçek dışı bir standartta tutmamamız gerektiği anlamına gelir. Tabii ki bu her zaman kolay değildir. İnsanların bizi hayal kırıklığına uğrattığı,

ailemizin bile kalbimizi kırabildiği böylesine kusurlu bir dünyada nasıl yaşarız? Ve belki de en zoru, haksızlığa uğradığımızda affetmeyi nasıl öğreniriz? Sert olmadan güçlü olmayı, zayıf olmadan yumuşak kalmayı nasıl başarırız? Ne zaman tutunur ve ne zaman bırakırız? Çok önemsemek, ne zaman aşırı olur? Peki acaba gereğinden fazla sevmek diye bir şey var mıdır?

Bu soruların cevabını bulmadan evvel, kendi hayatımızın bir adım dışına çıkmalıyız. Canı yanan, haksızlığa uğrayan ilk kişi miyiz son kişi mi diye kendimize bir sormalıyız. Bizden öncekilerin mücadelelerine ve zaferlerine bir bakmalıyız. Büyümenin acısız olmayacağını, başarının ise ancak bir mücadelenin meyvesi olduğunu anlamalıyız. Bu mücadele her daim başkalarının verdiği zararlara karşı koymayı ve bu zararların üstesinden gelmeyi gerektirir.

Peygamberlerimizin mükemmel örneklerini hatırlamak, acımızın münferit olmadığını da bize hatırlatacaktır. Hz. Nuh (as) 950 yıl boyunca kavmi tarafından kötü muameleye uğramıştı. Kur'an bize der ki: "Bunlardan önce Nuh'un kavmi de (peygamberlerini) yalancılıkla itham etmişti. O kulumuzu yalancı saydılar, 'Delinin biri!' dediler ve o görevinden alıkondu." (Kur'an, 54:9) Hz. Nuh (as) o kadar çok kötü muameleye maruz kalmıştı ki sonunda Rabbine şöyle demişti: "Artık yenik düştüm; yardımını esirgeme!" (Kur'an, 54:10)

Veya Hz. Peygamber'in (sav) kanı akana kadar nasıl taşlandığını, sahabelerin nasıl aç bırakılıp dövüldüğünü aklımıza getirebiliriz. Bunları hep insanlar yapmıştı. Daha biz yaratılmadan evvel, insanın bu tabiatını melekler bile anlamıştı. Allah meleklere insanoğlunu yaratacağını söylediği vakit, sordukları ilk soru insanın bu zarar verme potansiyeli ile ilgiliydi. Allah buyurur: "Hani Rabbin meleklere, 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım' demişti. Onlar, 'Biz seni övgü ile tesbih ederken ve senin kutsallığını dile getirip dururken orada fesat çıkaracak ve kan dökecek birini mi yaratacaksın?' dediler." (Kur'an, 2:30)

İnsanoğlunun birbirine karşı korkunç suçlar işleme potansiyeli bu hayatın acı bir gerçeğidir. Yine de çoğumuz oldukça şanslıyız zira bizler bizden öncekilerin yaşadığı türde musibetleri yaşamak zorunda kalmadık. Çoğumuz, ailelerimize gözlerimizin önünde işkence edilmesini veya öldürülmesini izlemek zorunda kalmayacağız. Ama yine de pek azımız şu veya bu şekilde insanlar tarafından incitilmediğini söyleyebilir. Yani çoğumuz açlıktan ölme ya da evlerimiz yok edilirken çaresiz kalma hissini tatmak zorunda olmasak da, yine çoğumuz yaralı bir kalp nedeniyle ağlamanın ne demek olduğunu bilecek.

Peki bundan kaçınmak mümkün müdür? Bir dereceye kadar mümkündür. Tüm acılardan kaçınamayız, lakin beklentimizi, tepkimizi ve odak noktamızı ayarladığımız vakit, yıkımın çoğundan kaçınabiliriz. Örneğin, tüm güvenimizi, itimadımız, umudumuzu bir başkasına bağlamak gerçek dışı ve düpedüz ahmakçadır. İnsanların hataya düşebileceğini, bu sebeple de nihai güven, itimat ve umudumuzun yalnızca Allah'a olması gerektiğini unutmamamız gerekiyor. Allah şöyle buyurur: "... Artık kim sahte tanrıları reddeder de Allah'a inanırsa kopmayan sağlam bir kulpa yapışmıştır. Allah her şeyi işitir ve bilir." (Kur'an, 2:256) Kopmayan tek kulpun Allah'ın kulpu olduğunu bilmek, bizi pek çok lüzumsuz hayal kırıklığından koruyacaktır.

Ama bu sevmememiz veya daha az sevmemiz gerektiği manasına gelmiyor. Önemli olan nasıl sevdiğimizdir. Allah'tan başka hiçbir şey nihai sevgi nesnemiz olmamalıdır. Kalplerimizde hiçbir şey Allah'ın önüne geçmemelidir. Ve hiçbir zaman Allah'tan başkasını, onsuz hayatımızı sürdüremeyecek kadar sevecek bir noktaya getirmemeliyiz. Böyle bir 'sevgi', sevgi değil, aslında kulluktur ve bu acıdan başka bir şeye neden olmaz.

Peki tüm bunları yaptığımız halde hâlâ birilerinden inciniyor veya haksızlığa uğruyorsak ne yapacağız? En zor olanı nasıl yapabilir, affetmeyi nasıl öğrenebiliriz? Yaralarımızı iyileştir-

meyi ve onlar bize iyi davranmazken onlara karşı iyi olmayı nasıl öğrenebiliriz?

Hz. Ebubekir'in (ra) kıssasında bunun güzel bir örneği vardır. Kızı Aişe'nin (ra) en kötü şekilde iftiraya uğramasının ardından, Hz. Ebubekir (ra) dedikoduyu başlatan kişinin maddi olarak da desteklediği bir kuzeni olduğunu öğrenir ve doğal olarak iftiracıya verdiği maddi desteği keser. Bir müddet sonra da Allah şu ayeti indirir: "İçinizden yardımsever ve zengin olanlar akrabaya, yoksullara ve Allah yolunda hicret edenlere artık bir şey vermeyeceğiz diye yemin etmesinler. Bağışlasınlar, hoş görsünler; Allah'ın sizi bağışlamasını arzu etmez misiniz? Allah çok bağışlayıcıdır, çok esirgeyicidir." (Kur'an, 24:22) Hz. Ebubekir (ra) bu ayeti duyunca, Allah'tan bağışlanma diledi ve sadece o adamı affetmekle kalmadı, ona daha fazlasını da verdi.

Böyle bir bağışlama, mümin olmanın temelidir. Bu müminleri tarif ederken Allah şöyle der: "Onlar büyük günahlardan ve hayâsızlıklardan kaçınırlar, öfkelendiklerinde dahi bağışlarlar." (Kur'an, 42:37)

Kolaylıkla affedebilme yeteneğimiz, kendi kusurlarımızın ve başkalarına karşı yaptığımız hataların farkındalığı ile yönlendirilmelidir. Hepsinden önemlisi tevazumuz ise her gün Allah'a karşı kusur ve günah işlediğimiz gerçeği ile hareket etmelidir. Allah'a kıyasla biz kimiz ki? Yine de âlemlerin Rabbi Allah, gece gündüz bizi affeder. Biz kimiz ki affetmeyelim? Eğer Allah'ın bizi affetmesini istiyorsak nasıl olur da başkalarını affetmeyiz? İşte tam da bu sebeple Hz. Peygamber (sav) bize şunu öğütlüyor: "İnsanlara merhamet etmeyene, Allah da merhamet etmez." (Müslim)

Allah'ın merhametine dair bu umut, bizim affetme ve bir gün hakiki ve mükemmel olan dünyaya girme isteğimizi perçinlemelidir.

Hayat Denen Rüya

Sadece bir rüyaydı. Beni bir anda sardı. Oysa kâbusumda hissettiğim acı sadece geçici bir yanılsamaydı. Göz açıp kapayana kadar. Peki niye rüya görüyorum? Niye kaybetmeyi, korkuyu, hüznü uykumda bile hissediyorum?

Aslında tarih boyunca sorulagelen bir soru bu. Çoğu insan için bu sorunun cevabı, imana giden ya da ondan uzaklaştıran yolu belirlemiştir. Allah'a, hayatın gayesine, daha yüce bir düzene, en son varış yerine iman, bu tek bir soruya verilen cevaba bağlı. Yani bu soruyu sormak, hayata dair soru sormaktır.

Neden acı çekeriz? Neden 'iyi' insanların başına 'kötü' şeyler gelir? Masum çocukların açlıktan öldüğü, suçluların uluorta gezebildiği bir yerde Tanrı nasıl olabilir? Her şeye gücü yeten ve sevgi dolu bir Tanrı böyle felaketlerin olmasına nasıl izin verir?

Ve eğer Allah gerçekten Adil ve Kerîm ise, iyi insanların başına yalnızca iyi şeyler, kötü insanların başına da yalnızca kötü şeyler gelmesi gerekmez mi?

Cevap: Evet, elbette! İyi insanların başına yalnızca iyi şeyler, kötü insanların başına da yalnızca kötü şeyler gelir. Neden?

Çünkü Allah En Adil'dir (El-Adl) ve En çok Seven'dir (El-Vedûd). Ve O'nun ilminde ve anlayışında hiçbir eksiklik yoktur.

Asıl *bizim* ilmimizde ve anlayışımızda eksiklik vardır.

"İyi insanların başına yalnızca iyi şeyler, kötü insanların başına da yalnızca kötü şeyler gelir" ifadesini anlayabilmek için, öncelikle 'iyi'yi ve 'kötü'yü tanımlamamız gerekiyor.

İyi ve kötünün insan sayısınca tanımı olmasına rağmen, yine de bu hususta genel bir ittifak mevcuttur. Örneğin, çoğu insan, belirli bir konuda istediği amaç veya hedefe ulaşmanın 'iyi' olduğu hususunda hemfikirdir. Tabii bu durumda istenilen amaca ulaşamamak da kötü olurdu. Misal, eğer benim amacım, aşırı derecede zayıf olduğum için kilo almaksa kilo almak iyi bir şey olurdu. Buna mukabil, eğer amacım aşırı kilolu olduğum için kilo vermekse kilo almak kötü bir şey olurdu. Aynı durum, niyetime bağlı olarak iyi veya kötü olabiliyor. Yani benim nazarımda 'iyi', kişisel hedefime ulaşmama bağlı. Ve nihai 'iyi' de, benim nihai hedefime ulaşmama bağlı.

Öyle de, peki benim hedefim ne?

Bu soru bizi Varoluşun Hakikati ile ilgili olan aslî soruya götürür. Mevzu bahis hayatın amacı olduğunda, esasen iki farklı dünya görüşü vardır. Bunlardan ilki, bu hayatın Gerçek, son liman ve çabalarımızın nihai hedefi olduğunu savunur. Diğeri ise bu hayatın sadece bir köprü olduğunu, Allah'ın sonsuz Hakikati bağlamında bir anlık görüntüden başka bir şey olmadığını.

İlk gruptakiler için bu hayat her şeydir, her şeyin ulaşmaya çalıştığı Amaçtır. Diğer gruptakiler içinse bu hayat sıfıra yönelmektir. Neden? Çünkü sonsuzlukla mukayese edildiğinde en büyük sayı bile sıfır olur. Sıfır. Bir anlık bir rüya gibi.

Bu farklı dünya görüşleri o amaç sorusunu doğrudan etkilemektedir. Eğer bir insan bu hayatın Gerçek, son liman ve çabalarımızın nihai hedefi olduğuna inanıyorsa, hayat amacı,

bu hayattan alacağı keyif ve kazancı en üst düzeye çıkarmak olacaktır. Bu yaklaşıma göre 'kötü' şeyler elbette ki her saniye 'iyi' insanların başına geliyor. Yine bu yaklaşıma göre, insanlar adaletin olmadığı, Allah'ın olmadığı ya da Allah'ın Adil olmadığı (neuzubillah, bundan Allah'a sığınırım) sonucuna varabilirler. Bu durum tıpkı, kötü rüya gördü diye Allah'ın olmadığını düşünen insanın haline benzer. Ama neden rüyalarımıza ehemmiyet vermiyoruz? Sonuçta bazı rüyalar korkunç olabilir ve bu genelde 'iyi' insanların başına gelir. Rüyalarımızda, korku ya da mutluluk yaşamıyor muyuz? Yaşıyoruz. Peki niye umursamıyoruz?

Çünkü gerçek hayatımızın yanında o hiçbir şey değildir.

Diğer dünya görüşünde (İslâmi yaklaşım) ise, rüyadan başka bir şey olmayan bu hayattan alınan keyif ve kazancı en üst düzeye çıkarmak yaradılışın amacı *değil*dir. Bu görüşe göre, hayatın amacını Allah tanımlar: "Ben cinleri ve insanları, başkasına değil, sırf bana kulluk etsinler diye yarattım." (Kur'an, 51:56).

Bu ifadenin yapısına dikkat etmek gerek, (Arapça orijinalinde) bu ifade bir inkârla başlar: 'Yaratmadım / cinleri ve insanları (herhangi bir amaç için) [...]'. Yüce Allah (cc) önce, diğer TÜM amaçları reddediyor, sonra tek bir amacı belirtiyor. 'Başkasına değil, sırf bana kulluk etsinler.' Bu şu anlama gelir, mümin olarak biliyorum ki varoluş sebebim, Allah'ı tanımak, sevmek ve Ona yaklaşmaktan ibarettir. Yaradılışımın yegâne sebebi budur. Ve bu benim hayatımın farkındalığıdır, zira yaptığım ve inandığım her şeyi belirleyen budur. Etrafımdaki her şeyi, yaşadığım her şeyi belirler.

'İyi' ve 'kötü'nün manasına geri dönersek bizi nihai amacımıza yaklaştıran her şeyin İyi, nihai amacımızdan uzaklaştıran her şeyin Kötü olduğunu söyleyebiliriz. Nispî anlamda ise hedefi bu maddi dünya olanların 'iyi' ve 'kötü'lerini dünyevi şeyler belirler diyebiliriz. Onlar için, mal, mülk, makam, şöhret sahibi olmak

mutlak 'iyi', bunları kaybetmek ise mutlak 'kötü'dür. Yani bu yaklaşıma göre, iyi huylu bir insan maddi olarak sahip olduğu her şeyi kaybettiği vakit, bu 'iyi' bir insanın başına gelen 'kötü' bir şeydir. Ancak bu, yanlış bir dünya görüşünün sonucu olarak ortaya çıkan bir yanılsamadır. Mercek bozuksa, ortaya çıkan görüntü de bozuktur.

İkinci dünya görüşünde olanlar için, bizi Allah'ın sevgisine yaklaşma amacımıza yaklaştıran her şey iyi; bizi bu amaçtan uzaklaştıran her şey de kötüdür. Bu sebeple, bir milyar dolar kazanmak beni nihai amacımdan yani Allah'tan uzaklaştırıyorsa bu, başıma gelebilecek en büyük felakettir. Öte yandan, işimi, servetimi hatta sağlığımı kaybetmek beni nihai amacıma, Allah'a yaklaştırıyorsa gerçekte bu, bana bahşedilen en büyük nimet olabilir. Kur'an'da bahsedilen Hakikat budur, Allah (cc) şöyle buyurur:

﴿216﴾ *"Size zor geldiği halde savaş üzerinize farz kılındı. Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz.*

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۚ وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

Sizin için kötü olduğu halde bir şeyden hoşlanmış da olabilirsiniz. Yalnız Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Kur'an 2:216)

Bir mümin olarak benim kıstasım artık maddi anlamda kazanç ya da kayıp değildir, daha yüce bir şeydir. Dünyevi anlamda sahip olduğum ya da olmadığım şeyler, beni asıl Amacıma: Allah'a yaklaştırdığı ölçüde anlamlıdır. Bu dünya, bir an gördüğüm, sonra uyandığım bir rüyadan başka bir şey değildir. Bu rüyanın iyi mi kötü mü olduğu ise ancak uyandığım zamanki durumuma bağlıdır.

Nihai ölçekte mükemmel bir adalet vardır. Allah iyiliği (Kendisine yakınlığı) yalnızca iyi insanlara, kötülüğü (Kendisine uzaklığı) ise yalnızca kötü insanlara verir. Hem dünyada hem ahirette en büyük iyilik Allah'a yakınlıktır. Ve buna yalnızca 'iyi' insanlar ulaşır. Hz. Peygamber (sav) bu sebeple şöyle demiştir: "Müminin hâline hayret. Ki onun her işinde hayır vardır. Ve bu sadece mümine has bir özelliktir. Sevindiğinde şükreder, bu onun için hayırlıdır. Başına bir bela geldiğinde sabreder, bu da onun için hayırlıdır." (Müslim)

Bu hadis, bir şeyin iyi veya kötü olmasının onun dışarıdan nasıl göründüğü ile alakalı olmadığını söyler. Bu hadiste de belirtildiği gibi, "İyilik", ortaya çıkardığı içsel durumla, yani Allah'a yakınlığın tezahürleri olan sabır ve şükürle tanımlanır.

Diğer yandan ise hem dünyada hem ahirette en büyük felaket Allah'tan uzak olmaktır. Ve bununla cezalandırılanlar yalnızca 'kötü' insanlardır. Bu 'uzaklaştırılmış' insanların sahip olduğu ya da olmadığı mal, mülk, şöhret, makam yalnızca bir yanılsamadır, en güzel rüyada ya da en kötü kâbusta bunlara sahip olmak ya da olmamaktan daha gerçek ya da daha mühim değildir.

Bu yanılsamalar konusunda Allah (cc) şöyle buyurur: "Sakın kendilerini sınamak için onların bir kesimini yararlandırdığımız dünya hayatının çekiciliğine göz dikme! Rabbinin sana verdiği nimetler daha hayırlı ve daha kalıcıdır. (Kur'an, 20:131)

Bu dünyadan uyandığımızda başlayan hayat, ebedi hayattır. Ve bu uyanışla anlarız ki...

Öncesi sadece bir rüyaydı.

Kapanan Kapılar ve Bizi Körleştiren Yanılsamalar

Dün 22 aylık çocuğum bağımsızlığı tatmaya çalıştı. Oturduğu araç koltuğundan sıyrılıp sanki koca bir çocukmuş gibi arabanın kapısını kapatmaya çalıştı. İzlerken, eğer kapıyı kapatmasına izin verirsem o küçük kafasını çarpacağını fark ettim ve onu kucaklayıp kapıyı kendim kapattım. Çok üzüldü ve gözünden yaşlar boşandı. O kadar çok istediği bir şeyi yapmasını ben nasıl engellerdim!

Bu hadiseyi izlerken aklımdan garip bir fikir geçti. Hayatta bizim de başımıza böyle şeyler geldiğini, bir şeyi çok istediğimiz halde Allah'ın ona sahip olmamıza izin vermediğini düşündüm. İşler istediğimiz gibi gitmediğinde biz yetişkinlerin yaşadığı aynı hüsranı hatırladım. Ve birden her şey netleşti. Oğlumu korumak için kapıdan uzaklaştırmıştım sadece. Ama o bunu bilmiyordu. Aslında onu kurtardığıma dair hiçbir fikri yoktu,

ağlıyordu. Tıpkı onun o saflık ve masumiyetle ağladığı gibi, çoğu zaman biz de aslında bizi kurtaran olaylara ağlayıp sızlanıyoruz.

Bir uçağı kaçırdığımızda, işsiz kaldığımızda, istediğimiz kişiyle evlenemediğimizde bunun bizim iyiliğimiz için olabileceğini hiç düşündük mü? Allah şöyle buyurur: "...Hakkınızda hayırlı olduğu halde bir şeyden hoşlanmamış olabilirsiniz. Sizin için kötü olduğu halde bir şeyden hoşlanmış da olabilirsiniz. Yalnız Allah bilir, siz bilmezsiniz." (Kur'an, 2: 216)

Hadiselerin dış görünüşünün ötesine bakmak zor iştir. Yanılsamanın ötesini, anlayabildiğimiz yahut anlayamadığımız daha derin bir hakikati görmek büyük bir güç gerektirir. Oğlumun o an onu en çok istediği şeyden mahrum etmemin sebebinin aslında onu korumak olduğunu anlayamaması gibi, biz de çoğu zaman işin aslını göremiyoruz.

Bunun sonucunda, yüzümüze kapanan kapılara bakakalıyor ve açılan kapıları fark edemiyoruz. Aklımızdaki kişiyle evlenemediğimizde, ötesine bakamamamız aslında bizim için daha iyi birini görmemizi engelleyebilir. İşe alınmadığımızda, yahut bizim için çok kıymetli bir şeyi kaybettiğimizde, bir an durup düşünüp büyük resmi görmek zordur. Allah genelde bizden bir şeyleri, yerine daha güzelini vermek için alır.

Acı olaylar bile böyle olabilir. İnsanın evladını kaybetmesinden daha büyük bir acı neredeyse yoktur. Ancak, böylesi bir acı bile bizi kurtarabilir ve bize daha güzelini verebilir. Hz. Peygamber (sav) bir hadisinde şöyle der:

"Bir kulun çocuğu öldüğünde Allah meleklerine şöyle der: 'Kulumun evladını mı aldınız?'

Melekler cevap verir: 'Evet.'

Allah onlara, 'Onun gönül meyvesini, ciğerparesini mi aldınız?' der.

Melekler, 'Evet' derler.

Allah onlara, 'Peki kulum ne dedi?' diye sorar.

Melekler cevap verir: 'Allah'a hamd etti ve biz Allah'a döneceğiz, dedi.'

Allah buyurur: 'Cennette bu kulum için bir ev yapın ve adını hamd evi koyun.'" (Tirmizi)

Allah bizden çocuğumuz gibi sevdiğimiz bir şeyi alıyorsa, daha güzelini vereceği için almıştır. Belki de biz bu kaybımız nedeniyle çocuğumuzla beraber sonsuz yaşam süreceğimiz cennete kabul ediliyoruzdur. Ve buradaki hayatımızın aksine, çocuğumuz için hiçbir acı, korku, hastalık olmayacak olan sonsuz bir hayattır o.

Bu hayatta, kendi hastalığımız bile göründüğü gibi olmayabilir. Allah belki de onun aracılığıyla bizi günahlarımızdan arındırıyordur. Hz. Peygamber (sav) yüksek ateşi olduğu vakit şöyle demiştir: "Bir diken dahi olsa başına gelen sıkıntılar nedeniyle Allah kulunun günahlarını bağışlar, ağacın yaprakları gibi o Müslüman'ın da günahları dökülür." (Buhari)

Başka bir hadisinde Hz. Peygamber (sav) üzüntü ve keder için de aynısını söyler. Bir Müslüman'a bir sıkıntı, hastalık, gam, keder, üzüntü dokunursa, ayağına diken bile batsa Allah bunları kulun günahına kefaret sayar."

Ya da yoksulluğu düşünün. Zengin olmayan çoğu insan bunu muhtemel bir nimet olarak düşünmez. Ama Karun'un etrafındakiler öyle düşünüyordu. Karun, Hz. Musa zamanında yaşamış, Allah'ın ona büyük bir servet bahşettiği, öyle ki servetinin anahtarları bile servet olan bir adamdı. Kur'an şöyle diyor: "Karun gösterişli bir şekilde kavminin karşısına çıkardı. Dünya hayatını arzulayanlar, 'Keşke Karun'a verilenin bir benzeri bize de verilseydi! Doğrusu o çok şanslı!' derlerdi." (Kur'an 28:79)

Ancak Karun'un serveti onu kibirli, nankör ve Allah'a isyankâr biri yapmıştı. Allah şöyle buyuruyor: "Sonunda biz

onu ve evini barkını yerin dibine geçirdik. Artık Allah'a karşı ona yardım edecek adamları olmadığı gibi, kendi kendini kurtarabilecek durumda da değildi. Daha dün Karun'un yerinde olmayı isteyenler bu defa, 'Yazıklar olsun bize! Demek ki Allah rızkı kullarından dilediğine bol bol, dilediğine de ölçülü veriyormuş. Allah bize lütufta bulunmuş olmasaydı, bizi de mutlaka yerin dibine geçirmişti. Vah ki vah! Demek inkârcılar iflâh olmazmış!' der oldular." (Kur'an, 28:81-82) Karun'un sonunu gördüklerinde aynı insanlar onun servetinden korundukları için hallerine şükrettiler.

Buna belki de Kehf Suresinde anlatılan Musa ve Hızır'ın kıssasından daha iyi bir misal yoktur. Hz. Musa (as), Hızır (as) (müfessirler onun insan formunda bir melek olduğunu söylerler) ile yolculuk ederken, olayların her zaman göründüğü gibi olmadığını ve Allah'ın hikmetinin her zaman zahiren anlaşılamayacağını öğrenmiştir. Hızır (as) ve Hz. Musa (as) bir şehre geldiklerinde Hızır insanların teknesine zarar vermeye başladı.

Bu hareket zavallı tekne sahiplerine zararlı görünüyordu. Lâkin, Hızır (as) daha sonra aslında kendisinin bu insanları koruduğunu ve teknelerini onlar için kurtardığını anlatacaktır. Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "O cevap verdi: 'İşte bu, beraberliğimizin sona ermesidir. Şimdi sana, sabredemediğin şeylerin iç yüzünü haber vereceğim,' dedi. 'Gemi var ya, o, denizde çalışan yoksul kimselerindi. Onu delerek kusurlu hale getirmek istedim. (Çünkü) onların gideceği yerde her (sağlam) gemiyi gasp etmekte olan bir kral vardı.'" (Kur'an 18:78-79)

Hızır (as) teknelere zarar verirken aslında onları zorla ele geçiren bir kralın hoşuna gitmeyecek bir hale getirmek suretiyle o insanları koruyordu. Bazen hayatta yaşadığımız da tam olarak budur. Bizi korumak için, bir şey bizden alınır yahut istemediğimiz bir şekilde bize verilir. Ama bu bize yine, 22 aylık bir çocuğa olduğu gibi, yalnızca kapalı bir kapı gibi görünür.

Acı, Kayıp ve Allah'a Giden Yol

O çaresizliği hâlâ hatırlıyorum. Yaşadıklarımı düşünmenin akabinde içine girdiğim hüsran duygusuyla Rabbime döndüm. Hesaplı kitaplı işler için değil, hâlimi arz etmek için O'na döndüm. Daha gerçek bir şeyin çaresizliğiydi yaşadığım. Hata ve kusurlarım bana âyan oluverince, nefsimin zulmünden kurtulmanın çaresizliğini yaşadım. Daha iyi bir insan olabilme konusunda umutsuz hissediyordum kendimi.

Ve sonra, arınmak umuduyla kalbimi Allah'a (cc) teslim ettim. Her ne kadar Allah'ın duaları İşiten olduğuna dair sağlam inancımı her daim korumuş olsam da, bu duama ne zaman ve nasıl icabet edileceğini hiç tahayyül etmemiştim.

Çok geçmeden, hayatımın en zor dönemlerinden birini yaşadım. Bu süreçte kendimi hazırladım ve Allah'ın bana yol göstermesi ve güç vermesi için dualar ettim. O sıralarda önceki duamla arasında bir bağ görmemiştim. Ama üzerinden hayli zaman geçip bunun üzerine düşündüğüm vakit ne kadar olgunlaştığımı fark ettim. O an birden duam geldi aklıma ve şunu

hissettim, yaşadığım o zorluk aslında çaresizce ettiğim duaya icabetin ta kendisiydi.

Rumi'nin şu sözleri bu durumu çok güzel açıklıyor: "Sopayla kilime vuranın gayesi, kilimi dövmek değil, tozunu almaktır. İçiniz 'ben'-lik perdesinin tozuyla dolu ve o toz tek seferde terk etmez gönlü. Her ezada her cefada azar azar uzaklaşır gönülden, bazen uyurken bazen de uyanıkken."

Bazen bazı şeyler yaşarız şu hayatta, ama yaşadığımız olaylar arasındaki bağlantıyı kuramayız hiç. Bir sıkıntımız olduğunda, acı çektiğimizde, bunun yaşadığımız başka bir olayın doğrudan sebebi veya sonucu olabileceğini göz ardı ederiz. Yaşadığımız acı ve Allah (cc) arasındaki doğrudan bağlantıyı fark etmeyiz.

Bu acı ve zorluklar hayatta pek çok amaca hizmet eder. Zor zamanlar, Yaratıcımız ile olan ilişkimizin düzelmesi için hem bir işaret hem de bir şifa işlevi görebilir.

Zor zamanlar, imanımızı, sebat ve takatimizi test eder. Böyle zamanlarda, imanımızın seviyesi aşikâr olur. Zorluklar, maskemizi çıkarır, halis iman beyanının ardındaki hakikati gözler önüne serer. Zorluklar, hakiki iman ile sahte imanı birbirinden ayırır.

Allah şöyle buyurur: "İnsanlar, denenip sınavdan geçirilmeden, 'İman ettik' demekle bırakılacaklarını mı sanıyorlar? Andolsun ki biz, onlardan öncekileri de sınamıştık. Allah, elbette doğru olanları ortaya çıkaracaktır; keza O, yalancıları da mutlaka ortaya çıkaracaktır." (Kur'an, 29:2-3).

Zorluklar bizi sınar. Zorluklar, hem bir nimet, hem de Allah'ın sevgisinin bir göstergesi olabilir. Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Allah bir kimse için bir hayır dilediğinde, onu zorlukla sınar." (Buhari)

Yine de çoğu insan zorlukların hayırlı olabileceğini idrak edemiyor. Çoğu insan zorlukların insanları Rablerine yönelten birer arındırıcı olduğunun farkına varamıyor. Oysa, bir anda

kontrol edemeyeceği bir durumun içine düşen kibirli birinin hali nicedir? Kendini okyanusun ortasında fırtınada mahsur kalmış durumda bulan adamın hali nicedir? Peki ya "batmaz" denilen geminin Titanik hikâyesine dönüşüveren ahvali nicedir?

Yaşadığımız bu talihsizlikler aslında birer uyandırma çağrısıdır. Bizi sarsar, uysallaştırır. Bize, kendimizin ne kadar küçük, Rabbimizin ne kadar büyük olduğunu hatırlatır. Böylece bizi aldanmışlıklarımızın, gafletimizin, başı boşluğumuzun uykusundan uyandırıp Rabbimize kavuşturur. Zorluklar, gözlerimizden rahatlık perdesini kaldırır ve bize kim olduğumuzu ve nereye gittiğimizi hatırlatır.

Allah (cc) şöyle buyurur: "...belki dönüş yaparlar diye, iyi durumlarla da kötü durumlarla da imtihan ettik." (Kur'an, 7:168). Başka bir ayette ise Allah şöyle buyurur: "Biz hangi ülkeye bir peygamber gönderdiysek mutlaka ora halkını, Allah'a yönelip yalvarsın yakarsınlar diye dert ve sıkıntıya uğratmışızdır." (Kur'an, 7:94)

Bu tevazu dersi insan ruhunu öylesine arındırır ki Allah (cc) Kur'an'da, karşılaştıkları her acının onları yüceltmek ve onurlandırmak için olduğunu temin ederek müminleri teselli eder. Allah şöyle buyurur: "Eğer siz (Uhud'da) bir yara aldıysanız bilin ki o topluluk da benzeri bir yara almıştı. O günleri biz insanlar arasında döndürüp duruyoruz ki Allah gerçek müminleri ortaya çıkarsın ve uğrunda şehitleri olsun diye. Allah, zalimleri sevmez. Bir de Allah, iman edenleri günahlardan arındırmak, kâfirleri de yok etmek için böyle yapıyor." (Kur'an, 3:140-141)

İnsanı Allah'a götüren yolda bu yaşananlar, nefsi arındırma savaşının ta kendisidir. Fedakârlıkla başlayan bu yolun taşları mücadele azmiyle döşenir. Allah şöyle buyurur: "Ey insan! Sen Rabbine doğru büyük bir çaba içindesin; sonunda kuşkusuz O'na kavuşacaksın da." (Kur'an, 84:6)

Bir Müminin Zorluk Karşısındaki Tavrı

Müslümanlar için çalkantılı dönemlerden geçiyoruz. Bazen umutsuzluğa kapılmamak elde değil. Çoğumuz başımıza neden bunların geldiğini merak ediyoruz. Yanlış bir şey yapmadığımız halde bunları neden yaşıyoruz? Herkes için "özgürlük", "hürriyet" ve "adalet" üzerine kurulu bu ülkede[2] bunca ayrımcılığa nasıl maruz kalabiliyoruz?

Tüm bu düşünceler normal olsa da bunların ötesine bakmamız gerekiyor bizim. Bir an için bu yanılsamadan çıkıp ardında bekleyen Hakikati görmemiz gerekiyor. Bu hologramın ardındaki Hakikati görmek istiyorsak görüşümüzü yeniden odaklamamız gerekiyor.

Kur'an'da ve peygamberlerin öğretilerinde en çok tekrarlanan öğütlerden biri şu temel hakikattir: Hayatta her şey bir imtihandır.

Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "Hanginizin davranışça daha iyi olduğunu denemek için ölümü ve hayatı yaratan O'dur. O, güçlüdür, çok bağışlayıcıdır." (Kur'an, 67:2)

---

2 Amerika

Burada bize hayat ve ölümün yaratılış amacının bizi denemek olduğu anlatılıyor. Acil durum sirenini düşünelim. Nedir amacı? Zarar verecek bir şeyin yaklaştığına dair bizi uyarmak. Bu uyarı sesini duyduğumuzda doğal olarak telaşlanırız. Peki ya sireni test etmeleri gerekiyorsa ne yaparız? Nasıl tepki vereceğimizi test etmek için yapılan bir tatbikatsa bu? Siren aynı sirendir, ama bu kez sadece bir testtir. Gerçek gibi olsa da, aynı sesi çıkarsa da, aynı şeyi hissettirse de sadece bir denemedir. Test süresince tekrar tekrar hatırlarız bunu.

Allah'ın bize bu hayatla ilgili anlattığı da tam olarak budur. Çok ama çok gerçek görünecek, öyle gibi gelecek, öyle hissettirecek. Zaman zaman bizi ürkütecek. Zaman zaman ağlatacak. Bazense dimdik ve sağlam durmamız gereken yerde kaçmamıza neden olacak. Ama bu hayat ve içindeki her şey sadece bir imtihandan ibaret olacak. Asla gerçek olmayacak. Tıpkı acil durum sisteminin testi gibi, bizi gerçek olan için eğitecek. Sirenin ötesindeki Hakikat için bizi eğitecek.

Peki ya siren sesinin gelişi sürpriz olmasaydı? Ya her haneye test sireninin geleceği bildirilseydi? Yüce Allah (cc) şöyle buyurur:

﴿186﴾ *"Andolsun ki mallarınız ve canlarınız konusunda denemeden geçirilirsiniz; şüphesiz sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak kosanlardan bircok üzücü şey işitirsiniz. Eğer sabreder ve sakınırsanız bilin ki bu size gereken davranışlardandır.' (Kur'an, 3:186)*

لَتُبْلَوُنَّ فِيْٓ اَمْوَالِكُمْ وَ اَنْفُسِكُمْ ۫
وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ
وَ مِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا اَذًى كَثِيْرًا ؕ
وَ اِنْ تَصْبِرُوْا وَ تَتَّقُوْا فَاِنَّ ذٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۱۸۶﴾

Bu uyarılara ek olarak bir de benzer şekilde test edilen başka toplumların bilgilerinin de bize verildiğini bir düşünün. Allah buyuruyor:

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ
وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ
مَسَّتْهُمُ الْبَأْسَاءُ وَالضَّرَّاءُ وَزُلْزِلُوا حَتَّىٰ
يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَىٰ نَصْرُ اللَّهِ ۗ
أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾

﴿214﴾ "Yoksa sizden öncekilerin çektikleriyle karşılaşmadan cennete girebileceğinizi mi sandınız? Onlar öylesine yoksulluk ve sıkıntı çekmişler, öyle sarsılmışlardı ki peygamber ve yanındakiler, 'Allah'ın yardımı ne zaman gelecek?' demeye başladılar. Bilesiniz ki Allah'ın yardımı yakındır." (Kur'an, 2:214)

Yani siren sadece önceden haber verilmekle kalmadı, aynı zamanda yeni de değildi. Toplumumuza bunun söylendiğini varsayalım. Peki tüm bunlardan sonra test sirenine nasıl tepki veririz? Eğer bu bir tatbikatsa, endişe veya inanmamazlık etmeyiz. Telaş etmeyiz. Dert de etmeyiz.

Ama harekete geçeriz.

Ve işte en can alıcı kısmına geldik. Kimin adına harekete geçiyoruz? Bizi test eden kim? Bizi gerçekten izleyen kim? CNN, C-Span, Amerikan kamuoyu? Hiçbiri değil. Hepsi bu yanılsamanın bir parçası; hepsi bu testin bir parçası. Hepsi testin eseri. Biz yalnızca ve yalnızca bir tek Hakim adına harekete geçiyoruz. Biz yalnızca asıl Gerçek (el-Hakk) adına harekete geçiyoruz. Harekete geçiyoruz çünkü O bizi izliyor ve bu testin Bir ve Tek Hakimi O, biliyoruz.

Bu temel gerçeği fark ettiğimizde çarpıcı bir şey olur. Bunun sadece bir test olduğunu içselleştirdiğimiz anda, sorduğumuz

sorular büyük ölçüde değişir. "Bu nasıl olabilir?" "Neden hayat bu kadar adaletsiz?" sorularının yerini, "Nasıl tepki vermeliyim?", "Testi nasıl geçmeliyim?", "Neyi öğrenmem gerekiyor?", "Bana acı veren, bana zulmeden bu yanılsamanın ve testin yaratıcısını nasıl görmeliyim?", "Toplum olarak bu testi, son varış yerimize, Allah'a yaklaşmak için nasıl kullanabiliriz?", "Bu testi, yaratılış amacımızı gerçekleştirmek için, O'na yaklaşmak için bir araç olarak nasıl kullanabiliriz?" soruları alır. Allahuekber.

Allah'ın imtihanlarının güzelliği, geleceğini bildirdikten sonra, bir de bu imtihanları geçmenin yolunu bize göstermesidir: Sabır ve Takva.

Allah şöyle buyurur: "Dünya hayatı zaten aldatıcı şeylerden ibarettir. Andolsun ki mallarınız ve canlarınız konusunda denemeden geçirilirsiniz; şüphesiz sizden önce kendilerine kitap verilenlerden ve Allah'a ortak koşanlardan birçok üzücü şey işitirsiniz. Eğer sabreder ve sakınırsanız bilin ki bu size gereken davranışlardandır." (Kur'an, 3:185-186)

Başka bir ayette Allah (cc) bize karşı kurulan tuzaklar sonucunda gelebilecek herhangi bir zararın önlenmesi için gerekli olan iki unsuru şöyle vurgulamaktadır:

إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ
يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ
كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

﴿120﴾ "Size bir iyilik gelirse bu onları üzer, ama başınıza bir kötülük gelse buna sevinirler. Eğer sabreder ve sakınırsanız, onların tuzağı size hiçbir zarar vermez. Allah onların yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır." (Kur'an, 3:120)

Bu imtihanları geçmek için gösterdiği rehberin bir parçası olarak Allah (cc) bizden öncekilerin nasıl tavır sergilediklerini de şöyle anlatıyor:

"Birtakım insanlar onlara, 'İnsanlar size karşı asker toplamışlar, onlardan korkun' dediler de bu, onların imanlarını arttırdı ve 'Allah bize yeter, O ne güzel vekildir!' diye cevap verdiler. Bunun üzerine Allah'ın lütuf ve keremiyle kendilerine hiçbir fenalık dokunmadan geri döndüler, Allah'ın rızasına da uymuş oldular. Allah büyük lütuf sahibidir. Bakın, bu şeytan ancak kendi yandaşlarını korkutur. Mümin iseniz onlardan korkmayın, benden korkun." (Kur'an, 3:173-175)

Bir başka ayette de şöyle buyuruyor:

"Nice peygamberler vardır ki onunla birlikte birçok Allah erleri savaştılar. Allah yolunda başlarına gelenlerden ötürü gevşemediler, yılmadılar, boyun eğmediler. Allah, sabredenleri sever. Onların sözü şunu demekten ibaretti: 'Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı bize yardım et!' Bu yüzden Allah onlara dünya nimetini ve ahiret nimetinin de güzelini verdi. Allah işini güzel yapanları sever. Ey iman edenler! Eğer inkâr edenlere uyarsanız, sizi gerisin geri döndürürler de sonra hüsrana uğramış olursunuz. Oysa sizin mevlanız (koruyup kollayanınız) Allah'tır ve O, yardımcıların en iyisidir." (Kur'an, 3:146-150)

Allah (cc) bize bu misalleri, bizden öncekilerin tutumlarından dersler alalım diye veriyor. Onların tutumu şuydu: "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" ve "Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı bize yardım et!" Onların tutumu yanılsamaya bakmak değil, yanılsamanın ardında Olan'a, Allah'a bakmaktı. Onlar, yalnızca imtihan edenin değil, imtihanlardan geçirecek olanın da Allah olduğunun farkındaydı. Bu yüzden tevbe ederek,

sabrederek ve maneviyatlarını güzelleştirerek (takva yoluyla) Allah'tan yardım diliyorlardı.

Ancak hepsinden daha güven verici olanı Allah'ın (cc) müminleri teselli etmesi ve onlara muvaffakiyet vaat etmesidir:

"Gevşeklik göstermeyin, üzülmeyin; eğer inanmışsanız şüphesiz en üstün olan sizsiniz. Eğer siz (Uhud'da) bir yara aldıysanız bilin ki o topluluk da benzeri bir yara almıştı. O günleri biz insanlar arasında döndürüp duruyoruz ki Allah gerçek müminleri ortaya çıkarsın ve uğrunda şehitleri olsun diye. Allah, zalimleri sevmez. Bir de Allah, iman edenleri günahlardan arındırmak, kâfirleri de yok etmek için böyle yapıyor. Yoksa, Allah içinizden cihad edenleri ortaya çıkarmadan ve sabredenleri belirlemeden cennete gireceğinizi mi sanıyordunuz?" (Kur'an, 3:139-142)

Hayatımıza baktığımız mercekleri değiştirdiğimiz vakit, iç ve dış tepkilerimiz büyük ölçüde değişir. Bizden önceki iyi kimselerin imtihan edilmesi onların iman ve itaatlerini artırdı. Kur'an şöyle nakleder: "Müminler düşman kuvvetlerini karşılarında görünce, 'Bu, Allah'ın ve resulünün bize vaat ettiği durumdur, Allah ve resulü hep doğru söyler' dediler; bu onların ancak imanlarını ve teslimiyet duygularını arttırdı." (Kur'an, 33:22)

Ancak biz bu merceği değiştirmediğimiz müddetçe, imtihanın asıl amacının sizin, benim ve aynı zamanda tüm düşmanlarımızın da Yaratıcısı'na yakın olmak, güçlenmek ve arınmak için yaratılan bir araç olduğunu anlamak üzere gösterdiğimiz "bu nasıl bizim başımıza gelebilir" tepkisinin ötesine geçemeyeceğiz.

Bu Dünya: Mahkûm Cenneti

Havaalanındaydım, güvenlikte klasik sorgumu bekliyordum. Orada dururken annesiyle birlikte bekleyen küçük bir kız dikkatimi çekti. Kız ağlıyordu, belli ki hastaydı. Annesi kızına ilaç vermek için çantasına uzandı. Küçük kızın perişan görünüşüne bakakalmıştım ve o anda bir şey gördüm. Sanki kapana kısılmış birine bakıyormuşum gibi hissettim kendimi. O masum ruhlu küçük çocuk, hasta ve acı çeken bedenine hapsolmuştu sanki.

Sonra aklıma Hz. Peygamber'in (sav) şu hadisi geldi: "Dünya müminin zindanı, kâfirin cennetidir." (Sahih-i Müslim). Ve ilk defa bu hadisi daha önce anladığımdan çok daha farklı bir şekilde anladım. Sanırım pek çok kişi bu hadisi yanlış yorumluyor, kâfirlerin bu hayatın tadını çıkardıkları, müminlerin ise helal ve haram sınırlamalarıyla yaşadıkları için ancak ahirette sefa sürecekleri şeklinde yorumluyor. Yahut mümin için sefalet, kâfir için saadet olduğunu düşünüyorlar belki.

Ama ben hiç de öyle olduğunu sanmıyorum.

O an, bu hadis o küçük kızda vücut bulmuş gibi hissettim. Başka bir dünyaya, hasta olmak zorunda olmadığı daha iyi bir dünyaya ait olduğu için bu dünyada hapsolmuş bir ruh nedir onu görmüştüm o küçük kızda.

Peki ya bunun tam tersi oluyorsa? Ruh zaten cennette olduğunu düşünüyorsa? O ruh başka bir yerde, daha iyi bir yerde olmak ister miydi hiç? İstemezdi. Zaten olmak istediği yerdeydi. O ruha göre "daha iyisi" yoktu. Cennetteyseniz daha mükemmel bir yer düşünebilir misiniz? Orada daha başka hiçbir şey istemezsiniz. Olduğunuz yerden hoşnutsunuzdur. Kâfirin durumu budur. Allah şöyle buyurur:

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ۝٧

﴿7﴾ *"Bize kavuşma ümidi taşımayanlar, dünya hayatıyla yetinip onunla mutlu ve huzurlu olanlar, kanıtlarımıza aldırış etmeyenler var ya," (Kur'an, 10:7)*

İnkâr eden için, kaçınılmaz olarak acı veren, hüsrana uğratan, fâni olan bu dünya onun cennetidir. Tüm bildiği budur. Düşmeniz, yaralanmanız ve sonunda ölmeniz gereken bir dünyanın bildiğiniz tek cennet olduğunu düşünsenize! Bunun vereceği ızdırabı tahayyül edebiliyor musunuz?

Daha iyi bir yer olmadığına, bu dünyanın sahip olabilecekleri en iyi yer olduğuna inananlar, bu dünyanın mükemmel olmadığını hissettikleri anda oldukça tahammülsüz davranacaklardır. Çabucak sinirlenecek, çabucak hüsrana düşeceklerdir, çünkü bu dünyanın cennet olması gerektiğini düşünmektedirler. Daha güzelinin farkında bile değillerdir, bu yüzden de tek istedikleri bu dünyadır. Tüm çabaları dünyaya yöneliktir. Yaratıcının onlara bahşettiği her gayret, her kabiliyet, her fırsat, her ikram bu

hayat uğruna harcanır, ki zaten kaderlerinde yazılandan başka hiçbir şey onlara ulaşmaz.

Onların ruhları, dünyevi bedenlerine bağlıdır, zira sahip oldukları ya da olacakları tek cennetin beden olduğunu düşünürler. Bu yüzden onu bırakmak istemez, ne pahasına olursa olsun ona tutunmak isterler. Ölüm anında ruhu 'cennet'inden çekip çıkarmak, başa gelebilecek en büyük işkencedir. Allah, inkâr edenlerin ölümünü ruhun bedenden şiddetle çekip çıkarılışı olarak tarif eder. Allah şöyle buyurur:

﴿1﴾ *Andolsun (kâfirlerin ruhlarını) şiddetle çekip çıkaranlara, (Kur'an, 79:1)* وَالنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾

Şiddetle çekilip çıkarılır çünkü o ruh ayrılmak istemez. Zaten cennetinde olduğuna inanır. Daha güzelinin, çok daha güzelinin farkında değildir.

İnanan ruh içinse durum farklıdır. İnanan, zindandadır, cennette değil. Peki neden? Mahkûm kimdir? Hapsedilmiş kişidir. Mahkûm, daha iyi bir yerde olmayı isterken evinden uzak kalmış, mahsur kalmış kişidir. Dünyevi beden, müminin hapishanesidir, ama bu hayat mümin ruh için sefalet çekilen bir yer olduğundan değil, ruh daha güzel bir yerin, asıl Yurdun özlemini çektiğindendir. Bu hayat mümin için ne kadar harika olursa olsun, onu bekleyen mükemmel hayat ile mukayese edildiğinde bir zindandır. Bu ruhun bağlılığı Allah'a ve O'nun katındaki hakiki cennetedir. Orada olmak ister bu ruh. Ama bu dünya hayatı, bir süreliğine, ruhu gitmekten alıkoyar. O bir settir, hapishanedir. Her ne kadar, müminin kalbi bu hayatın hakiki cennetini içinde barındırsa da ruh yine de öteleri arar. Ruh, Evini arar, ama bu ruhun belirli bir süre bedeninin parmaklıkları ardında kalması gerekir. Eve dönmesi için serbest bırakılmadan önce, 'zamanını doldurması' gerekir. Mümin ruhun bağlılığı, hapsolduğu bedene değildir. Mahkumiyeti bittiğinde

ve Eve gidebileceği söylendiğinde hapishanenin parmaklıklarına asla tutunmaz. Bu yüzden Allah müminin ölümünü çok daha farklı tarif eder. Allah şöyle buyurur:

وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾

﴿2﴾ *Andolsun (mü'minlerin ruhlarını) kolaylıkla alanlara, (Kur'an, 79:2)*

Mümin ruh bedenden kolaylıkla çıkar. 'Mahkumiyeti' bitmiştir ve artık Eve dönüyordur. Zaten olabilecek en iyi yerde olduğunu sanan kâfir ruh gibi tutunmaz.

Bu sebeple de sevgili Peygamberimizin (sav) kullandığı benzetmeden daha mükemmelini düşünemedim. Şüphe yok ki bu dünya müminin zindanı, kâfirin cennetidir. Her birimiz aynı arayan tarafından geri aranacağız. Soru şu ki, hayatımızı, o çağrı geldiğinde hapishanenin parmaklıklarına tutunacak şekilde mi yaşayacağız? Yoksa bunun Eve dönüş için serbest kalma çağrısı olduğunu bilerek mi?

ALLAH İLE İLİŞKİ

Seni yıkıyor yeniden inşa etmek için
Mahrum ediyor yine sana vermek için
Kalbindeki acı bu hayatı pek istememen için
Cennetin özlemini daha çok çekmen için

Allah'ı Aramak

Tüm hayatım boyunca Allah'ı aradım. Ama bunu bilmiyordum.

–Hayatta, insanda, her şeyde–aradığımız şeyleri düşündüğümüzde, inanan birinin de ateistin de aslında Allah'ı aradığını görürüz. Allah yaratıcıdır. İster mümin ister ateist olun, Allah ihtiyaçlarınızın, bağlılıklarınızın, eğilimlerinizin yaratıcısıdır. Ve bu içgüdüleri doğal düzene uyacak şekilde yaratmıştır: Tevhid (Tek bir üstün gücü aramak, tanımak ve ona teslim olmak).

Bir an olsun ne aradığımızı bir düşünelim. Mesela bir arkadaşta ne ararız? Neyi bulmaya çalışırız ve sırf neyi duymak için her şeyi vermeye hazırız?

"Ben seninle ilgileniyorum."

"İyi olacak, merak etme."

"Seni seviyorum. Her zaman da seveceğim."

"Bana tutunabilirsin."

"Seni asla hayal kırıklığına uğratmayacağım."

"Seni asla incitmeyeceğim."

"Seni asla terk etmeyeceğim."

"Her zaman yanında olacağım."

"Seni takdir ediyorum."

"Senin farkındayım."

"Seni anlıyorum."

"Kim olduğunu biliyorum."

"Sana yakınım."

"Seni affedeceğim."

"Mükemmel olmak zorunda değilsin."

"Seni asla bırakmayacağım."

"Seni asla aldatmayacağım."

"Arkandayım."

"Ben hallederim."

"Dinliyorum. Gerçekten dinliyorum."

"Seni incitmelerine asla izin vermeyeceğim."

"Seni her zaman koruyacağım."

"Senden asla vazgeçmeyeceğim."

"Seni asla yalnız bırakmayacağım."

"Hayatında her şey altüst olursa sana destek olacağım."

"Senin için sadece en iyisini istiyorum."

"Her şeyi mahvetsen bile seni yine affedeceğim."

"Seninle her şeyimi paylaşmaya hazırım."

"Benimle kavga da etsen sana nazik davranacağım. Seni bırakmayacağım."

"Ne yaparsan yap seni hep affedebilirim."

"Hatalarına, zaaflarına rağmen seni seviyorum."

"Sana huzur vereceğim."

"Seni mutlu edeceğim."

"Sana denge vereceğim."

"Sana güç ve kudret vereceğim."

"Seni iyileştireceğim."

"Sana itibar ve saygınlık kazandıracağım."

"Seni daima rahatlatacağım."

"Eğer bana dönersen, ne olursa olsun yanında olacağım."

"Bana ne yapmış olursan ol, seni hep affedebilirim."

Gerçek şu ki, iyi bir eş, iyi bir iş, çok para, çok ün aradığımızı sandığımızda aslında yalnız Allah'ı arıyorduk. Bu yüzden, eş, iş, para, ün sahibi olduğumuzda bunların bizi hayal kırıklığına uğratmasına ve içimizdeki boşluğu doldurmamasına şaşmamak gerek.

Bu boşluk bile bir amaç için, bizi onu doldurmaya sevk etmek için yaratıldı. Sorun bizim onu yanlış şeylerle doldurmaya çalışmamız. İçimizdeki her şey onu doldurma, o boşluğu O'nunla doldurma yolculuğumuzu mümkün kılmak için yaratıldı. İşin ilginç yanı ise, şeytan ve nefs bile—doğru mukabele edildiğinde—Allah'a ulaşmak için birer araç olabilir. Şeytan ve nefs bizim düşmanımızdır, doğru. Ama kendimizi onlardan nasıl koruyabiliriz? İnsanların yardımı olur mu? Paranın yardımı olur mu? Maddi güç ve silahlar bizi en büyük düşmanlarımızdan korumakta yardımcı olur mu? Hem şeytan hem de nefsimize karşı "tek" sığınağımız nerede? Tek sığınak Allah'tır. Bizi o sığınağa, Allah'a (azze ve celle) yöneltmek için kopar fırtına.

Günahların bile seni Allah'a yöneltebilir. Sonuçta onları başka kim bağışlayabilir ki? Günahlarının fırtına ve dehşetinden başka nereye sığınabilirsin ki? Başka kim onları silebilir hatta sevaba dönüştürebilir ki?

Korkuların da bir araç olabilir. Korktuğunda seni başka kim koruyabilir ki? Okyanusun ortasında fırtınada mahsur

kaldığında sana başka kim emniyet ve huzur sağlayabilir ki? Fakirken seni başka kim doyurabilir, üzgünken seni kim tutup kaldırabilir ki? Kırıldığın vakit kalbini ve hayatını başka kim iyileştirebilir ki? Ölüye kim hayat verebilir ki? Başka kim şifa verebilir ki? Seni kim koruyabilir ki? Kaybolunca sana kim yol gösterebilir ki?

Başka kim?

Fırtınanın, okyanusun, korkunun, kederin, hataların, kayıpların, incinmişliklerin hep kötü olduğunu düşündün. Ama hepsi sadece birer araçtı. Senin O'nu aramana vesile olacak birer araç. Seni O'na götürecek bir araç. Seni tamam olmaya, mutluluğa, hayata, başladığın yere geri götürecek bir araç. Seni gerçekten aradığın her şeye geri götürecek bir araç.

Seni Allah'a götürecek bir araç.

Namaz: Hayatın Unutulan Gayesi

İnsanoğlu zaman içinde pek çok yolculuk yapmıştır. Ama bir yolculuk var hiç kimsenin çıkmadığı.

Bir kişi hariç, hiç kimsenin.

Hiç kimsenin binmediği bir araca, hiçbir nefsin görmediği bir yola. Hiçbir yaratılmışın ayak basmadığı bir yere. Bu bir adamın İlâhî olanla buluşma yolcuğuydu. Bu, Allah Resulü Hz. Muhammed'in (sav) en yüksek semaya yükselme yolculuğuydu.

O muhteşem yolculuk İsra ve Miraç'tı.

Bu yolculukta Allah (cc), habibi Peygamber Efendimizi (sav) Cebrail'in (as) bile giremediği yedinci semaya yükseltti. Hz. Peygamber'in (sav) yeryüzündeki vazifesinde Allah'ın (cc) her emri, her buyruğu Cebrail (as) aracılığıyla indirilmiştir. Lakin, bir emri hariç. Bu emir o kadar önemliydi ki Allah (cc) bu

emri Cebrail (as) ile göndermek yerine, Resulünü (sav) kendi Huzuruna çıkardı.

Bu emir namazdı. Namaz ilk başta Hz. Peygamber'e (sav) günde elli vakit olarak emredilmişti. O (sav) Allah'tan bunu kolaylaştırmasını isteyince sonunda elli vakit sevabıyla günde beş vakte düşürüldü.

Bu hadise üzerine derinlemesine düşünen âlimler, namazın elli vakitten beş vakte düşürülme sürecinin kasıtlı olduğunu, bununla bize namazın önemini, hayatımızda tutması gereken yeri öğretmenin amaçlandığını söylemişlerdir. Günde elli vakit namaz kıldığımızı düşünsenize. Namaz kılmaktan başka bir şey yapabilir miydik? Yapamazdık. İşte mesele de bu zaten. Hayatımızın asıl amacının ne olduğunu bize göstermenin bundan daha iyi bir yolu olabilir mi? Adeta bize, namaz bizim gerçek hayatımız; geri kalan her şey, sadece günü dolduran hareketlerden ibaret der gibi.

Buna rağmen biz sanki bunun tam tersiymiş gibi yaşıyoruz. Namaz bizim hayatımızda vakit bulduğumuzda araya sıkıştırdığımız bir şey, tabii o da vakit bulursak. 'Hayatlarımız' namazın etrafında dönmüyor. Namaz 'hayatlarımızın' etrafında dönüyor. Eğer dersteysek namaz sonradan aklımıza gelir. Alışveriş merkezindeysek oradaki indirimler namazdan çok daha kaçırılmazdır. Basketbol maçı izleyeceğiz diye varoluş amacımız namazı bir kenara bırakıyorsak, hayatımızda bir şeyler cidden yanlış gidiyor demektir.

Ve bu hiç namaz kılmayanlar için bile geçerlidir. Hayatın amacını bir kenara koymakla kalmayıp onu tamamen terk edenler bile var. Namazın terk edilmesi konusunda genelde farkına varmadığımız şey şudur: Hiçbir âlim, zina yapmanın kişiyi dinsiz yapacağı görüşünde değildir. Hiçbir âlim, hırsızlık yapmanın, içki içmenin, uyuşturucu kullanmanın kişiyi dinsiz yapacağı

görüşünde değildir. Hiçbir âlim, cinayet işlemenin bile kişiyi dinden çıkaracağı görüşünde değildir. Ama namaz hususunda bazı âlimler namazı terk edenin artık Müslüman olmadığını söylemişlerdir. Bu görüşün dayanağı şu hadistir:

"Bizimle onlar arasındaki anlaşma namazdır. Kim onu terk ederse dinsiz olur." (Ahmed)

O kadar kötü bir davranış düşünün ki Hz. Peygamber (sav) bundan bu şekilde bahsetsin. Şimdi şeytanın neyi yanlış yaptığını düşünelim. Şeytan, Allah'a inanmayı reddetmedi. Şeytan, sadece tek bir secde etmeyi reddetti. Bir de bizim yapmayı reddettiğimiz onca secdeyi düşünün.

Böyle bir reddin vahametini düşünün, bir de bizim namazı ne kadar hafife aldığımızı. Kıyamet Günü bize sorulacak ilk şey namazdır, lakin bizim aklımızdaki son şeydir namaz. Hz. Peygamber (sav) şöyle demiştir: "Kıyamet Günü kulun ilk hesaba çekileceği ameli namazdır. Eğer namazı düzgün olursa işi iyi gider kazançlı çıkar, namazı düzgün olmazsa kaybeder, zararlı çıkar." (Tirmizi)

O gün cennet ehli, cehenneme girenlere oraya neden girdiklerini sorarlar. Ve Kur'an bize onların ilk sözünün aynen şöyle olacağını söyler: "Sizi şu yakıcı ateşe sokan nedir? Onlar şöyle cevap verirler: 'Biz namaz kılanlardan değildik.'" (Kur'an, 74:42-43)

Kaçımız "biz namaz kılanlardan değildik, biz namazı vaktinde kılanlardan değildik, namazı hayatımızın önceliği yapanlardan değildik" diyenlerden olacağız? Derste, işte veya fecr vakti uykuda olduğumuzda tuvalete gitmemiz gerektiği vakit niye ona zaman ayırıp gidiyoruz? Aslında bu soru kulağa abes geliyor, çünkü bunu yapmamayı düşünmeyiz bile. Hayatımızın en önemli sınavında dahi olsak tuvalete gitmemiz gerekiyorsa

gideriz. Neden? Çünkü gitmemenin bizi mahcup edecek muhtemel sonuçları bunu zorunlu kılar.

İşyerinde, okulda yahut dışarıdayken namaz kılmaya vaktim olmuyor diyen pek çok kişi vardır. Peki kaç kişi tuvalete gitmeye vaktim yok diye dışarıdayken bez bağlamayı tercih etmiştir? Kaçımız fecr vaktinde uyanmayı canım istemiyor diye tuvalete gitmek yerine yatağını ıslatmayı tercih eder? Tuvalete gitmek için o yataktan kalkarız, o sınıftan çıkarız, o işe ara veririz ama namaz kılmak için bunu yapmayız.

Kulağa gülünç geliyor ama gerçek bu, bedenimizin ihtiyaçlarını ruhumuzun ihtiyaçlarından önde tutarız. Bedenimizi besleriz çünkü beslemezsek biliriz ki ölürüz. Ama yine de çoğumuz namaz kılmazsak ruhumuzun öleceğini unutarak onu açlıktan öldürüyoruz. İşe bakın ki bakımıyla meşgul olduğumuz beden geçicidir, ihmal ettiğimiz ruhumuz ise sonsuz.

Namaz ve En Kötü Hırsızlık

Doğru yolu bulmanın tek üzücü yanı onu kaybettiğin andır. Çok çeşitli çöküşler vardır, ama hiçbir çöküş bir insanın dininin çöküşü kadar üzücü değildir. Kimi zaman bu çöküş, bir kız kardeşimizin başörtüsünü çıkarıp bambaşka bir hayat yaşaması, kimi zaman da dindarlığıyla bildiğimiz bir erkek kardeşimizin yanlış insanlara kapılmasıdır. Ama her hikâyeyle, bir şekilde, bir noktada kardeşlerimizi kaybetmemizdir.

Ne yazık ki bu hikâyeler hiç de az sayıda değil. Ve bazen onlara bakıp 'Nasıl? Neden?' diye düşünmeden edemiyoruz. Bu kadar dosdoğru birinin nasıl olup da bu kadar değişebileceğine hayretler ediyoruz.

Bunu merak ederken de genelde cevabın düşündüğümüzden daha basit olabileceğini fark etmiyoruz. İnsanlar her tür günaha düşerler ama bu insanların ortak noktası olan bir tek günah vardır. Günahlarla dolu bir hayatı olan bireylerin bir tek ortak paydası vardır. İster bu kişi bir zamanlar doğru yolda olup sonra sapmış olsun, ister doğru yola hiç girmemiş olsun fark etmez,

muhtemel bir şey vardır: Bu kişi çöküşünden önce namazı terk etmiş, en aza indirmiş, boşlamış, savsaklamıştır.

Eğer biri namaz kılıyor ama aynı zamanda günahlarla dolu bir hayat yaşamaya devam ediyorsa muhtemelen o namaz kalbin ve ruhun değil yalnızca uzuvların bir eylemidir. Namazın genelde gözden kaçan çok önemli bir özelliği vardır. Namaz, Yaratıcımız ile mukaddes bir buluşma olmanın yanı sıra, en hakikisinden bir korumadır da. Allah şöyle buyurur: "Kitaptan sana vahyedilenleri oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten meneder. Allah'ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir." (Kur'an, 29:45)

Bir kimse namazı terk etmeye karar verdiği vakit, bu korumayı da terk etmiş olur. Şunu unutmamak gerekir ki namazın terk edilmesi genelde birden değil aşama aşama gerçekleşir. Önce namazların vaktini geciktirmekle, ertelemekle başlar, sonra bir vakti diğer vakitle kılmalar başlar. Çok geçmeden de namazları hepten kaçırmaya dönüşür iş. Siz farkına bile varmadan namaz kılmamak normalleşir.

Bu süre zarfında görülemeyen başka bir şey daha oluyordur. Ertelenen veya kaçırılan her namazla gizli bir savaş sürüyordur: Şeytanın savaşı. İnsan namazı terk etmekle kendisine Allah tarafından verilen zırhı da bırakmış ve savaş sahasına korumasız girmiş olur. Ve artık şeytan burada hüküm sürebilir. Bu konuda Allah şöyle buyurur: "Allah'ın mesajını görmezden gelen kimseye bir şeytan tahsis ederiz; artık bu onun arkadaşıdır." (Kur'an, 43:36)

Bu sebeple, namazı ihmal etmenin baş aşağı bir hayata giden yolun ilk adımı olmasına şaşırmamak gerekiyor. Yoldan sapmış olanların geriye dönüp başladıkları yere bakmaları yeterlidir; baktıklarında bunun namazın terki ile başladığını göreceklerdir. Aynı şey, tam tersi için de geçerlidir. Hayatlarını değiştirmek

isteyenler buna namaza odaklanmak ve namazı mükemmelleştirmekle başlar. Namazı hayatınızda yeniden öncelik haline—okuldan, işten, eğlenceden, sosyalleşmeden, alışverişten, televizyondan, top oyunlarından— getirdiğinizde hayatınızı iyileştirebilirsiniz.

Burada garip olan gerçek şudur, insanlar genelde namaza başlamadan önce hayatlarını bir düzene sokmaları gerektiğini düşünürler. Bu düşünce, şeytanın tehlikeli bir aldatmacasıdır, zira hayatı değiştirmek için insanı besleyecek ve yol gösterecek olan şey zaten bizzat namazdır. Böyle bir kimse, arabasının hiç yakıtı olmadığı halde depoyu doldurmadan yolculuğunu bitirmekte ısrar eden bir sürücüye benzer. O kişi hiçbir yere gidemez. Aynı bu durum gibi, böyle insanlar da namaz kılmadan, hayatlarını değiştiremeden yıllarca oldukları yerde sayarlar. Şeytan onlara meydan okumuş ve kazanmıştır.

Böyle davranarak onun paha biçilemez olanı bizden çalmasına izin verdik. Evlerimiz, arabalarımız bizim için çok değerlidir; onları korumasız bırakmayı düşünmeyiz bile. Sırf bunun için güvenlik sistemlerine yüzlerce dolar öderiz. Ama dinimiz korumasız bırakılıyor, kıyamete kadar en acımasız düşmanımız olacağına ant içmiş bir hırsız tarafından çalınıyor. Üstelik bu hırsız sadece üzerinde Mercedes sembolü olan bir metali çalmıyor, ebedi ruhumuzu ve Cennete giden sonsuzluk biletimizi çalıyor.

Mukaddes Muhabbet

Gecenin, tüm dünyanın dönüştüğü bir vakti vardır. Gündüzleri, hayatın keşmekeşi içinde kayboluruz. Aileye, okula, işe karşı sorumluluklarımız vaktimizin çoğunu alır. Günde beş vakit namaza ayırdığımız zamanlar haricinde düşünüp rahatlayacak vakit bulmak zor olur. Çoğumuz hayatımızı o kadar hızla yaşıyoruz ki neler kaçırdığımızın farkına bile varamıyoruz.

Ancak gecenin, işlerin bittiği, trafiğin olmadığı, sessizliğin tek ses olduğu bir vakti vardır. O vakitlerde, etrafımızdaki dünya uyurken uyanık olan ve O'na seslenmemizi bekleyen Biri vardır. Bir kudsî hadiste Allah şöyle buyurur:

"Rabbimiz her gecenin son üçte birinde dünya semasına iner ve şöyle der: 'Bana dua eden yok mu duasına icabet edeyim? Benden isteyen yok mu ona istediğini vereyim? Benden bağışlanma dileyen yok mu onu affedeyim?'" (Buhari ve Müslim)

Bir kral kapımıza gelse ve bize istediğimiz her şeyi vermeyi teklif etse ne yapardık bir düşünün. Böyle bir buluşma için aklı başında her insanın en azından bir alarm kuracağı düşünülebilir. Eğer bize şafak sökmeden tam bir saat önce kapımıza

10.000.000 dolarlık bir çek bırakılacağı söylense, onu almak için uyanmaz mıydık?

Şunu bir hayal edin: Allah subhanallahu ve teâlâ gecenin bu vaktinde, tam seher vaktinde, biz kullarına geleceğini söylüyor. Âlemlerin Rabbi bize kendisiyle mukaddes bir muhabbet teklif ediyor, ama çoğumuz yataklarımızda uyuyup O'nu bekletiyoruz. Allah (cc) bize gelip O'ndan ne istediğimizi soruyor, her şeyin Yaratıcısı olan Rabbimiz bize O'ndan istediğimiz her şeyi vereceğini söylüyor.

Ama biz uyuyoruz.

Gün gelecek, bu aldanış perdesi kalkacak. Kur'an'da şöyle buyrulur: "(Ona şöyle seslenilir:) Sen bu konuda tam bir gaflet içindeydin, artık gözünden perdeni kaldırdık, şimdi gözün keskindir."

O Gün, asıl hakikati göreceğiz, iki rekât namazın, göklerde ve yerde olan her şeyden daha hayırlı olduğunu anlayacağız. Her gece biz uyurken kapımıza bırakılan paha biçilemez çekin farkına varacağız. Gün gelecek, sırf geri dönüp o iki rekât namazı kılabilmek için gök kubbenin altındaki her şeyden vazgeçeceğiz.

Gün gelecek, Allah ile o muhabbeti yapabilmek için bu hayatta sevdiğimiz her şeyden, kalbimizi ve aklımızı meşgul eden her şeyden, peşinden koştuğumuz her seraptan vazgeçeceğiz. Ama o Gün, öyle kimseler olacak ki, Allah (cc) onlardan yüz çevirecek... onları unutacak, tıpkı onların da Allah'ı unuttukları gibi.

Kur'an'da şöyle buyrulur: "O der ki: 'Ey Rabbim! Beni niçin kör olarak haşrettin? Halbuki daha önce gören biriydim.' Allah buyurur: 'İşte böyle! Sana ayetlerimiz geldiğinde onları unutmuştun, bugün de aynı şekilde sen unutuluyorsun!'" (Kur'an, 20:125-126). Mü'minun suresinde ise Allah şöyle buyurur:

"Bugün boşuna sızlanmayın! Çünkü siz, bizden yardım göremeyeceksiniz!" (Kur'an, 23:65)

Bir an olsun bu ayetlerin bize neyden bahsettiğini düşünebiliyor musunuz? Eski bir dost yahut bir sınıf arkadaşı tarafından unutulmaktan değil, Âlemlerin Rabbi tarafından unutulmaktan bahsediyor. Cehennem ateşi, kaynar su, haşlanmış deri... Âlemlerin Rabbi tarafından unutulmaktan daha büyük bir ceza değil hiçbiri.

Bundan daha büyük bir ceza olmadığı gibi, Hz. Peygamber'in (sav) şu hadisinde belirttiğinden daha büyük bir mükâfat da yoktur:

"Cenneti hak edenler Cennete girdiği vakit, Allah Teâlâ onlara şöyle sorar: 'Size bundan daha üstün bir şey vermemi ister misiniz?' Derler ki: 'Sen bizim yüzümüzü aydınlatmadın mı? Bizi Cehennemden koruyup Cennetine koymadın mı?' Bunun üzerine Allah aradaki perdeyi kaldıracak ve onlara, hiçbir şeyin daha değerli ve sevimli olmadığı, Azîz ve Celîl olan Rablerini görmeyi bahşedecektir." (Sahih-i Müslim)

Ancak Allah (cc) ile olan gece buluşmalarının neticesini görmek için o Gün'e kadar beklemeye gerek yoktur. Gerçek şu ki, böylesi bir muhabbetin insan hayatına kattığı o büyük huzuru tarif edecek kelime de yoktur. İnsan bunu ancak deneyerek görebilir. Bunun insan hayatına etkisi sınırsızdır. Gece namazına, kıyama durduğunuzda hayatınız değişir. Önceleri altında ezildiğiniz yükler bir bakarsınız hafiflemiş, çözülemez dertler çözülmüş. Ve önceleri ulaşamadığınız Allah'a yakınlık hissi, hayatınızın bağlı olduğu yegâne şey oluvermiş.

En Karanlık An ve Şafağın Söküşü

Güzel bir söz der ki, en karanlık an, şafak sökmeden önceki andır. Astronomik olarak en karanlık an çok daha önce olmakla beraber, bu sözün hakikatinin mecazi olduğunu ifade etmek gerekir, ama bu, gerçeğe hiç de uzak değildir.

Çoğu zaman hayatımızın en karanlık anları, en kıymetli şeylere gebedir. Her şeyin bittiğini düşündüğümüz anda hiç beklemediğimiz bir şey olur ve bizi ayakta tutar. Hz. Eyyûb (as) kaybettiklerinin hepsi daha fazlasıyla kendisine geri verilmeden önce, her şeyini bir bir kaybetmemiş miydi?

Kaybetmişti. Hz. Eyyûb (as) için o karanlık gerçekti. Birçoğumuz içinse o karanlık sonsuza dek sürecekmiş gibi görünür. Ama Allah gecenin sonsuza dek sürmesine izin vermez. Rahmetiyle, bize güneşi gönderir. Yine de bazen derdimiz hiç dinmeyecekmiş gibi hissederiz. Kimimiz manevi açıdan o kadar düşeriz ki Allah'la bağımız kopmuş gibi hissederiz. Kimimizin de karanlığı o kadar koyudur ki fark edemeyiz.

Gecenin sonunda güneşin doğuşu gibi, şafağımız söktü bizim. Allah (cc) sonsuz merhameti ile, geceyi yok etsin diye Ramazan ayını gönderdi bize. Bizi yüceltsin diye, yalnızlığımızdan kurtulup O'nun yakınlığına ulaşalım diye Kur'an ayı Ramazan'ı gönderdi bize. İçimizdeki boşluğu doldursun diye, yalnızlığımızı iyileştirsin diye, ruhumuzun açlığını gidersin diye bu mübarek ayı lütfetti bize. Karanlıkta bulabileceğimiz şafağı, ışığı gönderdi bize. Allah şöyle buyurur:

هُوَ الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ
لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿٤٣﴾

﴿43﴾ "Sizi karanlıklardan aydınlığa çıkarmak için O size rahmetiyle lütufta bulunuyor, melekleri de dua ediyor. O, müminlere karşı çok merhametlidir." (Kur'an, 33:43)

Ve bu merhamet O'nu arayan herkese uzanır. En katı günahkârlara bile Allah'ın sonsuz rahmetinden umut kesmemeleri söylenir. Allah Kur'an'da şöyle buyurur:

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ
لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾

﴿53﴾ "De ki (Allah şöyle buyuruyor): Ey kendi aleyhlerine olarak günahta haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir." (Kur'an, 39:53)

Allah Rahîm'dir. O'nun rahmetinin üzerimize bu kadar çok yağdığı bu mübarek aydan daha başka bir vakit yoktur. Hz. Peygamber (sav) Ramazan ayı için, "Başı rahmet, ortası mağfiret, sonu ise cehennem ateşinden kurtuluştur" buyurmuştur. (İbn Huzeyme, al-Sahih)

Ramazan ayının her ânı, Allah'a dönüş için bir fırsattır. Bu hayatta başımıza ne geliyorsa, kendi ellerimizle ettiklerimizin doğrudan bir sonucudur. Eğer aşağılanmışsak ya da öyle hissediyorsak bizi alçaltan şey kendi günahlarımızdır. Yücelme umudumuz ise ancak Allah'ın elindedir. Eğer ki sürekli olarak sabah namazına uyanamıyorsak veya haramlardan kaçınmak bize gitgide zor geliyorsa Allah ile olan ilişkimizi gözden geçirmemiz gerekiyor demektir. Her şeyden öte, aldanmamamız gerekiyor. Bu dünyada Allah olmadan başarılı başarısız hiçbir şeyin olamayacağını, hiçbir şeyin verilip alınamayacağını anlamamız gerekiyor. Bu hayatta dünyayla ve insanlarla olan ilişkilerimizde yükselmenin, Allah ile olan ilişkimize bağlı olduğunu unutmamamız gerekiyor.

İnsanların aksine, Rabbimiz kin tutmaz. Size yaptığınıza pişman olduğunuz her şeyin tamamen silindiği tertemiz bir sayfa verildiğini düşünün. İşte Ramazan böyle bir fırsattır. Hz. Peygamber (sav) şöyle demiştir: "Her kim gönülden inanarak ve mükâfatını Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş tüm günahları bağışlanır." (Buhari)

Niçin oruç tuttuğunu bil

Çoğu insan manasını tam olarak kavramadan, bir nevi alışkanlık olarak oruç tutar. Bazılarıysa bunu yoksullarla empati kurmak için basit bir alıştırma olarak görür. Tabii ki bu da oruç tutmanın güzel bir neticesi olsa da, Allah'ın belirlediği asıl amaç başkadır. Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "Ey iman edenler! Siz-

den öncekilerin üzerine yazıldığı gibi sakınasınız (takva sahibi olasınız) diye sizin üzerinize de sayılı günlerde oruç yazıldı." (Kur'an, 2:183). Bedenimizin ihtiyaçlarını denetleyip dizginleyerek, daha büyük bir mücadele için, nefsimizin arzularını denetleyip dizginleme mücadelesi için güç kazanırız. Oruçluyken çektiğimiz her açlık sancısı bize, uğruna bu fedakârlığı yaptığımız Allah'ı hatırlatır. Sürekli olarak Allah'ı hatırlamak ve O'nun için fedakârlık yapmak, O'nun varlığının daha çok farkına varmamızı ve böylece takva sahibi olmamızı sağlar. Bizi kimse görmüyorken gizlice yemek yemekten alıkoyan şey, kimse görmüyorken diğer günahlardan kaçınmamızı sağlayan şeydir. İşte bu takvadır.

Oruç tutmayı sadece aç ve susuz kalmak manasına indirgemeyin

Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurmuştur: "Her kim yalan söylemeyi ve yalanla amel etmeyi bırakmazsa onun yemeyi içmeyi bırakmasına Allah'ın hiçbir ihtiyacı yoktur." (Buhari). Yine Hz. Peygamber (sav) bizi şöyle uyarır: "Nice oruç tutanlar vardır ki elde ettikleri ancak açlık ve susuzluktur, gece nice namaz kılanlar vardır ki elde ettikleri yalnızca uykusuzluktur." (Darimi). Oruç tutarken büyük resmi görün. Oruç tutmanın, sadece yemekten uzak kalmak manasına gelmediğini unutmayın. Oruç tutmak, daha iyi bir insan olma çabasıdır. Bu çaba ile bize Allah'tan uzak kalma karanlığından kurtulma fırsatı verilmiştir. Ama gün sonunda batan güneş gibi, gönül semamızda bir iz bırakarak Ramazan da elbet gelip geçecektir.

Birini Defnettik Bugün: Ölüm Üzerine Bir Tefekkür

Bu yazıyı erdemli bir insanın cenazesinden eve dönerken arabada yazdım. Allah subhanallahu ve teâlâ (cc) ona ve ailesine rahmetiyle muamele etsin. Âmin.

Birini defnettik bugün. Ve ben şimdi burada yaşayanlar kervanıyla evime doğru gitmekteyim. Şimdilik.

Şimdilik, ben ve siz yaşayanlar kervanındayız. Ama bu, biz de başka bir diyara doğru yol almadığımız için değil; onlar gittiği, biz kaldığımız için değil. Yalnızca bizim kervanımız geride kaldığı için. Şimdi evlerimize dönüyoruz; yataklarımıza, televizyonlarımıza, stereo setlerimize, işlerimize, sınavlarımıza, arkadaşlarımıza, sosyal medya hesaplarımıza. Oyalandığımız şeylere, sevdiğimiz şeylere, sahte yanılsamalarımıza dönüyoruz şimdi. Hepsi bu. Eve dönmüyorum, yatağıma, televizyonuma, stereo sistemime. İşime, sınavıma, arkadaşıma, sosyal medyama dönmüyorum. Oyalanmalarıma, yanılsamalarıma, sevdiklerime

dönmüyorum. Başladığım yere dönüyorum. Onun gittiği yere dönüyorum. Aynı yere gidiyorum. Sadece yolumun ne kadar süreceğini bilmiyorum.

Başladığım yere dönüyorum: Allah'a. Çünkü Allah'tır el-Evvel (Başlangıcı olmayan) ve el-Âhir (Sonu olmayan) olan.

Bedenim beni oraya götürüyor, ama o sadece bir araç. Ben oraya vardığımda bedenim burada kalacak. Tıpkı arkadaşımın bugün yaptığı gibi. Topraktan gelen bedenim, yine toprağa varacak. İçinde ruhumu taşıyan bir kabuktu o sadece. Bir yoldaştı bir süreliğine. Onu burada bırakacağım, vardığımda. Bu bir ayrılış değil, varış. Çünkü evim orası, burası değil. Bu yüzdendir ki Allah erdemli ruhu geri çağırırken, 'irci': dön der. (Kur'an, 89:28)

Defnettiğimiz o güzel ve asil ruh, bugün bu dünyadan göçmedi, inşaallah daha ileri ve iyi bir seviyeye geçti. Evine vardı. Beden, maddi olandan yaratıldığı için burada bırakmak zorundaydı bedenini. Beden bu dünyaya ait, yemek yediğimiz, uyuduğumuz, yaralandığımız, ağladığımız bu dünyaya. Ama ruh ötelere aittir ve tek ihtiyacı Allah ile olmaktır.

Ve bu nedenle beden ağlar, yaralanır, acıyı hissederken ruh bundan etkilenmez. Ruhu yaralayabilecek, hançerleyebilecek veya incitebilecek tek bir şey vardır, onu öldürebilecek tek bir şey vardır, onu tek ihtiyacından mahrum bırakmak. Yaratıcısına yakınlıktan, Allah'a yakın olmaktan mahrum bırakmak. Bu yüzden evine varan ruh için ağlamamalıyız, çünkü o ölmedi. Bilakis, kendisine hayat veren Yaratıcısına yabancılaştığı için ruhu ölen ama bedeni hayatta olanlar için ağlamalıyız.

Böylece inanan ruh bu hayattayken bile evine hızla geri döner.

Rabbim, ruhumu hiç kimsenin ve hiçbir şeyin rahatsız edemeyeceği bir sığınak, bir kale yap. Dış dünyadan etkilenmeyen

sakin, sessiz, huzurlu bir yer yap. Allah'ın (cc) nefsi mutmainne (tatmin olmuş nefs) dediği. O şöyle buyurur:

يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾
ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾
فَٱدْخُلِى فِى عِبَٰدِى ﴿٢٩﴾
وَٱدْخُلِى جَنَّتِى ﴿٣٠﴾

﴿27﴾ "Ey imanın huzuruna kavuşmuş insan! ﴿28﴾ Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. ﴿29﴾ Böylece has kullarımın arasına sen de katıl. ﴿30﴾ Gir Cennetime!" (Kur'an, 89:27-30)

Dualarım Neden Kabul Olmuyor?

Soru: Dualarım neden kabul olmuyor?

Cevap: Bu kadar içten bir soru sorduğunuz için Allah sizden razı olsun ve Allah bizi dosdoğru yoluna iletsin. Âmin.

Sanırım böyle durumlarda amaç ve aracı karıştırıyoruz. İyi bir eş için dua ettiğimizde örneğin, bu iyi evlilik bir amaç mı yoksa bir araç mı? Sanırım çoğu kişi bunu araç olarak görüyor, ki bu da bir süre sonra gerçekle yüzleşip hayal kırıklığına uğramanın nedenini açıklıyor (işin garip yanı, her iki durumda da: anlasak da anlamasak da). Dünyadaki her şey gibi, evlilik de sadece bir araçtır, Allah'a ulaşmak için bir vesiledir. Dolayısıyla eğer bir şey için dua eder de onu elde edemezsek, belki de Allah bizim için başka bir araç seçmiştir—zorlukla sınanma, onun neticesinde arınma ve inşa ettiği sabır ile bizi amaca, Allah'a ulaştıracak bir araç. Allah en iyisini bilir, belki de dua ettiğimiz o harika eşi bize vermiş olsaydı, gafil biri olacaktık ve amacımıza hiç ulaşamayacaktık.

Ama bence asıl sorun olayları bu şekilde değil, tam tersi bir şekilde görmemiz. Dünyayı (harika bir iş, bir eş, çocuk sahibi olma, okul, kariyer vb.) amacımız, Allah'ı ise bizi onlara ulaştıracak aracımızmış gibi görüyoruz. Dua ederek bu aracı amacımıza ulaşmak için kullanıyor (her ne için dua ediyorsak edelim), sonra da istediğimiz şey aracımız (Allah) tarafından kabul edilmedi diye sukutuhayale uğruyoruz. Dualarımız kabul olmadı diyerek havlu atıyoruz.

Ama Allah bir araç değildir, amaçtır. Duanın bile nihai amacı Allah ile aramızda bağ kurmaktır. O'na dua ile yaklaşırız. Yani bence aslında odak noktamız yanlış. İstihare duasını bu yüzden çok seviyorum, çünkü Allah'ın en iyisini bildiğini kabul ediyor ve O'ndan bizim için en iyi olanı yakınlaştırıp iyi olmayanı uzaklaştırmasını istiyoruz. Bu duanın odak noktası sizin istediğiniz şey değildir, bu dünya ve ahirette bizim için en hayırlı olacak şeydir. Tabii bu, özellikle istediğimiz şeyler için dua edemeyeceğimiz anlamına gelmez. Bilakis, Allah kendisinden istememizi sever. Bu, elimizden gelenin en iyisini yapıp, Allah'a (cc) tevekkül edip O'nun bizim için seçeceğinden hoşnut olmak manasına gelir. Ve Allah'ın (cc) bütün dualara icabet ettiğinin, ancak bunun her zaman bizim beklediğimiz şekilde olmadığının farkına varırız. Bunun nedeni, bizim bilgimizin sınırlı, Allah'ın ilminin sınırsız olmasıdır. Sonsuz ilmiyle Allah, nihai hedefe, Allah'ın (cc) rızasına ulaşmamızda bize bizim için daha hayırlı olduğunu bildiği şeyi gönderecektir belki de.

Allahuâlem (Allah en iyisini bilir).

Facebook: Gizli Tehlike

iPhone'lar, iPad'ler, MySpace'ler, YouTube'lar ile çevrili 'BEN' dünyasında yaşıyoruz. Merkezde hep ben, ben, ben. Benliğe olan bu saplantıyı görmek için çok uzağa gitmeye gerek yok. Satış yapabilmek için reklamcılar benliğe hitap etmek zorunda. Örneğin pek çok reklam, gücü ve kontrolü seven tarafımıza hitap ediyor. DirectTv size "Televizyonu seyretmeyin, onu yönetin!" derken, Yogurtland: "Kontrol sende! Porsiyonları, seçenekleri, görüntüyü senin belirlediğin sınırsız yoğurt imkânları diyarına hoş geldiniz!" diyor.

Benliğimize (ego) hitap edenler sadece reklamcılar değil. Buna zemin ve ortam hazırlayan küresel bir olgu var: Facebook. Facebook'un insanların yararına kullanılabileceğini ilk söyleyen ben olacağım sanırım. O da, diğer pek çok şey gibi, nasıl değerlendirdiğinize bağlı. Bir bıçak, açları doyuran yiyecekleri kesmek için kullanılabileceği gibi, birini öldürmek için de kullanılabilir. Facebook, büyük yararlar için kullanılabilir, ne de olsa bir diktatörün devrilmesini kolaylaştıran da Facebook'tu. Facebook, organize olmak, insanlara seslenmek, bir şeyleri hatırlatmak, birlik olmak için güçlü bir araç olarak kullanılabilir. Allah'la ve birbirimizle olan bağımızı güçlendirmek için de kullanılabilir. Ayrıca, nefsimize hakim olma hissini de güçlendirebilir.

Facebook olgusu oldukça ilginçtir. İstisnasız her birimizin içinde bir ego vardır. Bu bizim bastırılması gereken bir parçamızdır (Anakin'in karanlık tarafa dönme kaderinden kaçınmak istiyorsak tabii). Egonun tehlikesi, beslendiğinde güçlenmesidir. Güçlendiğinde bizi yönetmeye başlar. Çok geçmeden de bir bakarız ki artık Allah'ın değil, kendimizin kulu olmuşuz.

Ego, bizim gücü seven yanımızdır. Görülmeyi, tanınmayı, övülmeyi, hayran olunmayı sever. Facebook buna büyük bir ortam hazırlar. Her kelimemin, her fotoğrafımın, her fikrimin görülmesi, övülmesi ve "beğen"ilmesini sağlayan bir ortam. Bunun bir sonucu olarak da hep bunu arar hâle gelirim. Ama bu sadece sanal dünyada kalmaz. Hayatımı bile aklımdaki bu görünürlük hissi ile yaşamaya başlarım. Birdenbire hayatımın her anını, her fotoğrafı, her düşüncemi izleniyormuş gibi yaşamaya başlarım, çünkü aklımın bir köşesinde hep "bunu sosyal medyada paylaşayım" fikri hâkimdir. Bu bende adeta tüm hayatımı sürekli vitrinde yaşıyormuşum gibi hissettirecek ilginç bir varoluşsal hâle yol açar. Her an izlendiğimin bilincinde yaşarım, çünkü her şey herkesin görmesi ve yorum yapması için Facebook'a koyulabilir.

Daha da önemlisi, yaptığım her önemsiz şeyin dahi uluslararası öneme sahip olduğu sahte bir kendini beğenmişlik duygusuna neden olur. Çok geçmeden de odak noktasında sergilenen kişi oluveririm. Verilen mesaj şudur: Ben çok önemliyim. Hayatım çok önemli. Yaptığım her şey çok önemli. Netice ise daha da çok *ben* merkezli bir dünya.

Görünen o ki bu netice varoluş Hakikatine taban tabana zıttır. Bu hayatın amacı, Allah'ın büyüklüğünün Hakikatinin ve benim Allah indindeki muhtaçlığımın ve önemsizliğimin idrakine varmaktır. Amaç, merkezden kendimi çıkarıp Allah'ı koymaktır. Ama Facebook bunun tam tersi bir yanılsamayı idame ettirir. Kendi önemimden dolayı, her önemsiz davranış veya düşüncenin sergilenmesi gerektiği inancımı pekiştirir. Bir

bakarız ki kahvaltıda ne yediğim, marketten ne aldığım paylaşılmaya değer bir haber oluvermiş. Bir fotoğraf paylaşıp iltifat, onay ve takdir beklerim. Beğeni ve yorumların sayısıyla fiziksel güzellik artık nitelendirilebilir bir hale gelir. Bir gönderi paylaştığımda "beğen"ilmeyi beklerim. Sahip olduğum "arkadaş"ların bilincindeyim ve dahi onlarla rekabet halindeyim. (Burada arkadaşlar kelimesi tırnak içinde belirtilmiştir çünkü hiç kimse Facebook'taki "arkadaş"larının %80'ini tanımamaktadır.)

Bu meşguliyet ve daha fazlasını elde etme rekabetinden, Allah Kur'an'da şöyle bahseder:

﴿1﴾ *"Çoklukla övünme yarışı sizi oyaladı."* أَلْهَىٰكُمُ التَّكَاثُرُ ۝١ *(Kur'an, 102:1)*

Bu rekabet ister servet ister Facebook'ta arkadaş ve *like* biriktirmek için olsun neticesi aynıdır: Onunla meşgul olmak.

Facebook başka insanlara, onların ne yaptıklarına, ne sevdiklerine, hakkımda ne düşündüklerine odaklanmak gibi başka bir odağı daha güçlendirir. Facebook akışı, başkalarının benim hakkımdaki değerlendirmeleriyle meşguliyeti de besler. Ve onların (yaratılmışların) yörüngesine girerim. Bu yörüngenin içinde tanımlamalarım, acılarım, sevinçlerim, öz-saygım, başarım ve başarısızlığım yaratılmışlar tarafından belirlenir. O yörüngede yaşadığımda, yaratılmışlarla birlikte yükselir ve düşerim. İnsanlar beni beğeniyorsa umutla ayağa kalkar, beğenmiyorlarsa düşerim. Nerede duracağımı onlar belirler. Tıpkı bir mahkûm gibiyimdir çünkü sevincimin, üzüntümün, iç huzurumun, hayal kırıklıklarımın anahtarlarını onların eline vermişimdir.

Allah'ın yörüngesi yerine, yaratılmışların yörüngesine girip orada yaşamaya başladığım vakit, oranın değerlerine göre davranmaya başlarım. Allah'ın yörüngesinin değerleri, O'nun hoşnutluğu ve hoşnutsuzluğu, mükâfatı ve cezasıdır. Ama yaratılmışların yörüngesinin değerleri övgü ve yergidir. Yani bu

yörüngeye ne kadar derin girersem, onun değerlerine o kadar tamah eder, kaybından da o kadar korkar hâle gelirim. Mesela Monopoly oynarken, oradaki değerlere giderek daha da imrenirim. Kısa bir süreliğine de olsa "zengin" olmak harika hissettirir. Oyun bittiğinde ise Gerçek dünyada Monopoly parasıyla ne alabilirim der hâle gelirim.

İnsanların övgüleri de aynı Monopoly parası gibi. Toplamak çok keyifli ama oyun bittiğinde hiçbir işe yaramıyor. Dünyada da ahirette de hiçbir kıymeti yok. Ama bu benim kulluğumu bile etkiliyor. Riyanın (kullukta gösteriş) kurbanı oluyorum. Aslında riya, yaratılmışların yörüngesinde yaşamanın bir sonucudur. O yörüngenin ne kadar derinine inersem insanların iltifat, onay ve takdirini kazanmak için o kadar kendimi yiyip bitiririm. O yörüngeye ne kadar girersem itibar kaybetmekten, mevki kaybetmekten, onaylanma ve övgü kaybetmekten o kadar çok korkarım.

İnsanlardan korktukça da onların o kadar esiri olurum. Oysa gerçek özgürlüğe ancak Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmadan ulaşılabilir.

Hz. Peygamber'e (sav) bir kişi gelip şöyle sormuştur: "Ey Allah'ın Resulü, bana öyle bir şey söyle ki onu yaptığımda Allah da insanlar da beni sevsin." Hz. Peygamber (sav) şöyle cevap vermiştir: "Dünyaya rağbet etme ki Allah seni sevsin. Başkalarının elinde bulunana göz dikme ki insanlar seni sevsin." (İbn Mace)

Ne gariptir ki insanların onayı ve sevgisini kazanma peşinde ne kadar az koşarsak bunu o kadar çok elde ederiz. İnsanlara ne kadar az muhtaç olursak o kadar çok insan bizimle arkadaş olmak ister. Bu hadis bize çok önemli bir şeyi öğretir. Yalnızca, yaratılmışların yörüngesinden çıkınca Allah ve insanlarla olan ilişkilerimizde muvaffak olabiliriz.

Yani her ne kadar Facebook güçlü bir araç olsa da onu özgürlüğünüz için bir araç olarak kullanın, kendinize ve başkalarına esir olma aracı olarak değil.

Tevekkül: Asla Kopmayacak Kulpa Tutunmak

Şaşkına dönmüştü. Tek besin kaynağı ortadan kaybolmuştu. Tek bildiği şey oydu, ama şimdi yoktu. Ansızın hava soğudu ve etrafını yabancılar sardı. Yenidoğan çığlık attı. Hayatının sona erdiğini düşünüyordu.

Onunla ilgilenen biri olduğunun farkında değildi. Onun için bir planı olan, ondan alınan her şeyin yerine daha iyisini verecek olan Koruyucusu. Önceleri sadece kan yoluyla aldığı besin, artık anne sütü yoluyla veriliyordu. Bir zamanlar onun tek koruması olduğu düşünülen ana rahminin donuk duvarları, artık yerini ailesinin huzurlu kollarına bırakmıştı. Ama yine de yenidoğan bebeğe, her şeyini kaybetmiş gibi geliyordu.

Bizler de aynı bu bebek gibiyiz. Her şeyi kaybettiğimizi hissettiğimiz veya bir şeylerin yanlış gittiğini ve istediğimiz gibi olmadığını düşündüğümüz anlar vardır. Hatta böyle zamanlarda terk edilmiş gibi hissederiz kendimizi, hiçbir şey de planladığımız gibi gitmez.

Ama tıpkı yenidoğan bebeğin hâli gibi, çoğu zaman işler göründüğü gibi değildir ve tevekkül (Allah'a güvenip dayanmak) Koruyucumuzun bizim için bir planı olduğunu fark etmektir. Tevekkül, Allah'ın planının en iyi plan olduğuna tam manasıyla güvenmek demektir. Tevekkül, işler imkânsız görünse

de Allah'ın seni gözeteceğine tam manasıyla iman etmektir. Tevekkül, Hz. Musa'nın (as) yaptığı gibi arkanızda bir orduyla, Allah'ın seni kurtaracağını bilerek korkmadan Kızıldeniz'in önünde durmaktır. Tevekkül, Allah'ın göbek kordonunun yerine anne sütünü vereceğine tam manasıyla inanmaktır.

Tevekkülsüz iman olmaz; hakiki imanın olduğu yerde tevekkül de vardır. Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "Müminler o kimselerdir ki Allah'ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda bu onların imanlarını artırır. Onlar yalnızca Rablerine güvenirler (tevekkül ederler)." (Kur'an, 8:2)

İnsan, Allah'ın Hakikatini ve gücünü gerçekten anlarsa, Allah'a güvenmemenin insan aklının bir zaafı olduğunu da kavrayacaktır. Tüm kâinatta Allah'ın izni olmadan hiçbir şey gerçekleşmez. O'nun bilgisi ve izni olmadan ağaçtan bir yaprak dahi düşmez (hadis). Varlığı ile her şeyi rızıklandıran O'dur; "Mutlak hükümranlık elinde olan Allah aşkındır, cömerttir ve O'nun her şeye gücü yeter." (Kur'an, 67:1)

Peki biz nasıl olur da O'na güvenmeyiz?

Allah Kur'an'da şöyle buyurur: "De ki: 'Allah bize ne yazmışsa başımıza ancak o gelir. O bizim Mevla'mızdır.' Müminler yalnız Allah'a güvenip dayansınlar." (Kur'an, 9:51)

Kur'an'da şöyle buyurulur: "Ve ona hiç beklemediği yerden rızık verir. Kim Allah'a dayanıp güvenirse Allah ona yeter." (Kur'an, 65:3). "Dinde zorlama yoktur. Doğru eğriden açıkça ayrılmıştır. Artık kim sahte tanrıları reddeder de Allah'a inanırsa kopmayan sağlam bir kulpa yapışmıştır." (Kur'an, 2: 256)

Allah Resulü (sav) şöyle buyurmuştur: "Eğer siz Allah'a hakkıyla tevekkül etseydiniz sabahları aç çıkıp akşam tok dönen kuşları rızıklandırdığı gibi sizi de rızıklandırırdı." (Tirmizi)

Allah, kuşları ve yenidoğan bebekleri rızıklandırdığı gibi, bizi de hayal bile edemeyeceğimiz yerden rızıklandırır.

Tevekkül, Umut ve Mücadele: Bir Bütünün Üç Parçası

İlk başta çok korkmuştu. Gitmek üzere olan kocasına seslendi. "Bizi burada ölüme mi terk edeceksin?" Cevap yoktu. Arkasından tekrar seslendi. Cevap yine gelmemişti. Tekrar seslendi: "Bizi buraya getirmen Rabbin tarafından mı emredildi?"

"Evet," dedi Hz. İbrahim (as).

İşte o an Hacer'in korkusu kayboldu. Hiçbir su emaresi olmayan çölün ortasında, yeni doğmuş bebeğiyle bir başına kalakalmış olmasına rağmen, Allah'ın onu yalnız bırakmayacağına olan inancı tamdı. İmanı güçlüydü, inancı bundan etkilenmemişti.

Hz. İbrahim'in (as) gidişinin ardından bebek İsmail susuzluktan ağlamaya başladı. Hacer'in Allah'a tevekkülü (inancı ve güveni) tam olmasına rağmen, orada oturup ona gökten su indirilmesini beklemedi.

Hacer'in kalbi Allah'a tevekkül ile doluydu ama uzuvlarıyla elinden gelen çabayı gösterdi. Safa ve Merve tepeleri arasında

oğluna su bulmak için hızla koşmaya başladı. Tepeye geldiğinde ve hiçbir şey bulamadığında yeise düşmedi, umudunu kaybetmedi. İradesi sarsılmadı, çabalamayı sürdürdü. Hatta o kadar çabaladı ki ibadetin kendisi, kelime anlamı çabalamak olan Sa'y olarak anılmaya başlandı.

Çoğu kimse tevekkülü vazgeçme ve çabalamayı bırakma ile karıştırıyor. Ancak tevekkül hiçbir surette çabalamaktan vazgeçme manası taşımaz. Hz. Hacer'in kıssası, Hz. Peygamber (sav) tarafından bize öğretilen şu dersin en güzel örneklerinden biridir: Bir adam Hz. Peygamber'e (sav) gelip Allah'a tevekkül mü etmeli yoksa devesini bağlayıp sonra mı Allah'a tevekkül etmeli diye sorduğunda Hz. Peygamber (sav), önce deveyi sağlam bir şekilde bağlayıp sonra Allah'a tevekkül etmesi gerektiğini söylemiştir.

Tevekkül, uzuvların değil, kalbin işidir. Böylelikle uzuvlar mücadele ederken kalp tümüyle Allah'a güvenir. Bu da demektir ki uzvun mücadelesinin neticesi ne olursa olsun, bunun Allah'ın kusursuz kararı olduğunu bilen kalp tam anlamıyla mutmain olacaktır. Ama bu mertebeye ulaşmak için kişinin umuda tutunması, uzuvlarıyla çabalaması ve kalbiyle bırakması gerekmektedir.

Uyanış Bu

Bu duyguyu tarif etmek çok zor. Bir mağarada yaşadığınızı ve tüm dünyanızın o olduğunu düşünün. Sonra bir anda dışarı çıkarsınız, hayatınızda ilk defa gökyüzünü görürsünüz. Ağaçları, kuşları, güneşi görürsünüz. Hayatınızda ilk defa, önceleri bildiğiniz dünyanın sahte olduğunun farkına varırsınız. İlk kez, daha Gerçek ve daha güzel bir Hakikati keşfetmişsinizdir. Bir an her şeyi yapabilirmiş gibi hissedersiniz. Ve birdenbire mağaradaki eski hayatınızın hiçbir önemi kalmaz gözünüzde. İlk defa, tamamen güçlenmiş, tamamen uyanık, tamamen canlı ve tamamen farkında hissedersiniz kendinizi. Anlatılamaz bir duygu bu. Yeni keşfedilen Hakikat ile gelen ruhi bir yükseliştir bu.

Uyanıştır bu.

Sonradan Müslüman olan biri bu duyguyu bilir. Doğuştan Müslüman olup da dinine sonradan kavuşan biri bu duyguyu bilir. Hayatını Allah'tan uzak yaşamış ve sonra O'na dönmüş herkes bu duyguyu bilir. İbn Kayyım, *Medaricu's Sâlikîn* (Allah'a Giden Yolda Duraklar) kitabında bu hâlden 'yakaza' (uyanış) olarak bahseder. Ve bu hâli Allah'a giden yolda ilk durak olarak nitelendirir. Ve bunu "mühtedi gayreti" olarak tanımlar. Bir kişi ilk kez İslâm'a döndüğünde yahut Allah'a dönmeye başladığında

diğerlerinde olmayan bir şevk ve gayret ile dopdolu olur. Bu gayretin sebebi, bu hâlin özelliği, manevi yükseliştir.

Uyanış Duraklarının Özellikleri

Allah ibadeti kolaylaştırır- bu hâlde iken ibadet etmek çok daha kolaydır. Kişi o kadar istekli ve azimlidir ki yeni keşfettiği hakikat uğruna her şeyi rahatlıkla feda edebilir. Bu gayret insanı kaşla göz arasında 0'dan 60'a çıkarabilir. Manevi steroid kullanmak gibi bir şeydir bu. Sahip olduğunuz güç kendinizden değil, size verilen o destektendir. Bu durumda o destek, Allah tarafından verilmiştir. Bazıları haddinden fazla ve çok hızlı değişmeyi tavsiye etmeyebilir. Ama ben asıl sorunun hızlı değişim olduğunu sanmıyorum. Sorunun kibir ve umutsuzluk olduğunu düşünüyorum. Eğer Allah size daha fazlasını yapabilmeyi bahşettiyse durmayın yapın. Ama bunun için kendinize değil, Allah'a müteşekkir olun. Ve şunu bilin ki hissettiğiniz o çok yüksek hâl geçicidir. Buna bağlı olarak, çok kısa sürede 0'dan 60'a çıkabilirsiniz ama yüksek geçişlerde umudunuzu kaybedip 0'a düşmemeye dikkat edin.

Geçicidir- Bu hayattaki her şey gibi bu hâl de geçicidir. Allah'a giden yol da hayat çizgisi gibi hiçbir zaman doğrusal değildir. Bunun farkına varılmaması, yeise ve umutsuzluğa neden olabilir.

Bu Hâlin Gizli Tuzakları

Bu hâl ile ilgili iki gizli tuzak, yukarıda sıralanan özelliklerin anlaşılmamış olmasına karşılık gelir. Allah'a giden yolda duraklamanın iki sebebi de bu tuzaklardır: Kibir/kendini beğenmişlik ve umutsuzluk. Kibirli insan zaten yeterince iyi olduğunu düşünür ve mücadeleyi bırakır. Umutsuz insan ise hiçbir zaman yeterince iyi olamayacağını düşünür ve mücadeleyi bırakır. Bu iki zıt illet de aynı neticeye varır: Allah yolunda ilerlemekten vazgeçmek.

Kibir- İlk tuzak, artan ibadet etme yetisinin kişinin kendisinden değil Allah'tan geldiğini ve bu hâlin bir özelliği olduğunu anlamamaktır! Bunu anlamayan kişi, çok ibadet etmesini kendi doğruluğuna atfeder. Bu yanlış atıf oldukça tehlikelidir zira kişiyi kibre ve ben bilirimciliğe götürür. Bu yüksek 'dini hâl'in Allah'ın bir lütfu olduğunu fark etmek yerine, gizli bir gurur duygusu hisseder ve böyle bir hâlde olmayan kimseleri küçük görebilir.

Yeis ve Umutsuzluk- Bu tuzak, hayattaki her hâlin, her manevi yükselişin geçici olduğunu anlamamaktan ileri gelir. Tabii bu başaramadığınız yahut yanlış yaptığınız anlamına gelmez. Ramazan ayının manevi zirvesinden sonra nasıl hissettiğimizi herkes bilir. 'Yükseklik'in değişkenliği hayatın bir özelliğidir. Hatta bu, Hz. Ebubekir'in (ra) bile öğrenmesi gereken bir derstir. Bir gün Hz. Ebubekir (ra) ve Hanzala Hz. Peygamber'e (sav) gelip, "Hanzala münafık oldu ey Allah'ın Resulü!" derler. Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem nedenini sorunca, "Ey Allah'ın Resulü, senin yanındayken, sen bize Cennet ve Cehennemi anlattığında onları gözlerimizle görmüş gibi oluyoruz. Senin yanından ayrıldığımızda eş ve çocuklarımıza, işlerimize döndüğümüzde gaflete düşüyoruz," diye cevap verirler. Allah Resulü sallallahu aleyhi ve sellem ise onlara şöyle der: "Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, eğer siz her zaman benim yanımdaki gibi olsaydınız ve zikretseydiniz melekler yataklarınızda ve yollarda sizinle musafaha ederlerdi. Ama ey Hanzala, (insan bu) bazen öyle bazen böyle," dedi ve bu son sözünü üç kere tekrar eder. (Müslim)

Manevi Yükseliş Geçtikten Sonra

Bu yolculuğun en mühim yanı asla vazgeçmemektir! Her zaman aynı hissiyatta olmamanızın bir şeyi başaramadığınız demek olmadığını bilin. Yükselişlerin ardından gelen inişler de

bu yolun doğal bir parçasıdır! Tıpkı Hz. Peygamber'in (sav) Hz. Ebubekir'e (ra) izah ettiği gibi bu inişler ve çıkışlar bu yolun bir parçasıdır. Hep o yükseklerde kalsaydık insan olmazdık. Melek olurduk! Başarının belirleyici yanı, modumuz yüksekken ne yaptığımız değildir pek. Asıl mesele, modumuz düşükken ve o şekilde hissetmediğimizde ne yaptığımızdır. Bu yolda başarılı olmanın anahtarı, o 'düşük' seviyeye indiğinizde bunun normal olduğunu bilip yola devam etmektir.

Şeytanın Tuzakları

Durumunuza bağlı olarak şeytanın sizinle farklı yollarla uğraşacağını unutmayın.

Modunuz Yüksekken- Modunuz yüksek olduğunda kibre kapılmanızı sağlayarak sizi ele geçirmeye uğraşır. Başkalarını küçük göstererek sizi elde etmeye çalışır. Sonunda kendinizden o kadar memnun olmanızı sağlar ki (çevrenizdeki herkesten) çok daha iyi olduğunuzu ve artık çabalamaya devam etmenize gerek kalmadığını düşünmenize sebep olur. Kendi kusurlarınızı haklı çıkarmak için, sürekli sizden daha az şey yapanlara bakmanıza yol açar. Örneğin, eğer başörtüsü takmıyorsanız, "Bu başörtülüler de şu şu şu kötü şeyleri yapıyor! En azından ben böyle şeyler yapmıyorum! Ben bu bu bu şeyleri yapıyorum ama başörtülüler yapmıyor!" Yahut namazlarınızı boşladığınızda, "En azından ben falan filan gibi barlara gidip içki içmiyorum," diye düşünmenizi sağlar. Unutmayın ki Allah çan eğrisi yapmaz. Başkalarının ne yapıp yapmadığının hiçbir önemi yok. Kıyamet günü Allah'ın huzurunda her birimiz tek başımıza duracağız. Ve bu da şeytanın sadece mücadeleden vazgeçmemiz için kullandığı bir araçtır.

Modunuz Düşükken- Modunuz düşük olduğunda, şeytan size başka şekilde ulaşmaya çalışır; umutsuzluğa kapılmanızı sağlar. Hiçbir kıymetinizin olmadığına ve çabalamanın manasız oldu-

ğuna inandırmaya çalışır sizi. Baştan aşağı başarısız olduğunuza ve ne yaparsanız yapın eski hâlinize dönemeyeceğinize inanmanız için elinden geleni yapar. Veyahut sizi Allah'ın affedemeyeceği kadar kötü biri olduğunuza inandırmaya çalışır. Böylece kendinizi daha da düşürmenize neden olur. Belki ibadetinizi aksattığınız için kendinizi çok kötü hissediyorsunuzdur. Ya da belki eski kendini beğenmişliğiniz yüzünden insanların hata yapmalarına veya zayıf olmasına izin vermiyorsunuzdur. Bu, kendi kendine zarar vermeye neden olur çünkü bu, kendinize de hata yapma ve zayıf olma 'izni' vermemek anlamına gelir.

İnsan olmaya ve hata yapmaya izniniz olmadığına inandığınız için, bir hata yaptığınızda kendinize o kadar sert davranırsınız ki umudunuzu kaybedersiniz. Bu yüzden de kendinizi bırakırsınız. Bu da daha çok günah işlemenize neden olur ve böylece umutsuzluğunuzu daha da derinleştirir. Ve bir kısır döngüye dönüşür. Şeytan ayrıca, çok 'kötü' bir insan olduğunuz için tevbe etmemeniz veya dua etmemeniz gerektiğine yoksa iki yüzlü biri olacağınıza inandırmaya çalışır sizi. Allah'ın rahmetinden umudunuzu kesmenizi ister. İşte istediği budur! Şüphesiz tüm bunlar onun yalanları. Ama en nihayetinde bu işte oldukça iyi. Günah işlediğinizde, işte tam da o zaman Allah'a daha da çok yönelmelisiniz—daha az değil.

Kendinizi baş aşağı giden bu sarmaldan korumak için, düşüşlerin de yolun ve insan olmanın bir parçası olduğunu unutmayın. Bunun başarısız olduğunuz ya da (Hz. Ebubekir'in düşündüğü gibi) ikiyüzlü münafık olduğunuz manasına gelmediğini anladığınız vakit, oraya vardığınız vakit, vazgeçmekten vazgeçebilirsiniz. Bunun anahtarı ise, 'asgari düzey'iniz olacak hasletler edinmenizdir. Yani nasıl hissederseniz hissedin, ne kadar isteksiz ne kadar dibe vurmuş olursanız olun, en azından bu kadarını yapabileceğiniz şeyler. Dibe vurduğunuzu fark ettiğinizde, zor olsa da, bunları yapmak için çaba sarf edersiniz. Örneğin, asgariniz 5

vakit namazdır. Nasıl hissederseniz hissedin, *ne kadar* 'modunuz düşük' olursa olsun bundan *asla* taviz vermeyin. Namazı nefes almak gibi düşünün. Çok yorgun olduğunuzda ya da modunuz kötü olduğunda nefes almamaya karar verdiğinizi düşünün!

'Asgari düzey'in bir parçası olacak başka alışkanlıklar da edinebilirsiniz.

Örneğin, az da olsa her gün Kur'an okumak, dua ve zikir etmek. Unutmayın ki Allah istikrarsız olandansa, az da olsa devamlı olanı sever. Düştüğünüz vakit, belli esaslara tutunursanız, iman rüzgârından yararlanıp tekrar yükselişe geçebilirsiniz inşaallah. Ve Allah'ın izniyle, yukarı çıktığınızda, daha öncekinden çok daha yüksek bir yere erişebilirsiniz.

Unutmayın ki Allah'a giden yol dümdüz değildir. İmanınız inişli çıkışlı olacaktır. İbadet etme şevkiniz azalacak ve artacaktır. Ama bilin ki her inişin bir çıkışı da olacaktır. Bunun için sadece sabırlı olun, istikrarlı olun, umudunuzu yitirmeyin ve Allah'tan yardım dileyin. Yol zorlu. Tümsekleri ve çukurları var. Ama hayatta her şey gibi, bu yolun da bir sonu var. Ve bu son her şeye değecek!

Allah şöyle buyurur:

﴿6﴾ *"Ey insan! Sen Rabbine doğru büyük bir çaba içindesin; sonunda kuşkusuz O'na kavuşacaksın da."*
(Kur'an, 84:6)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ
إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَٰقِيهِ ۝٦

KADINLARIN KONUMU

Burada oluş amacım sergilenmek değil,
Bedenim, kamunun tüketim aracı değil.
İndirgenemem ben bir çift bacağa, bir nesneye,
Bir çift ayakkabı satılsın diye.
Bir ruhum ben bir şuurum,
Ben Allah'ın bir kuluyum.
Ruhumun, kalbimin, manevi şahsiyetimin güzelliği,
Belirler ancak, benim değerimi.
Bu yüzden, tapmam güzellik standardınıza,
İtaat etmem sizin moda anlayışınıza.
Benim teslimiyetim zira,
Çok daha Yüce Olana.

Kadınların Güçlendirilmesi

Hz. Peygamber'in (sav) sahabesi İslâm'ın mesajını yaymak için bir şehre girdiğinde bunu şu sözlerle çok güzel ifade etmişti: "Ben insanları kula kul olmaktan kurtarıp Allah'a kul etmek için geldim."

Bu ifadenin içinde büyük bir hazine yatıyor. Bu sözlerin içinde güçlenmenin ve özgürlüğün tek gerçek yolunun anahtarı saklı.

Bizler, Yaratıcımız dışında herhangi bir şeyin başarı veya başarısızlığımızı, mutluluğumuzu, değerimizi tanımlamasına izin verdiğimiz anda, sessiz ama yıkıcı bir kölelik biçimine gireriz. Öz-değerimi, başarı ve başarısızlığımı belirleyen bu şey, bana hâkim olan şeydir. Ve bu benim Efendim olur.

Kadının değerini belirleyen bu efendi, zaman içinde pek çok şekle büründü. Kadın için koyulan en yaygın standartlardan biri de, erkeklerin standardı olmuştur. Unutulan bir şey var ki Allah kadına, erkeklere kıyasla değil, Kendisine kıyasla değer vermiştir. Ancak Batı feminizmi Allah'ı sahneden sildiği için, geriye erkeklerin standardından başka standart kalmadı.

Bunun sonucu olarak Batılı feminist, kendi değerini erkeğe kıyasla bulmaya mecbur bırakıldı. Bunu yaparken de hatalı bir varsayımı kabul etmiş oldu. Erkeğin standart olduğu, dolayısıyla bir kadının erkek gibi olana kadar tam bir insan olamayacağı standardını kabul etmiş oldu.

Erkek saçını kısa kesince o da saçını kısa kesmek istedi. Erkek askere gidince o da askere gitmek istedi. Bunları da sırf "standart" oldukları için istedi.

Allah'ın hem erkekleri hem kadınları benzerlikleriyle değil, farklılıklarıyla onurlandırdığının farkında değildi. Erkekleri standart olarak kabul ettiğimizde, birdenbire, özellikle kadına has olan her şey hakir görülmeye başlanır. Hassas biri olmak bir hakaret, tam zamanlı annelik rütbe düşürme olarak algılanır. Stoacı rasyonellik (eril) ve diğerkâm şefkat (dişil) arasındaki savaşta rasyonalite galip geldi.

Erkeğin sahip olduğu ve yaptığı her şeyin daha iyi olduğunu kabul ettiğimizde, ardından gelen sadece düşünmeden verilen bir tepkiydi: eğer erkeklerin varsa biz de istiyoruz. Erkekler ön safta namaz kılıyorsa bunun daha iyi olduğu varsayımıyla, biz de en ön saflarda namaz kılmak istiyoruz. Namazı erkekler kıldırıyorsa imamın Allah'a daha yakın olduğu varsayımıyla biz de namaz kıldırmak istiyoruz. Bir noktada dünyevi önderlik konumuna sahip olmanın, kişinin Allah katındaki konumunun bir göstergesi olduğu fikrini kabul etmişiz.

Ama Müslüman bir kadının bu şekilde değerini düşürmesine gerek yoktur. Onun standart koyucusu Allah'tır. Değerini Allah verecektir; bunun için bir erkeğe ihtiyacı yoktur.

Kadın olarak bize verilen ayrıcalık göz önüne alındığında, olmadığımız, aslında olmak da istemediğimiz bir şey (erkek) olmaya çalışarak sadece kendi değerimizi düşürüyoruz. Kadınlar olarak erkekleri taklit etmekten vazgeçmedikçe ve Allah'ın bize

bahşettiği kendimize has güzelliğe değer vermedikçe asla gerçek özgürlüğe ulaşamayacağız.

Bununla beraber, toplumda, kadının değerini belirleyen başka bir etkili "efendi" daha var: sözde güzellik standardı. Çocukluğumuzdan beri, kadınlar olarak, çok net bir mesaj verildi bize toplum tarafından: "Zayıf ol. Seksi ol. Çekici ol. Veya... hiçbir şey ol."

Bu yüzden bize makyaj yapmamız ve mini etek giymemiz söylendi. Güzel olma uğruna hayatlarımızı, bedenlerimizi, onurumuzu vermemiz emredildi. Ne yaparsak yapalım, yalnızca erkekleri memnun edebildiğimiz ve onlar için güzel olabildiğimiz ölçüde değerli olduğumuza inanır olduk. Böylece hayatımızı Cosmo kapağında geçirdik ve bedenlerimizi reklamcıların satması için verdik.

Esirdik, ama özgür olduğumuz söylendi. Onların nesneleriydik ama bunun bir başarı olduğuna yemin ettiler. Çünkü hayatın amacının teşhirde olmak, erkekleri etkilemek ve onlara güzel görünmek olduğunu öğrettiler. Bedeninizin, arabalarını pazarlamak için yaratıldığına inandırdılar.

Yalan söylediler.

Bedeniniz ve ruhunuz çok daha yüce bir şey için yaratıldı. Çok, çok daha yüce bir şey için.

Allah Kur'an'da şöyle buyuruyor: "Şüphesiz Allah katında en değerli olanınız O'na itaatsizlikten en fazla sakınanınızdır." (Kur'an, 49:13)

Onurlandırıldınız. Ama erkeklerle olan ilişkilerinizle, onlarla olma ya da onları memnun etme yoluyla değil. Bir kadın olarak değeriniz belinizin ölçüsüyle veya sizi beğenen erkeklerin sayısıyla ölçülmez. Bir insan olarak değeriniz çok daha yüce bir terazide ölçülür: erdem ve takva. Ve hayattaki amacınız, moda

dergilerinin söylediğinin aksine, erkeklere iyi görünmekten daha yüce bir şeydir.

Tamam olmamız ancak Allah ile olan ilişkimiz ile mümkün olur. Oysa bize çocukluğumuzdan beri, biz kadınların bir erkek gelip de bizi tamamlamadıkça asla tamam olamayacağımız öğretildi. Tıpkı Cinderella gibi bir prens gelip bizi kurtarana kadar çaresiz olacağımız öğretildi. Tıpkı Uyuyan Güzel gibi, Beyaz Atlı Prens gelip bizi öpünceye kadar hayatımızın tam olarak başlamayacağı öğretildi. Oysa hiçbir prens sizi tamamlayamaz ve hiçbir şövalye sizi kurtaramaz. Yalnızca Allah tamamlayabilir ve yalnızca Allah kurtarabilir.

Sizin prensiniz sadece bir insan. Allah onu size eşlik etmesi için gönderebilir, kurtarıcınız olarak değil. Göz aydınlığınızdır o, ciğerlerinizdeki nefes değil. Nefesiniz Allah'tadır. Kurtuluşunuz ve tamamlanmanız O'na yakınlıktadır—yaratılan başka bir şeye yakınlıkta değil. Bir prense, modaya, güzelliğe yakınlıkta değil.

Bu yüzden sizden tüm öğrendiklerinizi unutmanızı istiyorum. Ayağa kalkmanızı ve dünyaya hiçbir şeyin—ne modanın, ne güzelliğin, ne erkeklerin—kulu olmadığınızı söylemenizi istiyorum. Siz yalnızca ve yalnızca Allah'ın kulusunuz. Tüm dünyaya, bu dünyaya erkekleri bedeninizle memnun etmek için gelmediğinizi söylemenizi istiyorum; bu dünyaya Allah'ı memnun etmek için geldiniz. Bu yüzden iyi niyet göstererek sizi 'özgürleştireceğini' söyleyenlere gülümseyin ve şöyle deyin: "Teşekkürler, ama almayayım."

Bu dünyaya teşhir edilmek için gelmediğinizi söyleyin onlara. Bedeninizin kamunun tüketim aracı olmadığını söyleyin. Ayakkabı satmak için bir çift bacağa veya bir nesneye indirgenemeyeceğinizi bilsin tüm dünya. Bir ruh, bir şuur, bir kulsunuz siz Allah'a. Ruhunuzun, kalbinizin, manevi şahsiyetinizin güzelliği belirler değerinizi anca. Bu yüzden tapmazsınız onların

güzellik standartlarına, itaat etmezsiniz onların moda anlayışına. Teslimiyetiniz zira daha yüce olana.

Dolayısıyla, bir kadının nerede ve ne şekilde güçleneceği sorusuna cevap verirken, Hz. Peygamber'in (sav) bir sahabesinin bir ifadesinde buluyorum kendimi. Şunun farkına vardım ki, gerçek özgürlük ve güçlenme ancak kişinin kendini diğer tüm efendilerden, tüm tanımlamalardan, tüm standartlardan kurtarmasıyla mümkün olur.

Müslüman kadınlar olarak, bu sessiz esaretten kurtulduk. Kendi değerimizi tanımlamak için toplumun moda ve güzellik standartlarına ihtiyacımız yok. Onurlandırılmak için tıpkı erkekler gibi olmaya ihtiyacımız yok, bizi kurtarsın ve tamamlasın diye bir prens beklemeye ihtiyacımız yok. Değerimiz, onurumuz, kurtuluşumuz, tamamlanışımız kullarda değil.

Kulların Efendisi'nde.

Beni Yetiştiren Kültüre Bir Mektup

Büyürken, *Çirkin Ördek Yavrusu*'nu okudun bana. Ben de onun ben olduğumu sandım yıllarca. Uzun yıllar boyunca, standardın (erkeklerin) kötü bir kopyasından başka bir şey olmadığımı öğrettin.

Onlar kadar hızlı koşamadım, onlar gibi ağır kaldıramadım. Onlarla aynı parayı kazanamadım ve sık sık ağladım. Ait olmadığım bir erkekler dünyasında büyüdüm ben.

O olamadığımda da, onu hoşnut etmek istedim sadece. Makyaj yaptım, mini etek giydim. Güzel olmak uğruna hayatımı, bedenimi, onurumu verdim. Ne yaparsam yapayım, ancak efendime güzel görünüp onu hoşnut edebildiğim ölçüde değerliydim. Hayatımı harcadım Cosmo kapağında, satman için bedenimi verdim sana.

Esirdim, hür olduğum söylendi. Nesnendim, bunun başarı olduğu söylendi. Teşhir edilmek, erkekleri etkilemek olduğu söylendi hayat gayemin. Arabanı satmak için yaratıldığıma inandırdın. Çirkin ördek yavrusu olduğumu düşündürdün bana, yalan söyledin.

İslâm diyor ki ben bir kuğuyum. Olması gerektiği gibiyim, ben farklıyım. Bedenim ve ruhumsa çok daha fazlası için yaratıldı.

Allah Kur'an'da buyuruyor: "Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık, tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık, Allah katında en değerli olanınız O'na itaatsizlikten

en fazla sakınanınızdır. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir, her şeyden haberdardır." (Kur'an, 49:13)

Şeref duyuyorum bunun için. Bu şeref erkeklerle olan ilişkimden ileri gelmez. Kadın olarak değerim, belimin ölçüsüyle, beni beğenen erkeklerin sayısıyla ölçülmez. Bir insan olarak değerim daha yüce bir terazide ölçülür: erdem ve takva. Hayattaki gayem ise moda dergilerinin aksine, erkeklere iyi görünmekten daha yüce bir şeydir.

Bu sebepledir ki Allah, bedenimi örtmemi ister, güzelliğimi saklamamı ve bu dünyaya, bedenim erkekleri hoşnut etsin diye gelmediğimi; Allah'ı hoşnut etmek için geldiğimi tüm dünyaya anlatmamı ister. Allah, kadının bedenine saygı gösterilmesini, onun örtülmesini, onu yalnızca hak edene—evlendiğim adama—gösterilmesini emrederek kadının onurunu yükseltir.

Bu yüzden beni 'özgürleştireceğini' söyleyenlere söyleyecek tek sözüm: "Teşekkürler, ama kalsın."

Bu dünyaya teşhir edilmek için gelmedim ben. Bir tüketim aracı değil benim bedenim. Ayakkabı satmak için bir çift bacağa veya bir nesneye indirgenemem. Bir ruhum ben, bir şuurum, ben Allah'ın bir kuluyum. Ruhumun, kalbimin, manevi şahsiyetimin güzelliği belirler benim değerimi. Bu yüzden tapmam sizin güzellik standartlarınıza, itaat etmem sizin moda anlayışınıza. Teslimiyetim benim, daha yüce olana.

Başörtümle, güzelliğimden ziyade inancımı sergilerim ben. İnsan olarak değerim, görünüşümle değil, Allah ile olan ilişkimle tanımlanır benim. Bunun dışında kalanı örterim. Ve bana baktığında bir beden görmezsin. Benim şahsiyetimi görürsün. Allah'a kul olanı görürsün.

Müslüman bir kadın olarak ben, sessiz bir esaretten kurtuldum. Allah'ın yeryüzündeki kullarına hesap vermem. O kulların Hükümdar'ına hesap veririm yalnız ben.

Bir Kadının Namaz Kıldırmaya Dair Görüşü

18 Mart 2005 tarihinde Amina Wadud isimli bir kadın ilk kez bir cuma namazı kıldırdı. O gün kadınlar erkekler gibi olmaya doğru koca bir adım attılar. Peki ya Allah lütfu olan özgürlüğümüze yaklaştık mı?

Hiç sanmıyorum.

Genelde unuttuğumuz bir şey var, Allah kadına, erkeklere kıyasla değil, Kendisine kıyasla değer vererek onu onurlandırmıştır. Ancak Batı feminizmi Allah'ı sahneden sildiği için, geriye erkeklerin standardından başka standart kalmadı. Bunun sonucu olarak Batılı feminist kendi değerini erkeğe kıyasla bulmak zorunda kaldı. Bunu yaparken de hatalı bir varsayımı kabul etmiş oldu. Erkeğin standart olduğunu ve dolayısıyla bir kadının erkek gibi olana kadar tam bir insan olamayacağı standardını kabul etmiş oldu.

Allah'ın hem erkekleri hem kadınları benzerlikleriyle değil, farklılıklarıyla onurlandırdığının farkında değildi. İşte 18 Mart'ta Müslüman kadınlar tam da bu hataya düştü.

1400 yıldır âlimler arasında namazı erkeklerin kıldıracağına dair bir görüş birliği vardır. Müslüman bir kadın için bunun ne önemi var ki? Namaz kıldıran kişinin manevi açıdan hiçbir üstünlüğü yoktur. Bir şey sırf bir erkek tarafından yapıldı diye bu onun daha iyi olduğunu göstermez. Sırf o kıldırıyor diye daha iyi namaz kıldırıyor değildir. Bu kadınların bir görevi olsaydı ve böylesi daha ulvi olsaydı eğer, Hz. Peygamber (sav) gelmiş gelecek tüm kadınların en hayırlıları olan Hz. Hatice, Aişe, Hz. Fâtıma'dan namaz kıldırmalarını istemez miydi? Bu kadınlar cennetle müjdelenmişti, ama yine de onlar hiçbir zaman namaz kıldırmadılar.

Ama şimdi, 1400 yıldır ilk kez, namaz kıldıran bir adama bakıyor ve "Ama bu hiç adil değil," diye düşünüyoruz. Namaz kıldıran kişiye Allah'ın özel bir ayrıcalık tanımadığını bildiğimiz halde böyle düşünüyoruz. Allah indinde imam, arkasında namaz kılanlardan daha üstün değildir.

Buna mukabil, yalnızca bir kadın anne olabilir. Allah özel imtiyaz vermiştir anneye. Hz. Peygamber (sav) cennetin annelerin ayakları altında olduğunu öğretmiştir bizlere. Ama bir erkek ne yaparsa yapsın asla anne olamaz. Peki bu da bir haksızlık mı?

Bir adam "Kime iyilik edeyim?" diye sorduğunda Hz. Peygamber (sav) "Annene," diye cevap vermiş, sonra bunu üç kere tekrarlamıştır, ancak üçüncüden sonra bir kez "Babana," demiştir. Bu şimdi cinsiyetçilik mi oluyor? Bir erkek ne yaparsa yapsın bir annenin konumuna asla ulaşamaz.

Erkeğin sahip olduğu ve yaptığı her şeyin daha iyi olduğunu kabul ettiğimizde, ardından gelen sadece düşünmeden verilen bir tepkiydi: eğer erkeklerin varsa biz de istiyoruz. Erkekler ön safta namaz kılıyorsa, bunun daha iyi olduğu varsayımıyla, biz de en ön saflarda namaz kılmak istiyoruz. Namazı erkekler kıldırıyorsa, imamın Allah'a daha yakın olduğu varsayımıyla,

biz de namaz kıldırmak istiyoruz. Bir noktada dünyevi önderlik konumuna sahip olmanın, kişinin Allah katındaki konumunun bir göstergesi olduğu fikrini kabul etmişiz.

Ama Müslüman bir kadının kendini bu şekilde değerini düşürmesine gerek yoktur. Onun standardı Allah'tır. Değerini Allah verecektir; bunun için bir erkeğe ihtiyacı yoktur.

Aslında biz kadınlar, erkeklerin izinden gitme savaşında bir an durup sahip olduğumuzun bizim için daha iyi olabilme ihtimalini düşünmedik bile. Hatta bazen onlar gibi olabilmek için, daha güzel olandan bile vazgeçtik.

Elli yıl önce toplum bize, fabrikalarda çalışmak için evlerinden çıkan erkeklerin üstün olduğunu söylüyordu. Biz anneydik. Ama yine de bize, bir insan yetiştirmektense bir fabrikada çalışmanın kadınların özgürleştirilmesi demek olduğu hikâyesi anlatıldı. Ve bunun, sırf bir erkek yaptı diye, toplumun temellerini yükseltmekten daha üstün olduğunu kabul ettik.

Sonra da, iş sonrası bizden insanüstü olmamız, mükemmel bir anne, mükemmel bir eş, mükemmel bir ev hanımı olmamız, mükemmel de bir kariyere sahip olmamız beklendi. Bir kadının kariyer sahibi olmasında yanlış hiçbir şey olmasa da, erkekleri körü körüne taklit ederek neleri feda ettiğimizi yeni yeni anlamaya başladık. Çocuklarımızın yabancılaşmasını izlerken, vazgeçtiğimiz ayrıcalıkların farkına varmaya başladık.

Ve ancak şimdilerde—bir seçenek sunulduğunda—Batıda yaşayan kadınlar evde kalmayı ve çocuklarını yetiştirmeyi tercih ediyor. Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı verilerine göre bebeği olan annelerin sadece %31'i, iki veya daha fazla çocuğu olan annelerin ise yalnızca %18'i tam zamanlı çalışıyor. *Parenting* dergisinin 2000 yılında yaptığı bir kamuoyu araştırmasında ise çalışan annelerin %93'ünün evde çocuklarıyla olmayı tercih ettiklerini ama 'maddi zorunluluklar' nedeniyle

çalışmaya mecbur olduklarını belirttiklerini ortaya koydu. Bu 'zorunluluklar' modern Batının cinsiyet aynılığı düşüncesiyle kadınlara dayatılırken, İslâm'ın cinsiyet farklılıkları görüşü ile kadınlardan kaldırılıyor.

Batılı kadınların, İslâm'ın 1400 yıl önce kadınlara verdiği ayrıcalığı fark etmesi neredeyse bir asır sürdü.

Bir kadın olarak bana verilen değer göz önüne alındığında, aslında olmadığım, olmak da istemediğim bir şey olmaya çalışmak, erkek gibi olmak, kendimi değersizleştirmekten başka bir şey değil. Biz kadınlar, erkekleri taklit etmekten vazgeçene, Allah'ın bize lütfettiği ayrıcalığın güzelliğinin kıymetini bilene dek gerçek bir özgürlüğe asla ulaşamayacağız.

Erkeklik ve Sert Olmanın Aldatıcı Yüzü

Geçen hafta kız kardeşim aradı. Geçen yazdan beri yurtdışında eğitim görüyor, bu yüzden doğal olarak ondan bir telefon geldiği zaman heyecanlanıyorum. Nasıl olduğunu sorduktan sonra, yeni evini de sordum. Müslüman bir ülkede yaşadığı için eminim ki her şey iyi gidiyordur diye düşünüyordum. Bu yüzden, anlatmaya başladıkları karşısında büyük şaşkınlık yaşadım. Bir kızın, yanından geçen erkekler tarafından sözlü tacize uğramadan yürüyemediği, evden zar zor çıkabildiği bir yerden bahsediyordu. Öyle ki bu laf atmalar artık istisna olmaktan çıkıp bir norm haline gelmiş. Sonra bana tanıdığı Müslüman bir kızdan bahsetti. Bu kız taksiye binmiş ve ineceği yerde şoföre parayı uzatmış. Pek çok ülkede tam bir taksimetre yoktur, ücret az çok isteğe bağlı olduğundan şoför sinirlenmiş. Tartışmanın büyümesiyle de şoför kızı omuzlarından tutup sarsmaya başlamış, kız da sinirlenip hakaret edince şoför kızın suratına yumruk atmış.

Bunları duyunca epeyce rahatsız oldum. Ama kız kardeşimin bunun ardından söylediği şey çok daha kahrediciydi. Yakınlarda bir grup adam olup biteni görünce hemen olay yerine koşmuşlar. Ve doğal olarak kıza yardım etmeye gelmişler.

Yok. İzlemeye gelmişler.

Hikâyenin tam da bu noktasında merak etmeye başladım. Ve kendimi şimdiye kadar inandığım erkeklik tanımını sorgularken buldum. Nasıl olur da bir erkek—bir de değil bir sürü erkek—bir kadının hırpalanmasına müsaade edebilirdi ve hiç ama hiçbir şey yapmazdı? Bugünün toplumunda erkek olmanın ne anlama geldiğini sorgulamama neden oldu bu. Erkekliğin tanımı, dizginlenmemiş bir cinsel dürtüye indirgenecek kadar saptırılmış mıydı? 'Parlak zırhlı şövalye' imgesinin yerini gerçekten de sokaklarda sağa sola laf atan maçolar mı almıştı?

Bilhassa da bugün Müslüman bir erkek olmanın ne demek olduğu, Müslüman olarak bizlerin hâkim tanımlamalarımızın ne olması gerektiği ve ne olup olmadığı üzerine düşündüm. Bugün, bir erkeğin metin, duygusuz, ifadesiz, sert, baş eğmez olması beklenir. Fiziksel saldırganlık yüceltilirken, duyguları dışavurmak alay konusu olur. Ben de bu yüzden erkek olmanın timsalini irdelemeye karar verdim. Ve Hz. Peygamber'in (sav) sünnetini inceledim.

Günümüz erkekliğinin en bilinen özelliklerinden biri duygularını ifade etme eksikliğidir. Neredeyse tüm dünya, ağlamanın zayıflık olduğuna ve hiç de 'erkekçe' olmadığına inanıyor. Ama Hz. Peygamber (sav) hiç de öyle demiyor. Hz. Peygamber (sav) kızının ölmek üzere olan oğlunu kucağına almış, onun yaşla dolan gözlerini gören sahabe, "Ey Allah'ın Resulü, bu nedir?" diye sorduğunda Hz. Peygamber (sav) şöyle cevap vermiş: "Bu, Allah'ın kullarının gönüllerine koyduğu rahmettir. Ve şüphesiz Allah merhametli olan kullarına merhamet eder." (Buhari)

Ama bugün, erkekten yalnızca üzüntüye dair duygularını saklaması beklenmekle kalmıyor, diğer duygularını da ifade etmemesi gerektiği erken yaşlardan itibaren öğretiliyor. Hz. Peygamber (sav) zamanında da böyle düşünen erkekler vardı.

Hz. Peygamber'in (sav) torununu alnından öptüğünü gören bir adam şaşırarak, "On tane çocuğum var, hiçbirini öpmedim!" dediğinde Hz. Peygamber (sav) ona baktı ve şöyle dedi: "Merhamet etmeyene merhamet edilmez." (Buhari) Aslında sevgiyi gösterme hususunu Hz. Peygamber (sav) çok açık ifade etmiş, şöyle buyurmuştur: "Din kardeşini seven, ona sevdiğini bildirsin." (Ebu Davud)

Hz. Peygamber (sav) eşlerine de sevgisini gösterirdi. Hz. Aişe'den rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sav) onun yanında otururken yemek yemeyi severdi. Aynı tastan su içerlerdi ve Hz. Peygamber (sav) onun nereden içtiğine bakıp dudaklarının değdiği yerden içerdi. Onun yediği lokmadan yerdi. (Müslim)

Bilinen bir diğer erkeklik mitinin aksine, Hz. Peygamber (sav) ev işlerine de yardım ederdi. Hz. Aişe'nin rivayetiyle, Allah Resulü Muhammed (sav) elbiselerini dikerdi, keçileri sağardı, ev işlerine de yardımcı olurdu. (Buhari ve Müslim)

Belki de bir erkeğin nasıl olması gerektiğini söyleyen en yaygın mitlerden biri de onun 'sert' olması gerektiği düşüncesidir. Nezaket sahibi olmak kadınlara has bir özellik olarak görülür. Ama Allah Resulü Muhammed (sav) demiştir ki: "Allah yumuşak huyludur ve yumuşak huylu olmayı sever. Sertliğe vermediği ihsanı yumuşaklığa verir ve ki bu hiçbir şeye benzemez." (Müslim). Başka bir hadiste de Hz. Peygamber (sav) şöyle buyurur: "Her kime yumuşaklıktan nasip verilmemişse, ona hayırdan da nasip verilmemiştir." (Müslim)

Ama bizim modern erkeklik tanımımızda bu nezaketin çoğu kaybolmuştur. Bir erkeğin sokakta bir kadına cinsel tacizde bulunmasının erkekçe olduğu düşünülürken, bir kıza saldırılırken durup izlemenin erkekliğinin sorgulanmaması oldukça korkutucu. Acaba erkeklik imajı Sevgili Peygamberimizin (sav) sünnetinden ziyade, bir Hollywood gangsterinden mi alındı?

ÜMMET

Bir son değil ki bu karanlık,
Gecenin en koyu ânı şafaktan önceki ânıdır unutma.
Kalbin atıyorsa hâlâ, ölmemiştir,
Sen de ölmek zorunda değilsin burada.
Denizin dibi, yalnızca bir durağıdır bazen yolculuğun.
İşte tam o an, en dipte olduğun o anda, bir tercih çıkıverir karşına
Ya boğulana dek kalacaksındır orada,
Ya inci mercan toplayacaksındır çıkana dek yukarıya.
Ve yüzdüğün için daha güçlü, mücevherlerle daha zenginsindir
En sonunda.

Etiketleri Bırak

Nasıl bir Müslümansınız? Soru kulağa tuhaf geliyor ama İslâm'ı bölüp ele geçirmek isteyenler için bunun cevabı giderek daha çok önem kazanıyor. Daha da rahatsız edici olanı ise kendimize atadığımız etiketler.

Ailelerimizde, ancak çok azımız kardeşlerimizle hiç görüş ayrılığı yaşamadığını söyleyebilir. Ve ancak daha da azımız, aile bireylerinden birisi büyük bir hata yaptığında yahut birbiriyle hemfikir olmadığında ailesiyle bağını koparır ve soyadını değiştirir. Bugün aynı durum İslâm âlemi için de geçerli.

Bugün yalnızca 'Müslüman' değiliz. 'İlerici'yiz, 'İslâmcı'yız, 'gelenekçi'yiz, 'selefi'yiz, 'yerli'yiz, 'göçmen'iz. Ve her bir grup birbirinden o kadar yabancılaşmış durumda ki aynı inancı paylaştığımızı neredeyse unuttuk.

Ümmetimizin içinde gerçek farklılıklar olsa da çok ciddi ters giden bir şeyler var. İslâm inancında farklılıklar hoş görülmekle kalmaz, aynı zamanda Allah'ın bir lütfu olarak da teşvik edilir. Ama biz ne zaman ki bizimle aynı fikirde olmayanları etiketlemeye ve ötekileştirmeye başlıyoruz, işte o an çöküşümüz başlıyor. Bu etiketleri kimliğimizin ana unsuru olarak görüp bunu içsel-

leştirmeye başladığımızda ise sonuç daha da feci bir hâl alıyor. Kamplaşıyoruz ve sadece kendi toplantı ve konferanslarımıza katılıyoruz; çok geçmeden de sadece bizimle hemfikir olanlarla konuşur hâle geliyoruz. Ümmet içinde iletişim ortadan kalkıyor, farklılıklarımızla daha da kutuplaşıyoruz, görüşlerimiz ise aşırı uçlarda geziyor. Hz. Peygamber'in (sav) bize öğütlediği, bir bedenin parçaları gibi olan Müslüman kardeşliğimizin uzuvlarını keserken, dünyadaki 'öteki' Müslüman grupların derdiyle dertlenmeyi bırakıyoruz. (Hâlâ kardeşlerimiz olan) o 'öteki'ler o kadar yabancılaşıyor, o kadar hor görülür hâle geliyor ki aynı aileden olduğumuzun söylenmesini dahi istemiyor hatta onlara karşı, düşmanlarımıza bile katılıyoruz.

Bir vakitler rahmet olan bu farklılıklar, birdenbire bir lanete ve İslâm'ı mağlup etmek için bir silaha dönüşüveriyor. "İnsanlar yemek yerken paylaşmak için birbirlerini çağırdıkları gibi, yakında size saldırmak için birbirlerini çağıracaklar." (Ebu Davud)

18 Mart 2004'te ABD'nin nüfuzlu düşünce kuruluşu RAND, İslâm'ı yok edip onu Batı laikliğine göre yeniden şekillendirerek 'medenileştirme'ye dair bir rapor yayınladı. Sivil Demokratik İslâm: Ortaklar, Kaynaklar, Stratejiler başlıklı bu raporda Cheryl Benard şöyle diyor: "Batıda etkili olan gelenekçilik değil modernizmdi. Bu, dini asıl ilkelerinden ayırma, bunları değiştirme ve bunun unsurlarını titizlikle yok sayma gerekliliğini içeriyordu."

İslâm'ı unsurlarından ayırmak, bunları değiştirmek ve titizlikle yok saymak için, Benard basit bir strateji öneriyor: etiketle, böl, hükmet. Her Müslüman grubu etiketledikten sonra birbirine düşürmeyi öneriyor. Diğer stratejilerinin yanı sıra Benard, "gelenekçiler ve aşırı dinciler arasındaki görüş ayrılıklarını teşvik etmeyi" ve "gelenekçiler ve aşırı dinciler arasındaki ittifakları engellemeyi" öneriyor.

Benard, bu bölünmeyi başararak ve 'Yenilikçi'/'İlerici' Müslümanları destekleyerek daha az geri ve daha az sorunlu bir 'sivil demokratik' İslâm icat etmeyi planlıyor. Daha da açık konuşursak kendini Yeni Muhafazakâr Gündemin hegemonyasına teslim edecek bir İslâm yaratmak istiyor.

Yani İslâm'ı bozmanın ilk adımı, mevcut etiketlerden istifade etmekse şöyle diyelim: "Teşekkürler, ama almayayım." Allah şöyle buyuruyor: "Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı yapışın; bölünüp parçalanmayın." (Kur'an, 3:103). Bizi ve dinimizi 'medenileştirme' yönündeki bu çabayı anlayışla bile karşılıyor olsak bunu aşmalıyız. Ancak ve sadece yozlaşmış ve zaman aşımına uğramış bir şeyi yeniden düzenleyebilirsiniz. Ancak kırılmış bir şeyi onarabilirsiniz.

Bize 'modern' ve 'ılımlı' demeniz ne hoş olsa da, biz bu gereksiz kelimeleri ortadan kaldıracağız. İslâm zaten manası gereği ılımlıdır, yani biz İslâm'ın esaslarına ne kadar sıkı sıkıya bağlanırsak o kadar ılımlı olmuş oluruz. Ve İslâm zaten tabiatı gereği zamandan münezzeh, değişmez ve evrenseldir, dolayısıyla, biz eğer hakiki bir Müslümansak zaten her zaman modernizdir.

'İlerici' değiliz; 'Muhafazakâr' değiliz. 'Yeni-Selefî' değiliz; 'İslâmcı' değiliz. 'Gelenekçi' değiliz; 'Vehhabî' değiliz. 'Göçmen' değiliz, 'yerli' değiliz biz. Teşekkürler ama sizin -ci -cu'lu etiketlerinizi almayalım biz.

Çünkü yalnızca Müslümanız biz.

Müslüman Ol, Ama Yalnızca Ilımlısı Ol

Senatör John Kerry, 2004'teki ilk başkanlık münazarasında geceye bir adım önde başladı. Kerry ilk sorusuna cevap verirken Amerika'nın "radikal İslâmcı Müslümanlar"ı izole etmesi gerektiğini söyledi:

> "Teröre karşı yaptığımız savaşta, radikal İslâmcı Müslümanların Amerika Birleşik Devletleri'ni izole etmesini önlemek için, onları izole etmekle işe başlamak gibi bir planım var."

Başlangıçta, bu açıklama kulağa lüzumsuz hatta cahilce geliyor. Bir Müslüman zaten İslâm taraftarıdır, yani, zaten "İslâmi"dir. "İslâmcı Müslüman" demek, aynı "Amerikalı Amerikalılar" demek gibi bir şeydir. Peki bu ifadeyle Kerry sadece kendi kendini mi tekrarlıyordu? Yoksa bu ifadesi sandığından fazlasını mı içeriyordu? Peki tüm Müslümanlar "İslâmcı" mıdır? Hayır, değildir. En azından iyi olanları değildir.

Temel varsayım sorunun İslâm olduğu yönünde. Buna göre eğer bir inanç olarak İslâm, özünde radikalse, daha az "İslâmcı" olan o kadar iyi demektir. Ve dolayısıyla da 'ılımlı

Müslüman'--o çok gıpta edilen unvan-- kısmen Müslümandır ve yani kısmen kötüdür. Bu birine 'kısmen siyahi', yani o kadar şiddet eğilimli değil demek gibi bir şeydir. Buna karşılık, aşırı 'İslâmî' olan bir Müslüman, tanımı gereği "radikal"dir -"radikal İslâmcı Müslüman"dır ve onun derhal icabına bakılması (izole edilmesi) gerekir.

Aslında, Mona Mayfield, haksız yere İspanya'nın bombalanmasına katılmakla suçlanan kocasını savunurken bu kaideleri çok iyi anlamıştı.

Mayfield eşinin Müslüman olma sürecinden bahsederken şu ifadeleri kullandı: "Bizim evimizde İncil var. Ve o bir kökten dinci değil -- bunun farklı ve oldukça özgün olduğunu düşünüyordu."

Mayfield, kocasının masumiyetini ispatlamaya çalışırken onun İslâm'a bağlılığını küçümsemeye çalıştı. Hatta sanki din değiştirmesi onun suçuymuş gibi bir ifade etme ihtiyacı bile hissetti.

Caminin idarecisi Shahriar Ahmed de Mayfield'ı savunmak için benzer bir yaklaşım sergiledi. Gazetecilere, "Ilımlı biri gibi görünüyordu," dedi. "Mayfield Cuma günleri gelir, ayakkabılarını çıkarır, ayakları yıkar, sonra da oturur hutbeyi dinlerdi. Bazı dindar Müslümanlar gibi beş vakit camiye gelmezdi.

Burada asıl ima edilen şey, Brandon Mayfield'in suçluluğu yahut masumluğunun, bir şekilde, camide kaç vakit namaz kıldığıyla ilişkilendirilmesidir. Ahmed hatta şunu da ekledi: "O daha az dindar olan taraftaydı."

'Kabul edilebilir' bir Müslümanın nasıl olması gerektiği ile ilgili bu 'daha az dindar' ifadelerine tüm medyada rastlamak mümkündür. Medya müteşebbisi ve *İslâm'la Sorun* kitabının yazarı Irshad Manji bunların en ünlülerinden. Manji çalışmaları çokça yayımlanan ve tüm önde gelen medya kuruluşlarında

yer alan bir isim. Hatta "cesareti" nedeniyle Oprah Chutzpah Ödülüne bile sahip.

Manji kendisini "Müslüman reddedici" olarak tanımlasa da medya onu "Yaşayan Müslüman"lığa örnek olarak gösteriyor. Amerika Birleşik Devletleri Barış Enstitüsü yönetim kurulu üyesi Daniel Pipes onu "cesur, ılımlı, modern bir Müslüman" olarak nitelendiriyor. Ama işin ilginç yanı, Pipes'ın fikirlerinin barışla olan alâkası, Manji'nin fikirlerinin İslâm ile olan alâkasından daha fazladır. *Washington Post*'ta yayınlanan bir makalede, Manji'nin İslâm'ın temel taşı olan namaz ile ilgili aydınlanması şöyle anlatılıyor:

"Bunun yerine kendi kendine namaz kılmaya başladığını söyledi. Ayaklarını, kollarını ve yüzünü yıkadıktan sonra bir seccadeye geçiyor ve Mekke'ye dönüyor. Ama zamanla 'şuursuz bir teslimiyete ve alışılagelmiş bir itaatkârlığa' düşmek istemediği için bunu da bırakıyor.

Dünya çapında 1,5 milyar insanın dini uygulamalarına ilişkin Manji'nin bu görüşleri memnuniyetle karşılanıyor. Bu uygulamaların tümünü terk etmesi de memnuniyetle karşılanıyor. Ancak Manji, sadece namaz kılmayı bırakan herhangi bir kadın olarak tarif edilmiyor. Onun bu, inancının temel esaslarını terk etme kararı-bu inancın İslâm olması koşuluyla- bir özgürlük mücadelesi olarak tasvir ediliyor. Zulme karşı mücadele olarak gösterilmek isteniyor. Pek de İslâmcı olmayan diğer Müslümanların örnek alabileceği 'korkusuz' ve 'cesur' biri gibi gösteriliyor.

Bunu bir örnek haline getirmeye çalışmak, birinden 'fazla siyahi' ya da 'fazla Yahudi' olmamasını istemek gibi bir şey, sanki bunlar özünde kötülük ya da şiddet içeriyormuş ve sadece 'ılımlı siyahi' ya da 'ılımlı Yahudi' olma çabası içindeki herkes birer özgürlük savaşçısıymış gibi. Örnek vermek gerekirse,

Manji *Washington Post*'a şunları söyledi: "Şiddet olacak, öyleyse neden özgürlük için bu riski göze almayasınız?"

Evet, özgürlük iyidir. Manji belki iyi demiştir. Kerry belki bunu örtülü olarak söylemiştir. Ama California'da Imperial Valley College'da bir işletme profesörü bunu daha açık bir şekilde söylemiştir: "İslâmcı terörü ortadan kaldırmanın tek yolu İslâm dinini yok etmektir."

Ancak bunu ne şekilde ifade ederseniz edin şu bir gerçek ki bugünlerde İslâm mevzubahisse kesinlikle azı daha iyidir.

selin sürüklediği çer çöp gibi olacaksınız ve Allah düşmanlarınızın size olan korkusunu onların kalplerinden alacak, sizin kalplerinize vehn koyacak. Birisi sorar: "Ey Allah'ın Resulü, vehn nedir?" Hz. Peygamber (sav) cevap verir: "Vehn, dünya sevgisi ve ölüm nefretidir." (Ebu Davud ve Ahmed tarafından nakledilen sahih bir hadis)

Bizim durumumuz Hz. Peygamber'in (sav) tarif ettiği gibi. Ancak, neden sorusuna geri dönmemiz gerekiyor. Hz. Peygamber (sav) bu hadisinde bencil, materyalist, basiretsiz, Allah ile buluşacağından bihaber, kendilerini tamamen bu dünyaya kaptırmış bir halktan bahsediyor. Ahlaki karakterlerini kaybedecek kadar dünyevileşmiş bir halktan.

Herhangi bir insanın hâli, bu ahlaki karakter çerçevesinde iyiden kötüye veya kötüden iyiye değişecektir. Allah subhanallahu teâlâ şöyle buyurur, "Bir toplum kendisindekini değiştirmedikçe Allah onlarda bulunanı değiştirmez." (Kur'an, 13:11) Yani, bir halkın durumunun bir dünya süper gücünden deniz köpüğüne dönüşmesi, onların ahlaki karakterleri sebebiyledir. Önceleri denizde sadece bir köpük olanın yeniden güçlenebilmesi ancak kalplerin ve karakterlerin dönüşümü ile gerçekleşebilir.

Bundan dolayıdır ki biz Müslümanlar umudumuzu asla kaybetmemeliyiz. Allah'ın dinine nasr (yardım ve zafer) vaat edilmiştir. Burada asıl mevzu, bizim bunun bir parçası olup olmayacağımızdır. Allah (cc) Kur'an'da şöyle buyurur: "Gevşeklik göstermeyin, üzülmeyin; eğer inanmışsanız şüphesiz en üstün olan sizsiniz." (Kur'an, 3:139)

Allah (cc) durumumuzu ancak hâlis imanımız ve gayretimiz ölçüsünde değiştirecektir. O halde, ümmet olarak bizim, bugün Suriye, Filistin ve tüm dünyada kan ağlayanlar için uyanmamız ve Allah'a dönmemiz gerekiyor.

Bugünün Kızıldeniz'inin Yarılması: Mısır Üzerine Düşünceler

Hz. Musa (as) Kızıldeniz'in önünde durduğunda, bir zalim ve ordusu arkadan yaklaşmaktaydı. Hz. Musa'nın (as) etrafındakilerden bir kısmı bölünmeye başlamıştı. Bu insanların önlerine baktıklarında gördükleri tek şey yenilgiydi:

"İki topluluk birbirini görünce, Musa'nın adamları, "İşte yakalandık!" dediler." (Kur'an, 26:61)

Ancak Hz. Musa (as) bambaşka bir şey görmüştü. Dünyevi zorluk ve yenilgilerin yanılsamasını görüyordu manevi bakışıyla. Hakikati görmüştü. Görünüşte imkânsız olan bir duruma bakarken o, yalnızca Allah'ı görmüştü:

﴿62﴾ *Musa, "Hayır! Şüphesiz ki Rabbim benimledir, bana bir çıkış yolu gösterecektir" dedi. (Kur'an, 26:62)*

قَالَ كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾

Şüphesiz Allah o çıkış yolunu göstermişti:

"Bunun üzerine Musa'ya, 'Asan ile denize vur!' diye vahyettik. Deniz derhal yarıldı, her parça koca bir dağ gibi oldu. Ötekilerini de oraya getirdik. Musa ve beraberinde bulunanların hepsini kurtardıktan sonra ötekilerini suda boğduk." (Kur'an, 26: 63-66)

Bugün Mısır'da, Kızıldeniz'in önünde duruyoruz. Bugün Mısır'da, bir zalim ve ordusu arkamızda. Bugün, sadece bir yenilgi görenler var. Ama, gözleri bu muhasaranın ötesindeki yolu ve ardındaki umudu görenler de var. Bugün Mısır'da, arkalarında bir zalim olmasına rağmen, şunu söyleyenler var:

"Şüphesiz ki Rabbim benimledir, bana bir çıkış yolu gösterecektir." (Kur'an, 26:62)

إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾

Tarihin böyle hassas bir döneminde neden çok eski bir hikâyeyi yeniden anlattığımız merak konusu olabilir. Binlerce yıl önce yaşanmış bir olayın bugünle ne alakası olabilir? Çünkü bu yalnızca bir hikâye değildir. Eski de değildir. Bu tüm zamanlar için ölümsüz bir işaret ve derstir. Bir sonraki ayette Allah şöyle buyuruyor:

﴿67﴾ *"Şüphesiz bunda inandırıcı işaretler vardır; ama çokları imana gelmiş değildir." (Kur'an, 26:67)*

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ
وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾

Bu, Allah'ın Hakikatinin ve bu dünyanın sırlarının bir işaretidir. Bu, zulmün asla galip gelemeyeceğinin ve engelle-

rin yalnızca bizi sınamak, eğitmek ve arındırmak için birer yanılsama olduğunun işaretidir. Hepsinden de önemlisi bu, muvaffakiyetin nereden geleceğinin bir işaretidir. Ve her şeye rağmen bu, köşeye sıkıştığımızı, mağlup olduğumuzu, güçsüz olduğumuzu düşündüğümüz bir zamanda, muvaffakiyetin neye benzediğinin bir göstergesidir.

Bazıları şu soruyu sorabilir: Eğer biz hakikaten Allah'ın yanındaysak zafer neden hemen gelmiyor? Allah neden büyük mücadele ve fedakârlıklar olmadan haklı bir zaferi nasip etmiyor? Bunun cevabını bizzat Allah veriyor:

وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّبِىٍّ إِلَّآ أَخَذْنَآ أَهْلَهَا بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾

﴿94﴾ *"Biz hangi ülkeye bir peygamber gönderdiysek mutlaka ora halkını, Allah'a yönelip yalvarsın yakarsınlar diye dert ve sıkıntıya uğratmışızdır." (Kur'an, 7:94)*

Burada, Allah imtihanın amacının *tederu* durumuna ulaşmak olduğunu söylüyor. *Tederu*, Allah indinde tevazudur, ama yalnızca bu da değildir. *Tederu* kavramını anlamak için kendinizi okyanusun ortasında hayal edin. Bir teknede yalnızsınız. Büyük bir fırtına kopmuş, dalgalar sizi saran dağlara dönüşmüş. Tam da o noktada yardım istemek için Allah'a yöneldiğinizi düşünün. Nasıl bir ihtiyaç, huşû, bağlılık ve tam bir tevazu hâlinde olurdunuz? İşte *tederu* budur. Allah zorlukları, bize lütfetmek için yarattığını söylüyor. Bizim için işleri zorlaştırmaya Allah'ın ihtiyacı yoktur. Başka türlü ulaşamayacağımız bir Allah'a yakınlık düzeyine ulaşabilmemiz için bu durumları yaratır.

Bu paha biçilemez tevazu, yakınlık ve Allah'a mutlak bağlılık, bugün Mısır halkına lütfedilen şeydir. Allahuekber. Ama Allah bu zorluklar ve imtihanlar için başka bir amaçtan daha bahseder:

وَقَطَّعْنٰهُمْ فِي الْاَرْضِ اُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ وَمِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ۫ وَ بَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَ السَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۱۶۸﴾

﴿168﴾ *"Onları grup grup yeryüzüne dağıttık. İçlerinden bazıları iyi kimselerdir, bazıları da böyle değildir. Bu sonuncuları, belki dönüş yaparlar diye, iyi durumlarla da kötü durumlarla da imtihan ettik." (Kur'an, 7:168)*

Âl-i İmran suresinde Allah şöyle buyurur:

"Eğer siz (Uhud'da) bir yara aldıysanız bilin ki o topluluk da benzeri bir yara almıştı. O günleri biz insanlar arasında döndürüp duruyoruz ki Allah gerçek müminleri ortaya çıkarsın ve uğrunda şehitleri olsun diye. Allah, zalimleri sevmez. Bir de Allah, iman edenleri günahlardan arındırmak, kâfirleri de yok etmek için böyle yapıyor. Yoksa, Allah içinizden cihad edenleri ortaya çıkarmadan ve sabredenleri belirlemeden cennete gireceğinizi mi sanıyordunuz?" (Kur'an, 3:140-142)

Burada Allah zorlukların amacından *temhis* olmak olarak bahsediyor. *Temhis* kelimesi altını ısıtmak ve arındırmak için kullanılan aynı kelimedir. Altın değerli bir madendir ancak saflığı bozan yabancı maddeler içerir. *Temhis* işlemi ile, yani ısıtılmak suretiyle altın bu yabancı maddelerden arındırılır. Allah'ın müminlere yaptığı da budur. Tıpkı altının arındırılması gibi, bu zorluklar vasıtasıyla müminler arındırılır.

Mısırlılar da işte böyle arındırılıyor. Ayaklanmadan sadece birkaç gün önce, dünya Mısır gençliğini ümitsiz vaka olarak görüyordu. Yönlerini ve amaçlarını kaybettiklerini sanıyorduk. Hayatlarını sokaklarda, kızlara laf atarak, internet kafelerde nargile içerek geçirdiklerini düşünüyorduk. Bu zorluk ile Mısır gençliği yeniden dirildi.

Şimdi bu gençler sokaklarda zulme meydan okuyor, diz çökmüş dua ediyor, ellerini semaya açmış Rablerinden yardım diliyorlar. Daha birkaç gün öncesine kadar zar zor dua eden insanlar, bugün askerî tankların önünde Rablerine boyun eğmek için dikiliyorlar. Ayaklanmadan sadece birkaç gün önce Mısırlı Müslüman ve Hristiyanlar arasındaki gerilim tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmıştı. Bugün ise Hristiyanlar ve Müslümanlar omuz omuza ülkelerini savunuyorlar. 'Isınma'larından bir gün önce birbirlerine güvenmeyen bu insanlar, şimdi yekvücut olmuş caddeleri, evlerini, mahallelerini koruyorlar. Bu zorluk vasıtasıyla, günler önce cep telefonu, nargile ve sigarayla ömür tüketen bu insanlar, şimdi halkı için canını feda etmeye hazır.

Allah Kur'an'da şöyle buyuruyor:

قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ
يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ
الْمَيِّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَ مَنْ يُّدَبِّرُ
الْاَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿۳۱﴾

﴿31﴾ "De ki: Size gökten ve yerden kim rızık veriyor? Ya da işitme ve görme yeteneklerini hükmü altında kim tutuyor? Ölüden diriyi çıkaran, diriden de ölüyü çıkaran kim? Her türlü işi kim yürütüyor? 'Allah' diye cevap verecekler. 'Öyleyse (O'na ortak koşmaktan) sakınmıyor musunuz?' de." (Kur'an, 10:31)

Ölüden diri çıkaran Allah'tır. Bizi yeniden diriltti. Bir an bile bunun bir amaç için, anlamlı, derin ve güzel, özgürleştirici bir amaç için gerçekleşmediğini düşünmeyin sakın. Onlarca yıldır Mısır halkı korku dolu bir hayat yaşıyor. Ama korkunun size hükmetmesine izin verirseniz esir olursunuz. Allah Mısır halkını en büyük korkularıyla yüzleştirerek ve onu alt etmelerini sağlayarak esaretten kurtarmıştır. Allah Mısır halkına, onlara

zulmedenin gözlerinin içine bakarak ona ve tüm dünyaya artık korku içinde yaşamayacaklarını söylemelerini sağlamıştır. Mübarek gitmiş, kalmış, ölmüş yaşamış ne önemi var. Mısır halkı çoktan özgürleşmiştir.

Özgürleştirilmiştir.

Hüsnü Mübarek'in mevzuyla bir alakası yok. O sadece Allah'ın Mısır halkı ve Ümmet için planını gerçekleştirmesine yarayan bir araç. Allah'ın Mısır halkını ve Ümmeti arındırma, şâd etme ve özgürleştirme planını gerçekleştirmesine yarayan bir araç. Bugün Mısır'da olup olmamamızın da bir önemi yok. Mısır vücudumuzun bir uzvudur. Mısır'ın arınması yekvücut olarak Ümmetimizin arınmasıdır. Bizim arınmamızdır. Kendimize aidiyetlerimizi sorma fırsatıdır. Biz neyden korkuyoruz? Ne için mücadele ediyoruz? Neyi savunuyoruz? Ve nereye gidiyoruz?

Beden derin bir uykuda iken, komadayken Allah'ın bize bir uyanış nasip etmesi yalnızca O'nun sonsuz rahmetindendir. Önceleri ölü olanı diriltmek yalnızca O'nun sonsuz rahmetindendir. Gafildik, bize işaret gönderdi. Uyuyorduk, bizi uyandırdı. Bu hayata kul olduk, maddi varlıklarımızı, Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmayan ve yalnız O'na bağlı olan bir ruhun özgürlüğüne tercih ettik—O, bizi özgürleştirdi.

Kaç kişi hayatında böyle bir şey yaşar ki? Kaç kişi bir Deniz'in yarılmasına, bir zalimin aşağılanmasına şahit olabilir ki? Buna şahit olmak için neden *bizim* seçildiğimizi kendimize sormamız gerekmez mi? *Bizim* neyi öğrenmemiz, değiştirmemiz, dönüştürmemiz gerektiğini kendimize sormamız gerekmez mi? Bir an bile olsa eğer bunun yalnızca Mısır halkı ile alakalı olduğunu düşündüğümüz takdirde asıl mevzuyu fena hâlde kaçırmışız demektir. Biz uyuyorduk ve Allah bizi uyandırmayı seçti.

Biz ölüydük ve Allah bizi diriltmek istedi.

Biz, düşmanın dışımızda olduğuna inanmaya şartlandırılmıştık. Üzerimizde gücü olduğuna. Bu da bir yanılsama aslında. Düşman içimizde. Tüm dış düşmanlar kendi hastalıklarımızın tezahürleri sadece. Yani eğer dış düşmanları yenmek istiyorsak, öncelikle içimizdeki düşmanı yenmek zorundayız. Bu nedenle Kur'an bize şöyle der:

لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهٖ
يَحْفَظُوْنَهٗ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا
مَا بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَ اِذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْٓءًا
فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ⑪

﴿11﴾ *"Kişinin önünde ve arkasında Allah'ın emriyle onu kayıt ve koruma altına alan takipçiler vardır. Bir toplum kendisindekini değiştirmedikçe Allah onlarda bulunanı değiştirmez. Allah herhangi bir toplumun başına bir kötülük gelmesini diledi mi, artık onun geri çevrilmesi mümkün değildir. Onların Allah'tan başka yardımcıları da bulunmaz." (Kur'an, 13:11)*

Öncelikle açgözlülüğü, bencilliği, şirki, korkuyu, sevgiyi, umudu ve Allah'tan başkasına bağlanmayı fethetmeliyiz. Tüm hastalıklarımızın ve sıkıntılarımızın nedeni olan *hubbud-dünya* dünya sevgisini yenmeliyiz. Hayatlarımızdaki Firavunları mağlup edebilmek için önce içimizdeki Firavunları mağlup etmeliyiz. Evet, Mısır'daki mücadele bir özgürlük mücadelesidir. Ama neyin özgürlüğü? Asıl ezilen kim? Sen ve ben özgür müyüz? Asıl zulüm nedir? İbn Teymiyye bu sorunun cevabını şöyle veriyor: "Gerçekten esaret altında olan kimse, kalbi Allah'tan gayrısına esir olandır; gerçekten tutsak olan ise tutkularının esiri olandır." (İbn Kayyım, *el Vabil*)

İçiniz özgür olduğunda, özgürlüğünüzü kimsenin elinizden almasına izin vermezsiniz. İçsel özgürlüğe sahip olduğunuzda, zalimlerin haydutların ötesinde zalimlerin ve haydutların Rabbini görebilirsiniz. İçiniz özgür olduğunda köleleştirilemez olursunuz, çünkü ancak bağlılıkları olan biri köleleştirilebilir. Yalnızca kaybetmekten korkan birini korkutabilirsiniz. Birine ancak, ellerinden alabileceğiniz bir şeye ihtiyaç duydukları ve onu istediklerinde hükmedebilirsiniz. Ama kimsenin sizden alamayacağı tek bir şey vardır: Allah.

Yani Mısır'ın özgürlüğü için savaştığımızda, aslında kendimiz için de savaşmış oluruz. Bu aynı zamanda kendimizi nefsimizin ve arzularımızın zulmünden kurtarma savaşıdır. Sahte bağlılıklarımızdan, bize hükmeden, Allah'tan başka kulluk ettiğimiz her şeyden kurtulma savaşıdır. Kendi esaretimizden kurtulma mücadelesidir. İster Amerikan dolarının, ister kendi arzularımızın, makam mevki, mal, ya da korkunun esiri olalım, Mısır'ın arınması hepimizin arınmasıdır.

Bu sebeple Kur'an'da bize hakiki muvaffakiyetin iki unsurdan oluştuğu söylenmektedir: Sabır (sabır ve sebat) ve Takva (yalnızca Allah'tan korkma):

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٢٠٠

﴿200﴾ "Ey iman edenler! Sabredin, kararlılıkta yarışın, düşmana karşı hazırlıklı olun (birbirinize dayanıp bağlanın), Allah'a karşı gelmekten sakının ki başarıya ulaşabilesiniz." (Kur'an, 3:200)

Bu yüzden eğer bugün Mısır'ı, kendimizi ve hayatlarımızı arındırmadan, sorgulamadan ve gerçekten değiştirmeden, sanki

sadece bizim dışımızda oynanan bir piyesmiş gibi seyredersek asıl gayeyi kaçırmış oluruz.

Sonuçta her gün gözümüzün önünde bir deniz yarılmıyor.

ŞİİR VE İZLENİMLER

Ağaçtan düşen her bir yaprağı bilir O.
Gözünden akan her bir damla yaşı bildiği o ilmi ile
Bırak dindirsin feryadını gönlünün.

Sana Mektup

Özgürlüğü izah etmek zor. Çok derin ve çok gerçek. Karmaşaya, boş kutulara, içi boş resimlere bakarken gördüm seni dünya. Perde üstüne perde indiriyorsun gözlerime. Beni kazanmaya, kandırmaya, köle etmeye çalışıyorsun yalanlarına. Açıkçası dünya, kapında yalvardığımda sana, bir damla suyu bile çok gördün bana. Diz çökmüş önünde, doyurmanı bekliyordum beni oysa. Şimdi gördüğüm şeyse, bitmek bilmeyen hüsranların kesebileceği bir bıçak yarası sadece. Beni zincirlemek için gönderdiğin yalancılar ordunun yardakçıları tarafından kuşatıldım. Ama senin tutsağın olmayacağım artık. Geceleri uzandığı vakit seni düşünen o küçük kız olmayacağım artık. Gözyaşlarını senin için tüketen o kalbi kırık çocuk değilim ben artık. Bu karşılıksız aşkım beni incitemeyecek artık. Senin o ışıltılı sahte sözlerine boyun eğmeyeceğim artık. Senin o sahte tahtının önünde bekleyen sadık kulun değilim artık. Gözyaşlarım sana ait değil artık. Ve kalbim, mabedin değil artık.

Artık, burada yaşayamazsın.

Buraya varmak için çok uzun yol katettim. Çöllerle çevriliydi etrafım, senin veremediğin o bir damla suydu benim tek ihtiyacım. Bazen de fırtınalarla kuşatıldım, yolumu aydınlatacak ufacık bir ışığa muhtaçtım. Senin veremeyeceğin şeyleri isteyip durdum hep senden defalarca. Gösteriş, böbürlenme ve aldatmacadan ibarettin sen aslında. Susuz çölde, ışıksız karanlıkta buldum kendimi tabii ben de, hal böyle olunca. Ama senin kölen değilim ben artık, beni kurtarmaya gelen bir adam vardı zira. Kula kul olmaktan kurtarıp beni, kulların Efendisi'ne kul olmaya çağıran bir adam.

Yastayım

Başımı kaldırdım
Bir kez daha
Tek göreyim diye
Batan güneşi,
Uykuya dalan ağaçları,
Çekip gitti hepsi evlerine.
Yastayım.
Bulutsuz gökyüzü
Sisle kaplı artık.
Göremiyorum artık ben, yolumu.
Niye çabalamalı ki insan, her şey böylesine gri iken?
Yastayım.
Yastayım bugün
Kaybedilenler için.
Unutulmuş halkım,
Diz çökmekteler önünde hâlâ
Kar tanrısının baharda
Yastayım.

Unutmuşlar duayı
Ve duanın Sahibi'ni.
Alelade âdetler,
Anlamsız alametler almış
Hakikat'in yerini.
Ve kalpleri... öylesine bıkkın,
Bitkin ve bitap ki
Yastayım.
Yenik düşmüş, ama fethedilmemiş
Bir halkız biz.
Bir yolunu bulup
Geri dönecek bu kan biliyorum.
Dik durup dayanacağım.
Çabalayacağım.
Ve ötelerinden kederimin,
Göreceğim...
Köleleştiremeyeceğiniz bir halk var.
Satın alamayacağınız bir sadakat var.
Bir toprak işgal edilebilir belki...
Ama bir ruh asla.
Ötelerinden gözyaşlarımın
Anlayacağım...
Bugün ağlasa da halkım
Yarın, ölecek ölüm,
Doğurduğunda gözyaşları bir beldeyi
ki orada: "Artık onlar için korku yoktur,
onlar üzüntü de çekmeyeceklerdir." (Kur'an, 2:262)

Düşüncelerim

Tuhaf bir hüzün var bugün. İnsanı yalnız, kimsesiz ve yoksun bırakan türden değil, belli bir anlayış hatta kabullenmişlikten kaynaklanan, dingin bir hüzün.

Her seferinde gözlerimi yaşlarla dolduran o fotoğrafa baktım bugün: Sahilde bir günbatımı. Müthiş bir manzara. Ve üzerinde bir ayet "Rabbena mâ halakte heze bâtılan subhanek. Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz."

Hepsi bu. Keder, kaza, tebessüm, huzur, acı, aşk, kayıp, fedakârlık: hiçbiri boşa değil bunların. Hiçbiri maksatsız değil. Bir hata, bir tür dikkatsizlik ya da rastgele olaylar silsilesi hiç değil.

O fotoğrafa baktım ve içimi birden öyle derin bir özlem duygusu kapladı ki geçmişe... hiç hatırlamadığım o geçmişe:

"Rabbin Âdemoğulları'ndan -onların sırtlarından- zürriyetlerini alıp bunları kendileri hakkındaki şu sözleşmeye şahit tutmuştu: Ben sizin Rabbiniz değil miyim? 'Elbette öyle! Tanıklık ederiz,' dediler. Böyle yaptık ki kıyamet gününde, 'Bizim bundan haberimiz yoktu' demeyesiniz." (Kur'an, 7:172)

O'na özlem duygusu kapladı içimi. O'nunla olmaya özlem. O'nunla olmuş ve olacak olan zamanlara özlem. O kadar kesin bir zaman ki çoktan olmuş gibi. Allah'ın, Kur'an'da ahiretten bahsederken geçmiş zaman kipi kullanmasının işte budur sebebi.

Bir sanat eserine vurulduğunuzda, sanatçısı ile tanışmaya can atarsınız ya, ben de, Pasifik günbatımları, okyanusta yükselen dolunaylar, uçaktan seyredilen bulutlar, Raleigh'deki sonbahar ormanları ve yağan ilk karlardan oluşan galerilerin müdavimiyim.

Ve Sanatçı'sı ile tanışmaya can atıyorum.

"Oysa o gün bir kısım yüzler Rablerine bakarak mutlulukla parıldayacak." (Kur'an, 75:22-23)

Aşk Üzerine Bir Tefekkür

Tüm bu aşk. Her bir parçası. Bu dünyadaki tüm bu aşkın her bir parçası. Şiirler yazdıran aşk. Büyüleyici romanların aşkı. Şarkılarda, filmlerde anlatmaya çalıştıkları aşk. Bir annenin evladına, bir evladın babasına aşkı. Özgürleştiren aşk. Köleleştiren aşk. Kazandığın ve kaybettiğin aşk. Peşinden koştuğun, uğruna yaşadığın, uğruna canını feda edeceğini bildiğin aşk. İnsanların kanını akıtan, kılıçların uğruna can aldığı aşk. Trajedi ve masalların aşkı.

Tüm bunlar bir yansıma.

Bir yankı aslında. Tek bir Kaynak'tan gelen, tek bir aşk senin benim evvelinden aşina olduğumuz. Sevmeden evvel seviliyor, vermeden ya da daha vermeyi bilmeden evvel ihsan ediliyorduk biz. Öyle bir aşk ki bu, bilsin diye tek yaratıldı kalbin. Öyle bir aşk ki, tüm o aşkları var eden ve devam ettiren aşk. Öyle bir aşk ki, evvel ve ahir, her şey göçüp gittiğinde bâkî kalacak olan aşk.

Öyle bir aşk ki, evvel ve ahir... tüm akisler yitip gittiğinde bâkî kalacak olan aşk.

Huzur İçin Dua Ettim Bugün

Huzur için dua ettim bugün
Gitti geldi aklım binlerce kez
Biliyorum beni duyduğunu
Yalnız değildim o odada biliyorum
Titrerken korkusuyla
Yürek burkan yalnızlığın.
Yakardım Sana
Açtığım ellerim, yere çökmüş dizlerim
Secdede alnımla.
Mümkün olsaydı daha da eğebilmek başı,
Yemin olsun yapardım onu da.
Acizlik bu, hem de en hakikisinden…
Hiçbir şeyin, tek bir yaprak, gözyaşı ya da tebessümün bile
O'nsuz mümkün olamayacağını bilmenin acizliği.
Bir şey öğrendim bugün.

Bir daha.
Burası dünya. Dünya. Değil ki bir safa. Safi şaşaa.
Soğuğu ve açlığı hissetmek zorundayız burada
Hissetmeli burada korkuyu da tasayı da.
Gitgide soğumakta bura
Ara ara, iyice soğumakta.
Sevdiklerinden ayrılmak zorundasın burada
Bağlanamazsın hiç burada
Olur a bağlansan da
Kalamazsın, acıtır bu canını daha da.
Mutluluk ve hüzün sırasını bekleyen
Sahnedeki yerleri için birbiriyle yarışan
Birer oyuncu bu dünyada.
Yerçekiminin düşmene, kırılganlığın kan ağlamana
Neden olduğu yer bu dünya.
Hüznün var olması gerektiği için var olduğu
Gözyaşlarının sana gözyaşının olmadığı o yeri
Hatırlatmak için aktığı yer bu dünya.
İşte böyle bir yer öbür dünya.
Orası Cennet değil mi ki sonuçta?
Allah'ın şu iki ifadeyle defalarca
Tarif ettiği yer değil mi ki Cennet?
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
"Onlara ne korku vardır ne de üzüleceklerdir."
Ama hâlâ buradayım, değil mi?
Tenimdeki yara izi, hatırlatır bunu bana.
Sol kolumdaki sevdiğim o yara.

Seviyorum onu zira,

Ne kadar zayıf olduğumu hatırlatıyor bana

Ne kadar insan olduğumu…

Yanmam, kanamam, kırılmam, yaralanmam bu yüzden

Evet. Buradayım işte ben. Düşüyorum burada, ağlıyorum burada.

Buradayım, tıpkı o odayı dolduğun,

Gönlümü tevazuyla doldurduğun,

Kendi güçsüzlüğümü ve Sana olan dayanılmaz ihtiyacımı

Anlamamı sağladığın gibi.

Gözettin sonra.

Sen.

Hiç şüphe yok.

Yunus'u, Musa'yı ve annesini gözettiğin gibi.

Sen ki huzurlunun huzuru

Güçlünün gücü

Yalan fırtınasının Hakikat feneri.

Huzur için dua ettim bugün.

Hayat Mücadelesi Üzerine

Seni düşündüm bugün
Seni düşündüm ve hatırladım söylediğin sözleri
Mükemmelen söylediğin o sözleri
Sükûna erdirdin çarpan kalbimi
Rahatlattın aldığım her nefesimi
Söyledin bana hâlâ içimde taşıdığım o sözleri
Manen yücelten, dolduran, iyileştiren o sözleri
Çünkü acıdan da öte, bitkinim ben
Sanki binlerce yıldır bu hikâyeyi yaşıyormuşum gibi
Ve artık hazırım uyumaya
Hazırım bırakmaya
Hazırım bu hikâyeye bir nokta koymaya
Hazırım hissetmeye huzurunu sesinin
Olduğumu, başardığımı, vardığımı söyleyen sesin
Ama biliyorum ben biliyorum vardığım bu yeri
Gelmiştim önceleri
Uyuyacağım şimdi
Uyuyacağım
Sorma lütfen bana
Sorma bir şey
Bırak uyuyayım
Bırak uyuyayım dilimde sözlerinle:
"Ey insan! Sen Rabbine doğru büyük bir çaba içindesin;
Sonunda kuşkusuz O'na kavuşacaksın da." (Kur'an 84:6)

Dinginlik

Sabahın erken saatlerinde çok güzel güneş. O saatlerde ağaçlara öyle bir şey yapıyor ki günün diğer vakitlerinde göremezsiniz bunu. Sanırım hepimizin istediği de budur: sessizlik ve dinginlik. Sadece bir anlığına bile olsa gözlerimizi kapamak ve iyi hissetmek.

Bir saniyeliğine de olsa bir şeye endişelenmemek, üzülmemek. Sahip olmadığımız ya da olamayacağımız bir şeyi arzulamamış olmak, sadece o an orada iyi olmak. Sessiz ve dingin. Ta içimizde. Belki de günün bu vaktini böyle güzel yapan da budur: Dinginlik.

Ve belki bir de bugünün farklı olacağına dair bir umut.

Ölmeden Önce Ölünüz

Kaybedebileceğimi söyle bana
Kendimi, Varlığında kaybedebileceğimi söyle
Gerçek teslimiyetin o muazzam anında
Sonsuza dek öyle kalabileceğimi söyle
Sende
Senin için
Seninle.
Sonsuza dek orada kalabileceğimi söyle
Hâlâ orada, ama uzakta.
Dememiş miydi "Ölmeden önce ölünüz" diye Hz. Peygamber (sav)?
Bunun sadece bir hatırlatma olduğunu sanırdım önce
Seninle buluşmamızı hatırlamamız için
Ama sonra düşündüm de
Ölmeden önce ölebilmeyi nasıl da isterdim:
Beden kalmak zorunda olsa bile,
Artık bu hayatta olmayan bir ruha sahip olmak.

Yollarında yürümek zorunda olsa bile ayaklar,
Dünyanın zincirlerinden kurtulmuş bir kalp.
Kabuğunun kırıntıları kalsa bile,
Rabbinin katında tam bir huzur ve hoşnutluk içinde
Bir nefse sahip olmak.
Orada olmadan önce bile, orada olan bir ruh.
Bağımsız bir ruh.
Nefs-i mutmainne, en doğru, en derin, en gerçek manada (Kur'an, 89:27)
Büyük âlimin dediği gibi, rahimallah,
"Dünya cennetine girmeyen, ahiret cennetine giremez."

Kurtar Beni

Umudumu bağlayabileceğim hiçbir şeyim yok, Cömertliğinden başka. Kapına geldim, elim kolum boş olsa da açıyorsun Kapı'nı. Kurtar beni bu fırtınadan. Kulların arasında en çaresiz olanıyım. Kayboldum, dolanıyorum bulmaya çalışarak yolumu bir ormanın orta yerinde. Tüm ağaçlar birbirine benziyor ve her yol başa dönüyor. Sen'in kurtardıkların hariç kimse çıkış yolunu bulamaz bu ormanda. Kurtar beni. Zira ben hakikaten kendimi kurtaramıyorum.

Açık Bir Kitap Kalbim

Açık bir kitap kalbim
Hikâyem yüzünden yırtılan
Dersini aldığını söyle onlara
Öğreneceksin her defa
Kusursuzluk aradığını kusurluda

Samandan bir eve sığındın
Geldiğinde fırtına
Yapayalnız açıkta
Kalakaldın
İçine çektin yıllarca
Havaydı oysa aldığın
Merak ettin sonra sebebini o boşluğun

Hikâyeler anlattılar sana
İnandın sen de onlara
Diş perisini bekledin sonra
Değişim getirsin diye sana

Yine de her şeyini verirdin
Hikâyeyi gerçeğe döndürmek için

Bırak gitsin
Yerine daha iyi bir hikâye gelsin

Hikâye değil bu
Hakikat.
Ölmez hiç kahramanı
Yaralanmaz ağlamaz
Hakiki nüshayı bul
Ezberle
Kalbine yaz
Sonra da
Ver dünyaya okusun
Kalbin, açık bir kitap.

Bıçak Yarası

Acı çekme bıçak yarasından.
Azat etmektir seni sebebi varlığı.
Seni insanların gölgelerine prangalayan
Ve dünyaya bağlayan zincirlerden.
Suyun serabı gidermez susuzluğu ama.
Çok güzel görünür susayana.
Korkuyorum başka bir hayatı bilemiyor olmaktan.
Başka, bambaşka.
Salıverirsem her şeyi, taşır mısın beni
Acıdan, arzudan, kayıplardan ötelere?
Bildiğim her şeyin ötelerine?
Al beni ötelere, sal dünyaya bağımı
Nasıl ki daha güçlü kılsın diye bizi aşı oluruz
Bıçak yarası geçicidir, özgürlük ise sonsuz

Kovuk

Erimek istiyor kemiklerim
Kaslarımsa bırakmak
Bedenim, son vermek istiyor
Yürümeye,
Mücadeleye,
Savaşmaya,
Gök için,
Hayat için.
Bir resim yapmıştı bana aklım
Şimdi ise her şey siyah beyaz.
Ağaçlar eğik, bezmiş, içe kapalı.
Kalbim, aynı.
Anlatıp duruyor yine de düşüncelerim
Yürümeyi,
Mücadeleyi,
Savaşmayı,
Gök için,
Hayat için.
Böylesine net bir resmi nasıl silebilirsin ki?
Gerçekken böylesine?
Söyle bana nasıl sileyim kendimi bu resmin içinden?
Sileyim de çekileyim dinlenmeye yorgun adımlarımla ben
Anlıyorum,

Tökezliyorum,
Yürümüyorum,
Sendeliyorum şimdi,
Konuşmuyorum.
Bir sızı var göğsümde
Sessizlikten, kederden, huzursuzluktan doğmuş
Benden başka kim var bunu dillendirecek?
Benden başka kim var bunun adını bilecek?
Üzgünüm hissizliğim için,
Seherde dermansız hâlim için.
Ormanların arasında dolanıyorum,
Kendime bir kovuk arıyorum.
İlham mı geldi bana nedir?
Kimin sesi bu duyduğum?
Benimki keskin ve sağır edici
Başka kim bilebilir ki ismimi?
Yalnız O'nun lütfudur
Konuşabilmesi kalbin.
Akıl ve beden uyuştuğunda
Sürükleniyorken sadece
Gel n'olur
Ki sükûn bulsun düşüncelerim
Ormanların etrafında dolanıyorum
Kanatlarla
Hâlâ kendime bir kovuk arıyorum
Artık ben
Yürümüyorum
Mücadele etmiyorum
Savaşmıyorum
Göğe kavuştum
Hayatıma kavuştum.

Devam Et Yürümeye

Buluşmamıza biraz daha yaklaşıyorum her gün
Binlerce yıldır yürüyorum Sana sanki bu yolu
Hâlâ varamadım
Çok yakın, ama bir o kadar uzak
Ama devam ediyorum yürümeye
Gözyaşlarına
Rüzgâra rağmen,
Kırık kemiklere, sıyrık dizlere,
Bu kalbi bu hale getiren yara berelere rağmen
Devam ediyorum yürümeye…
Sana doğru.
Tek istikamet var
Yalnız bir tek
Sana doğru.
Senden, Sana.
Hiçbir şeyim yok başka
Hiçbir şey.

Bu da benim yokluğum.

Devam ediyorum yürümeye
Zira her gün batımının ardından doğar yeni gün,
Her fırtınanın ardında vardır bir sığınak
Her düşüş gebedir bir yükselişe
Her gözyaşının ardından arınır gözler
Hançerlendiğin her nokta, kavuşur elbet bir şifaya
Eskisinden güçlü olur yaratılan her bir yeni deri o yaraya

Devam ediyorum yürümeye
Vallahi yoktur hiçbir şeyim Merhametinden başka zira
Yok hiçbir şeyim Vaadinden ve Sözünden başka
O Söz ki:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَٰقِيهِ ۝٦

"Ey insan! Sen Rabbine doğru büyük bir çaba içindesin; sonunda kuşkusuz O'na kavuşacaksın da."
(Kur'an, 84:6)

Yeni kitap önerimiz
için karekodu
telefon kameranıza
okutunuz.
Aynı karekod ile her hafta başka bir kitap

Dünyaca ünlü bir davetçi ve başta gençler olmak üzere çok geniş bir kitleye manevi ve ruhsal gelişimi İslam perspektifinden anlatan bir konuşmacı olan Yasmin Mogahed *Kalbin Şifası*'nda hayatın zincirlerinden kurtulmaya dair içgörüler kazandıran bir bakış açısı sunuyor. Kalbimizi bağladığımız "şeyler", insanın maneviyatını sabote eder boyuta geçen aşk duygusu, hayatın getirdiği imtihanlar, Yaratıcımızla kurduğumuz ilişki, kadınlara kültürel olarak yüklenen ekstra zorluklar gibi temalar üzerinden bir farkındalık oluşturuyor.

Kalbin Şifası yalnızca bir kişisel gelişim kitabı değil, aynı zamanda kalbin yolculuğuna dair bir rehber. Hayatı bir okyanusa benzeten Mogahed, kalbinizi bu okyanusun derinliklerine batmaktan nasıl koruyacağınızı ve batarsanız ne yapmanız gerektiğini anlatıyor. Kurtuluş, umut ve yenilenmeden bahsediyor. Her kalp iyileşebilir ve yaşadığımız her an bizi, hayatımızı değiştirecek o dönüşe yaklaştırmak için yaratılmıştır. *Kalbin Şifası* işte o her şeyin durduğu ve bambaşka göründüğü ânı, kendi uyanışımızı bulma yolunu gösteriyor bize. İşte o zaman, daha iyi, daha doğru, daha hür bir insan olduğumuz hâlimize geri dönebiliriz.

"*Kalbin Şifası*, İslam'ın manevi mesajını yansıtıyor: sade, derin ve yüceltici. Yasmin Mogahed kişisel ve samimi yolculuğu boyunca okurunu çok özel bir şekilde beraberinde götürüyor: kalpten kalbe hitap ediyor, aklı tatmin ed
sonuna kadar hak ediyor.

Bu kitap her birimizin Bir Olan'a
yardımcı oluyor. *Kalbin Şifası*, ma
yoluyla uzlaşısını anlatıyor. Hepim

İSLAMİYET

TİMAŞ İNANÇ

9 786259 424248

timas.com.tr timasyayingrubu